

PROFESSIONAL

LIGHTING

DESIGN
TÜRKİYE

Mimari Aydınlatma Tasarımı Dergisi

TEMA

Güncelliğini Koruyan Aydınlatma Tasarımları

Cennet ve Cehennemden Geçerek:
Mercedes-Benz Müzesi - Stuttgart
Zamanın Değişimi İçinde Kalıcılık:
Seagram Binası - New York
Kültürlerin Karşılaşması:
Institut du Monde Arabe - Paris

IŞIK SANATI

Gerçek Olarak Adlandırılanın Rölativitesi:
Olafur Eliasson

GÖRÜŞ

"Eski" - "Barbar", "Vernacular" /karşıtı/
"Yeni" - "Çağdas", "Modern" Aydınlatma
Konseptleri nelerdir?
Gördüklerimiz Görmeyi Beklediklerimizdir

PROJELER

Geleceğe "Işık" Tutmak:
Garanti Bankası
Ankara Palas Işıltılı Günlerine Dönüyor
Kayseri Park Alışveriş Merkezi
Kanyon'da Yıldızlı Geceler
ABT Tekstil'in Aydınlık Yüzü
CHP Genel Merkez Binası
Modern İddialı Tasarımların Kalıcılığı:
McCann Reklam Ajansı

"Lamp 83 Dünyası'nda Yeni Aydınlatma Çağı"

R-FLEX

Alüminyum enjeksiyon gövde ve çerçeve
Temperli koruma camı
Kamaşma önleyici aksesuar seçenekli
%99,98 saflıkta mat veya parlak desenli alüminyum reflektör
Dikey ekseninde 90° ve yatay ekseninde 350° yönlendirilebilir iç gövde
15°, 30°, 45° ışık açılı reflektör ile 35W veya 70W lamba seçenekleri

YÜKSEK VERİMLİ
VERY EFFICIENT

GERÇEK RENK
COLOUR REAL

KAMAŞMA KONTROLÜ
GLARE PROTECTION

15°
30°
45°

RealRed

Yahya Kemal Mahallesi, Ayazma Yolu, Turin İş Merkezi, A Blok, 34410
Kâğıthane - İstanbul Tel: 0212 294 70 00(pbx) Faks: 0212 294 70 05
E-mail: info@lamp83.com.tr Web: www.lamp83.com

Yahya Kemal Mahallesi, Ayazma Yolu, Turin İş Merkezi, A Blok, 34410
Kağıthane - İstanbul Tel: 0212 294 70 00(pbx) Faks: 0212 294 70 05
E-mail: info@lamp83.com.tr Web: www.lamp83.com

Good lighting doesn't just happen.
It's designed.

find the best lighting designers
iald.org

IALD

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF LIGHTING DESIGNERS

Chicago, Illinois, USA 312.527.3677

office

industry

traffic

shopping

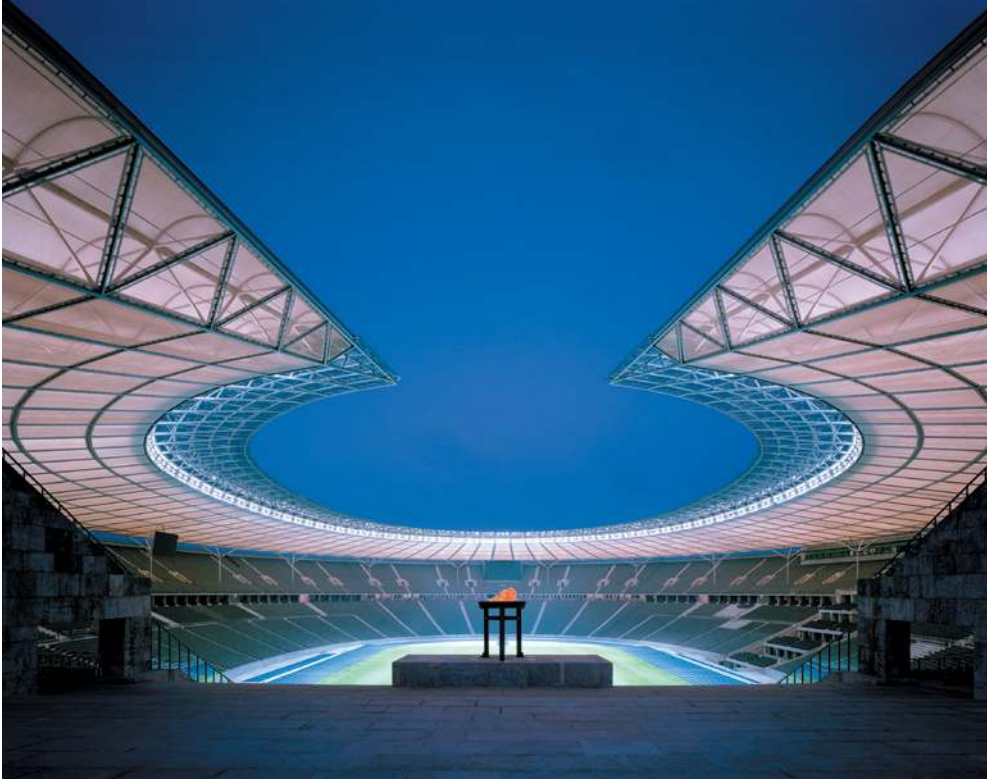
public

sports

sITECO
You will see.

Bilgi için? Tıklayın: www.siteco.com.tr E-mail yollayın: siteco@siteco.com.tr Siteco Aydınlatma Tekniği, E-5 Yan Yol, No:11 Esentepe Kartal / İstanbul Faks: 0216 517 79 70 Tel: 0216 517 83 86 (Pbx)
Siteco Aydınlatma Tekniği, Ankara Bölge Müdürlüğü Çetin Emeç Bulvarı 7. Cad. No:55/3 06450 A.Öveçler / Ankara Faks: 0312 472 49 90 Tel: 0312 472 49 95

iyi ışığın potansiyelini özgür bırakın: Professional Lighting Design Türkiye

⇒ Geleceğe dönük

⇒ Analitik

⇒ Eleştirel

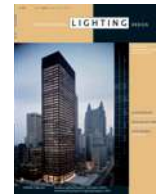
⇒ Güncel

⇒ Uluslararası

⇒ Bilimsel

PROFESSIONAL **LIGHTING** DESIGN
TURKIYE

www.pld-turkiye.com

İyi aydınlatma tasarımı için en iyi yardımcı

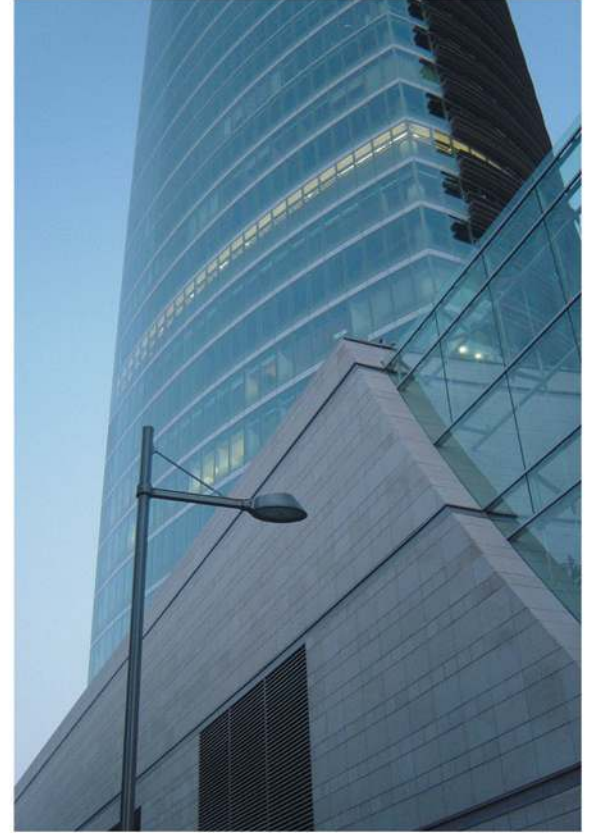
Teknik veya
dekoratif
komple
proje
çözümleri

Kayseri Park Alışveriş merkezi- Kayseri

Katris Restoran- Cevahir Alışveriş merkezi-İstanbul

Kanyon Alışveriş merkezi-İstanbul

TEPTA

TEPTA AYDINLATMA SAN. VE TİC. A.Ş.

Ağahamam Caddesi No. 17 Cihangir 34425 İstanbul Tel.: (0212) 252 72 12 (Pbx) Fax: (0212) 252 72 14 E-mail: satis@tepta.com • www.tepta.com

Damla LED

MERKEZ
Damla Alternatif Aydınlatma Sistemleri Ltd.Şti.
Türkocağı Cad. No : 24/B Balgat ANKARA
Tel : (0312) 284 63 53 pbx • Fax : (0312) 285 85 37
www.damla-led.com • e-mail : info@damla-led.com

mini ledler büyük işler

DAMLA LED AKDENİZ BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ
VETAŞ Elektrik ve Aydınlatma Ltd. Şti.
Kırcamii Mah. Perge Bulvarı 95/1 ANTALYA
Tel : (0242) 312 72 52 pbx • Fax : (0242) 312 21 13
www.vetasled.com • e-mail : info@vetasled.com

OSRAM

legrand

LAMP83

Damla LED

Vetaş
electric & lighting

Değerli Okuyucular!

Bazılarınız bu sayı ile ellinci kez Professional Lighting Design dergisini alıyor olacaksınız, bu da sizi bir ellinci yıldönümü okuyucusu yapar! Özellikle bu okuyuculara kalbimden teşekkürlerimi arz etmek isiyorum, çünkü onlar bu tür bir yıldönümünü bizimle birlikte ilk kutlayanlardan.

Evet ilk 50, Professional Lighting Design dergimizi yayınladık. Kendi kendime bu sadık okuyucularımızın çok daha bilge olup olmadıklarını sorma zamanı geldi. Kendi adıma konuşmak gerekirse, bu alanda sürmekte olan çalışmalarına rağmen yayınladığım her PLD sayısı ile, ışıkla ilgili cevaplayamadığım yeni sorular ve konular ile karşı karşıya kaldım. İlk defa dergimizi çıkardıktan sonra PLD okuyucu sayısında giderek bir artışın olduğu gerçeği ve 3000 adetten 30.000'in üzerine çıkan sayısı, ılık ve aydınlatma konusunda sürekli cevap arayanın tek ben olmadığımı düşündürüyor.

50 sayının yayınlandığı süreç içinde bazı heyecan verici sorular ortaya çıktı. Aydınlatma tasarımı değişime veya akımlara bağlı mı? Aydınlatma tasarımı son 150 yılda gelişen bir şey mi yoksa mimarlık kadar eski mi? Aydınlatma tasarımı mesleği ne zaman doğdu ve çağdaş aydınlatma tasarımının kökleri nerede? Günümüzün çağdaş gün ışığı tasarımı konseptleri PLD'nin 50 sayısından sonra da çalışacak mı veya 50 yıl veya 20 yıl sonra tamamen modası geçmiş olacak mı?

PLD'nin bu sayısı bize modern aydınlatma tasarımının mihenk taşlarını hatırlatıyor. Seneler sonra kesinlikle hala daha işleyen projeler ve günümüz aydınlatma tasarımcılarına hala daha en iyi örnekleri teşkil eden projeler.

Mimari aydınlatma konusuna bakarsak, iyi tasarımın köklerinin, sıklıkla Barok döneminde olduğu veya bundan birkaç yüzyıl daha ileri gidip, Ronchamp'da bulunan Le Corbusier'in Notre Dame du Haut Chapel'inde olduğu söyleniyor. Barok kiliseler ve Le Corbusier'in küçük kilisesi, modern aydınlatma teknolojisinin sunduğu imkanlardan daha çok, binalardaki gün ışığının kalitesi ile kendisini vurguluyor. Aydınlatma tasarımı gerçekten elektrik ışığının bulunuşundan itibaren, ki böylece geceden tamamen bağımsızlık sağladı, bazı mimarlar için önemli bir konu. Belki buna problem demeliyim. Yine de ilginç değil mi?

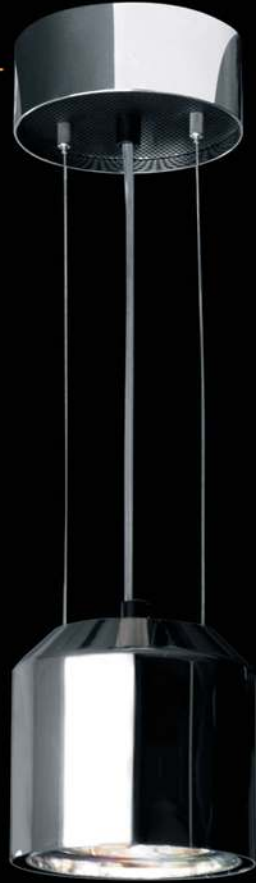
Modern aydınlatma tasarımı, ki ben bunu tasarlanmış elektrik ışığı anlamında söylüyorum son 50 yıl içinde bir hayli gelişme gösterdi ve tüm jenerasyona ve aynı alandaki diğer birçok meslektaşına sadece örnek teşkil edebilecek bir dizi projenin ortaya çıkmasını sağladı. Projeleri sürekli referans noktası olarak kullanılıyorlar. Yazı ekibimiz modern aydınlatma tasarımı için gösterge kabul edilecek ve aydınlatma tasarımı mesleğinin gelişimi açısından iki projeyi seçti. Richard Kelly tarafından aydınlatması tasarlanan New York City'deki Seagram Binası ile Paris'de bulunan Institute du Monde Arabe'ı sunuyor ve bu projelerin gerçekten modern aydınlatma tasarımının kökleri olduğunu göstermeyi amaçlıyoruz. Bu projeler ayrıca ılık ve kültür arasındaki ilişkiyi sergiliyor ve kültürel sınırların giderek daha bulanık hale geldiğini ve ulusların giderek daha çok kültürlü olduğu gibi, daha kolay kombine edildiğini kanıtlıyor.

Stuttgart kentindeki Mercedes Benz Müzesi ile şimdiki döneme ait bir proje seçmiş olduk. Müze otomobil tasarım akımlarının gelişimini ve teknolojisini, modern aydınlatma tasarımı içinde gösteriyor. Sergi 120 yıllık otomobil tarihini yansıtıyor, PLD'nin 50 sayısının içine sığabileceğin çok daha üstünde.

İki yıl sonra tekrar kutlayacağız, PLD onuncu yılına girdiğinde.

Joachim Ritter

Professional Lighting Design Editörü

KAPAK

Institut du Monde Arabe
Paris
Aydınlatma Tasarımı:
Lichtdesign, Köln

TEMA

Mercedes-Benz Müzesi Stuttgart	26
Seagram Binası, New York Institut du Monde Arabe Paris	34
	40

IŞIK SANATI

Olafur Eliasson	46
-----------------	----

GÖRÜFİ

"Eski" - "Barbar", "Vernacular" /karşıtı/ "Yeni" - "Çağdas", "Modern" Aydınlatma Konseptleri nelerdir?	50
Gördüklerimiz Görmeyi Beklediklerimizdir	52

PROJE

Garanti Bankası	54
Ankara Palas	58
Kayseri Park Alışveriş Merkezi	60
Kanyon Alışveriş Merkezi	62
ABT Tekstil Genel Müdürlük Binası	64
CHP Genel Merkez Binası	66
McCann Reklam Ajansı	68

PRATİK TASARIM KONULARI

Aydınlatma Tasarımcısının (katma) Değeri	70
--	----

DIĞER

Temel Aydınlatma Bilgisi	75
Ürün Tanıtımı	77

Mercedes-Benz Müzesi, Stuttgart

Aydınlatma tasarımı: Ulrike Brandt Licht, Hamburg/Almanya

20 Mayıs 2006'de Mercedes-Benz'in Untertürkheim'daki merkez fabrikasının girişinde yeni bir müze açıldı ve o tarihten beri de bir tartışma konusu olarak güncelliğini koruyor. Sonu gelmeyen sorular sormak zorunda bırakan bu kocaman binanın içine girdiğinizde de durup düşünmek için zaman bulamıyorsunuz. Ziyaretçiler sergi içinde tarihsel, görsel ve uzaysal etkiler ile -

26

bütün hepsiyle uyumlu ışık ile gölgenin muhteşem deviniminde dolaşma fırsatı buluyor.

Seagram Binası, New York

Aydınlatma Tasarımı: Richard Kelly

Seagram Binası 50. yıldönümüne yaklaşırken, bu modernizm ikonuna dönüp bakmak ve getirdiği birçok olağanüstü yeniliği, özellikle cıgır açan aydınlatma programını, takdir etmek doğru olacaktır. Aydınlatma ve lamba teknolojisinde yeni bir dönemin başladığı gerçeğine rağmen, bu bina hala bir ilham kaynağı ve iyi bir aydınlatma örneği olarak duruyor.

35

Institut du Monde Arabe, Paris

Aydınlatma Tasarımı: Lichtdesign, Köln

20 sene önce inşa edilen Institute Du Monde Arabe (Arap Dünyası Enstitüsü) geleneksel bir müzeden çok daha fazlasını sunuyor. Geçmiş ve bugünün arap kültürüne adanmış, bir tür kültür merkezi, interaktif karşılaşmaların mekanı, arap dünyasının vitrini olarak hizmet veriyor ve öncelikle halkı, Arap-İslam dünyası ile tanıştırmayı hedefliyor.

Institut du Monde Arabe projesi, modern inşaat malzemeleri ile geleneksel Arap-İslam mimarisi ve ona bağlı (aydınlatma) atmosferlerinden alınan şekillerin kullanılması ile gerçekleştirildi.

40

Aydınlatma Tasarımcısının (katma) Değeri

70

Metin: Mary Claire Frazier

Proje ekibine profesyonel bir aydınlatma tasarımcısının dahil edilmesi, projenin büyük bir olasılıkla görsel olarak uygun, keyifli, ekonomik, enerji tasarrufu sağlayan ve kalıcı bir proje olacağı anlamına gelmektedir. Yapı sahipleri, mimarlar, mühendisler, inşaat firmaları ve kullanıcılar; görsel algılama, en yeni teknolojiler, finansal planlama, gün ışığı entegrasyonu ve enerji tasarrufu sağlayan ışık tasarımı ve profesyonel ihalelerde aydınlatma tasarımcısının uzman bilgilerinden faydalanıyorlar.

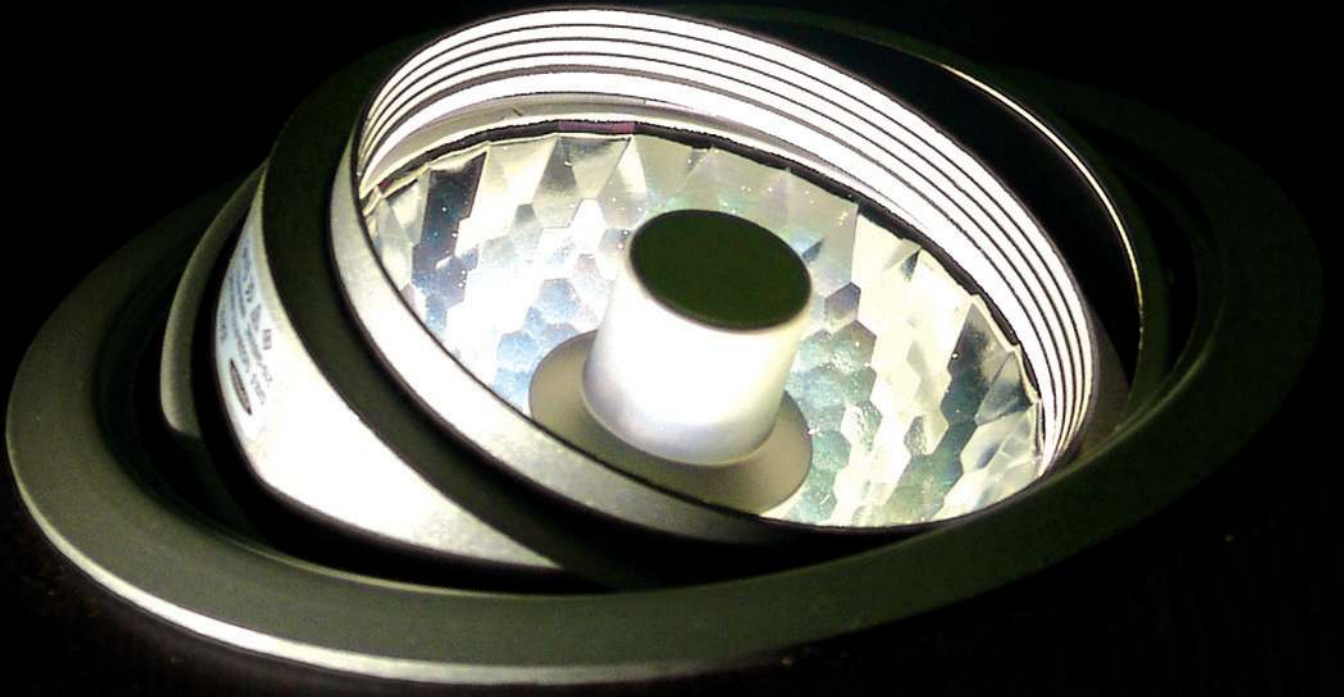

46 Işık Sanatı

Metin: Inge Friebe

İki milyondan fazla ziyaretçi Londra'daki Tate Modern'in türbin salonunda bulunan Olafur Eliasson'a ait "Hava Projesi"ni izledi. Sanatçı, 2005 yılında 30'dan fazla sergi açtı ve bu sene de sanatın adresi olan Berlin, Stockholm, Zürich ve Tokyo'dan New York'daki Modern Sanatlar Müzesine kadar her yerde yer alacak.

İşığı yaşıama dönüştürür.

Değiş(e)meyen aydınlatma tasarımları

Bugün hiçbirimiz afro-amerikan saçlara sahip değiliz (bonus kafalar hariç) veya bol paça pantolonlarımız, kalın favorilerimiz yok. Çünkü bunların hepsi 70'lerde modaydı ve bugün 70'leri 30 sene kadar geride bıraktık. Artık aynı müzikleri de dinlemiyoruz, ne aynı tatlar var ağızımızda ne de zevklerimiz aynı... Sözün özü: Trendler değişti, değişiyor...

Değişim hayatımızın bir parçası. Teknoloji gün be gün, estetik ise dönemsel olarak değişmekte... İşte bütün bu hengame içinde, estetik ile teknolojinin birleşiminden doğan aydınlatma tasarımında kalıcılıktan söz etmek ne kadar mümkün? "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir." sözünün sahibi Herakleitos'a inat değiş(e)meyen aydınlatma tasarımları var mı acaba? Zor bir soru.

İşte biz de dergimizin bu sayısını, bu zor soru üzerine yapılan beyin jimnastiğine ayırdık.

Modern aydınlatma tasarımının mihenk taşlarından iki proje var dergimizi renklendiren: New York'u süsleyen Seagram Binası ile Paris'te bulunan Institute du Monde Arabe... Özellikle Institute du Monde Arabe, tasarımı ile çok kültürlülüğe referans olması ve "medeniyetler çatışması" gibi kavramların tartışıldığı günümüz dünyasına verebileceği mesaj sebebiyle önemli. Bunlar dışında, günümüzden güzel bir örnek: Stuttgart kentindeki Mercedes Benz Müzesi, bizlere 120 yıllık otomobil tarihinin özetini sunarken modern aydınlatma tasarımı ile de göz kamaştırıyor. Ankara Palas, CHP Genel Merkezi, Kayseri Park Alışveriş Merkezi, ABT Tekstil Genel Müdürlüğü, Kanyon ve McCann Reklam Ajansı ise Türkiye'den eklediğimiz projeler.

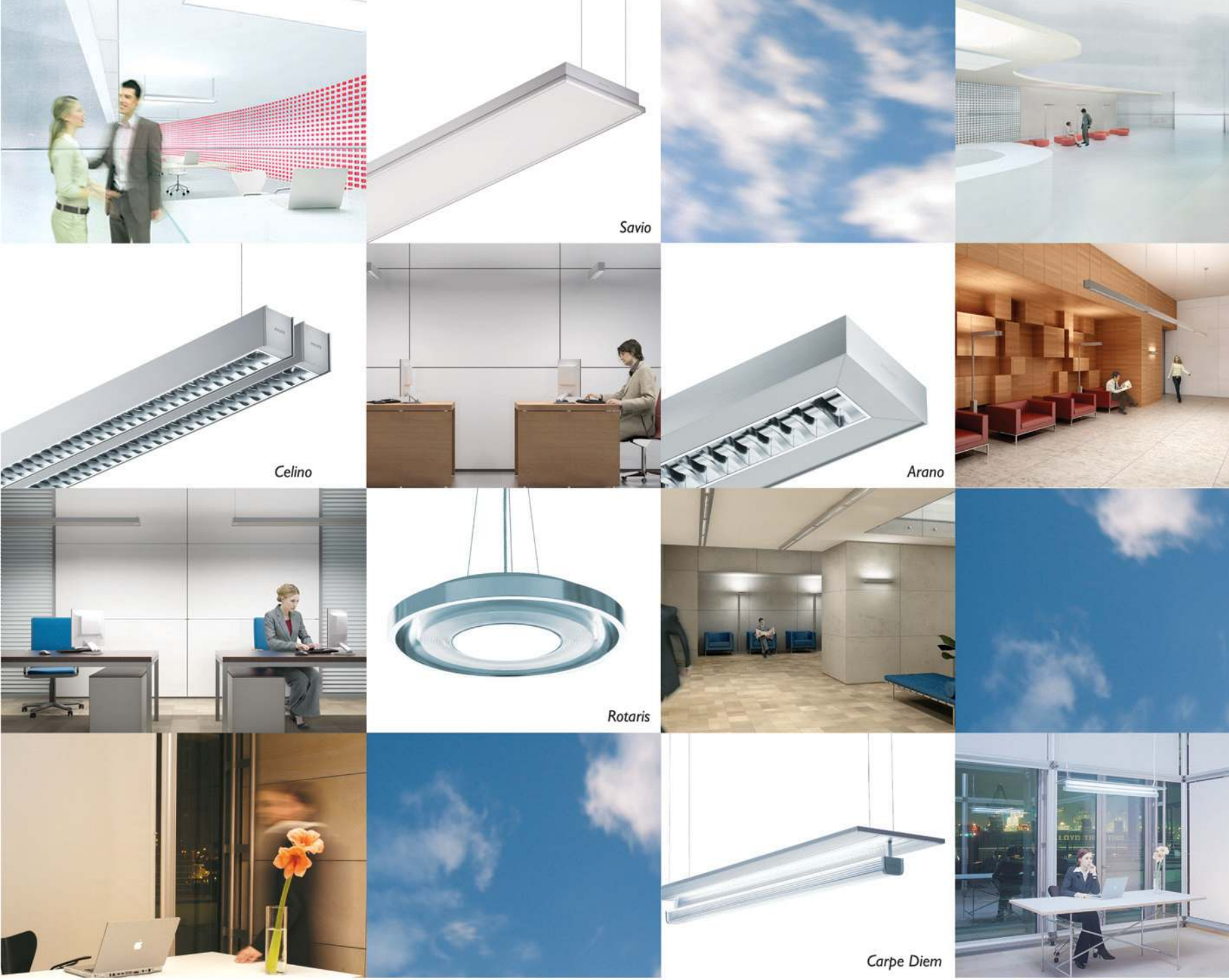
Görüşlerine başvurduğumuz Aydan Hacaloğlu İlter, modern aydınlatma tasarımını sorgularken, Yılmaz Zenger, tasarım ile beklentileri ilişkilendiriyor.

Bağımsız aydınlatma tasarımcılarının desteklenmesi ve aydınlatma tasarımı için bir platform olabilme iddası ile yola çıkmış bir ekip olarak, Garanti Bankası'nın 60. yıl kutlamaları kapsamında konsept olarak "ışık" sembolünü kullanması ve genel müdürlüğü ile bir çok şubesini modern aydınlatma tasarımları ile süslemesi en çok bizleri sevindirdi. Biz de, bir kez daha tebriklerimizi gönderiyoruz bu projede emeği geçen herkese...

PLD'nin 50. sayısını kutlayan sevgili Joachim'i okurken aklımıza geldi, bizim de iki sayımız kaldı ikinci yıldönümümüze... Şimdi yeni sayımız için kolları sıvarken, bu iki senenin de muhakemesini yapma zamanının geldiğinin farkındayız. "Hayalperestler miydik, bilmiyoruz" diye başladığımız bu yolculukta, her birimizin yüzünü güldüren bir noktaya ulaştık. Artık bu çabaları daha da geliştirme, belki de bir üst seviyeye taşıma zamanı... Hep beraber...

Bir sonraki sayımıza kadar, ışıkla kalın...

Professional Lighting Design Türkiye

Dinamik Aydınlatma*

Ofisler en dinamik çağında!

İnsan bedenindeki tüm fonksiyonlar, gün içindeki ışık değişiminden etkilenir. Bu nedenle, çalışma ve yaşam alanlarımızdaki aydınlatmanın bu dinamizmi yaşatması gerekir. Dinamik Aydınlatma, doğal ışığın bedenimiz üzerindeki etkisinden yola çıkarak mükemmel çalışma ortamları yaratılmasını sağlar. Ayrıca, kontrol edilebilir olduğu için gün içinde farklı ışık ihtiyaçlarına karşılık verir ve ortamdaki bireylerin moral ve performansını yüksek tutar.

www.philips.com.tr | www.dinamikaydinlatma.com | armatur@philips.com

PHILIPS
sense and simplicity

Ideas travel as fast as light

PLDC

PROFESSIONAL LIGHTING
DESIGN CONVENTION

2007

> London

First Global
Lighting Design Convention

PLDC is a Global Lighting Design Convention for lighting professionals worldwide, organised by VIA Publishing for the international magazine Professional Lighting Design in cooperation with the European Lighting Designers' Association e.V., ELDA+.

Other associations, universities and manufacturers have shown interest in becoming involved in the global convention as a strong partner: Lighting Urban Communities International, LUCI, and the Association des Concepteurs Lumière et Eclairagistes, ACE.

Make a note of these dates: 24. to 28. October, 2007 in London/UK

**46 seminars and
professional papers**

PLD Recognition Awards

**Renowned keynote
speakers**

Product exhibition

ELDA+ Vox Juventa

Association meetings

**More than 800
colleagues from the
international lighting
community**

**Celebration of Light
party**

and much more

www.via-light.com/pldc

SIEMENS

**Mükemmel uyuma
hayran kalacaksınız.**

Anahtar ve Prizlerde

sadece çerçeve değişikliği ile 3 ayrı dizayn
imkanı...

Siemens Delta line, Delta vita ve Delta miro gibi
3 çerçeve kombinasyonlu Delta-i anahtar priz
serisi ile geniş renk, fonksiyon ve dizayn
seçeneği sunarak her türlü zevke hitap eder.

Siemens Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Otomasyon ve Kontrol Sistemleri
Tel : 0216 459 3477
Faks: 0216 459 3077

YENİ

DELTA line

DELTA miro

DELTA vita

A'dan Z'ye Enstalasyon Tekniği

⇒ Işığın sahnelemek

Dünya futbol şampiyonası esnasında Berlin-(Almanya) Reichstag binasının aydınlatılması

Christo'nun dünya çapında ilgiyle izlenen Reichstag binası üzerindeki sanatsal çalışmasından 11 yıl sonra, Berlin Reichstag binası dünya futbol şampiyonası süresince yine görülmeye değer sanatsal bir gösteriye sahne oldu. Bu kez gösteri, "Canlı Şehir" adlı toplumsal

vakıf tarafından başlatıldı. 1 Haziran ile 10 Temmuz 2006 tarihleri arasında, Alman Bundestag'ın binası akşam ve gece saatlerinde aydınlatılarak, Dünya'ya futbol kupası vesilesiyle canlılık, açıklık, yaratıcılık ve tasarım gücü sinyali verdi. Reichstags binasının aydınlatma konsepti Hamburglu aydınlatma tasarımcısı Michael Batz tarafından yaratıldı. Binanın dört bir kenarına monte edilen yaklaşık 700 lamba bina yüzeyinin mimari özelliklerini vurgulamak üzere kullanıldı.

Reichstags binasının anlamı ve onuruna uygun olarak aydınlatma tasarımı çekingen-sakin ve klasik sıklıkta, sıcak beyazdan (3.000 Kelvin) soğuk beyaza (5.000 Kelvin) kadar farklı ısı dereceleri ile yapıldı. Bu arada mümkün olan en düşük enerji tüketimine dikkat edildi. Bu nedenle de, sadece 9 ila 70 Watt gücü arasındaki lambaların kullanımına yer verildi.

Aydınlatma tasarımı: Michael Batz, Hamburg

Ürünler: Philips GmbH

Uygulama: Procon Event Engineering

www.lebendige-stadt.de

⇒ Fuar

Fiziksel aydınlatma efektleri

Olivier Ferraci ikinci defa Fransa'nın Toulouse kentinde bulunan Cité de l'Espace tarafından "Base des Enfants" fuarını organize etmek üzere görevlendirildi. Nisan 2006 tarihinde açılan "Base des Enfants" altı ile oniki yaş arasındaki çocuklara yönelik bir fuar. Eğlence ve bilginin hem görsel hem de işitsel olarak birbiri ile bağlandığı bu projede, Olivier Ferracci ışığa, özel bir elektronik ışıklandırma ile çok önemli bir rol yüklemiş. Işığın hissi ve duygusal özelliği ile mekanlar ve mekanların algılanması ile oynanmış ve böylece hayal ile gerçek arasında görsel bir boyut yaratılmış.

Cité'nin onayı çerçevesinde, Olivier Ferraci, Elumin8 ve sanatçı Virginie Rondot von Gincó'yu davet

ederek, uzmanlık bilgilerini ve sanatsal duygularını projeye yansıtmalarını istemiş. Böylece projeye daha yoğun duygusal ve şiirsel unsurların kazandırılması istenmiş. Proje sayesinde Gincó, dokuz metre uzunluğunda ve dört metre yüksekliğindeki duvar için büyük bir EL – ekranı kurma şansına sahip olmuş. Gincó, duvarı büyük siyah bir projeksiyon perdesi olarak kullanmış. Çocukların basamakları tırmanmaya başlaması ile ekranda animasyonlar

görülüyor ve EL-Grafiklerinin anlatımları mekana doğru hipotetik bir seyahati simgeliyor.

Projenin bir kısmını teşkil eden dünya haritası şüphesiz Elumin8'in en kapsamlı projelerinden biri. Sergi, ileri seviye geliştirilmiş Elumin8 teknolojisini

ve aynı zamanda sanatçı ve mimarların işbirliğinden neler yaratıldığını göstermek adına mükemmel bir örnek. Teknoloji, birçok katmanda iletken mürekkeplerden oluşuyor, bunlar LEC (Light Emitting Capacitor) üretiliyorlar. Mürekkep katmanlarından geçen elektrik, fosforları harekete geçiren elektronik bir alan etkisi yapıyor. Sonuç; ışık. Mürekkepler baskı katmanları olarak bırakılabilir ve buradan sayısız olanaklar elde edilebilir.

Sergi tasarımı: Olivier Ferracci

Sanatçı: Gincó, Virginie Rondot

Ton tekniği: Emmanuel Baron

Elektronik ışıklandırmaların gerçekleştirilmesi: Elumin8 Systems Ltd.

Aydınlatma tasarımı: Bernard Labadie

Fotoğraflar: Olivier Ferracci, Manuel Huynh

BASİT BİR ANAHTARDAN ÇOK DAHA FAZLASI

LIVING

Anahtar

Zaman ayarlı termostat

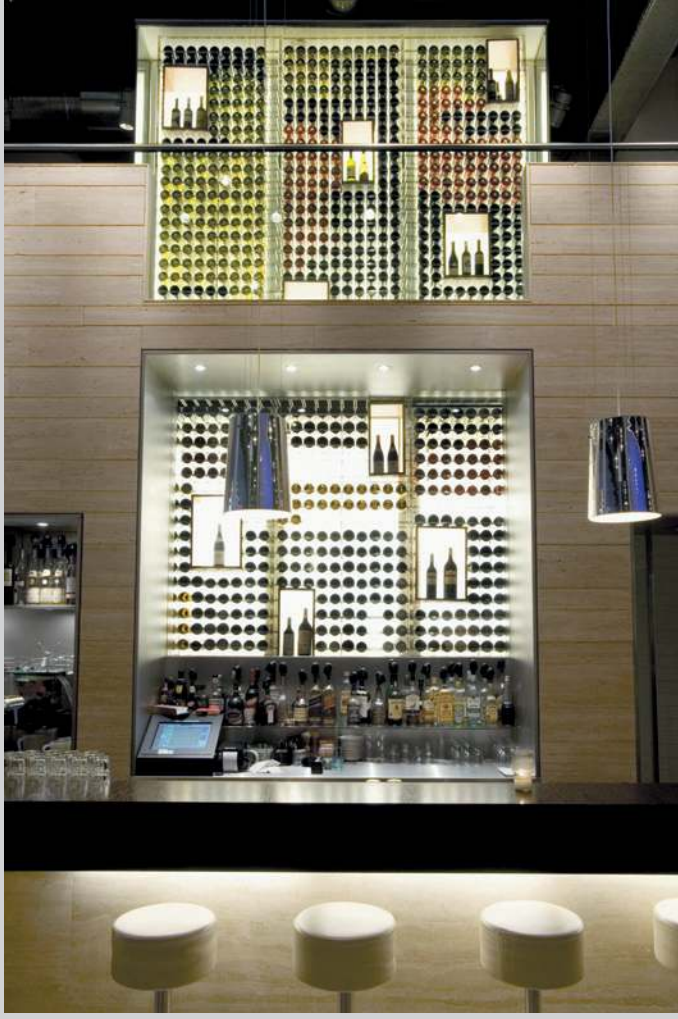

Hız kontrol anahtarı

60'tan fazla ülkede tanınan bir marka olan Bticino, yarattığı ürün ve sistemlerle elektrik altyapı ve tesisatı sektöründe dünya lideridir. Tasarım ve teknolojiyi buluşturan Bticino; konfor, güvenlik, emniyet, enerji tasarrufu ve dahili iletişim alanında tüketicilerine en mükemmel çözümü sunar. Bticino ev yaşamınızı sizin için kolaylaştırırken, elektrik anahtarlarınızda ev dekorasyonunuzun bir parçası haline gelir.

www.bticino.com.tr

bticino

⇒ Derin bakışlar

Amsterdam (Hollanda) için yeni bir restoran

Şehrin karakteristik binalarından biri olan eski Renault Fabrikası, şu sıralar büyük bir ilgi gören yenilikçi ofis mekanları ve yeni Café Restaurant Dauphine'ni barındırıyor. Şık sütun ve cam kaplamaları ile restoranın tasarımı mevcut mimariyle ilişki kuruyor ve yine de bir restoranda gerekli olan her şeye sahip: enteresan stil elemanları, çeşitlendirmeler, yaşam hissi ve sıcak bir atmosfer. Restoran gece gündüz açık ve mekan yüksekliğindeki camlar sayesinde dışarıdan içerisi ve içerden dışarı rahatça görülebiliyor. Gün ışığı gökyüzünün tabi hallerini yaşıyor ve yansıtıyor. Aydınlatma iç mekanın etkisini güçlendiriyor. Mekanın genişliğini vurguluyor ve heyecan yaratıyor, bunu yaparken mekan içindeki insanlarla olan ilişki korunuyor. Genel aydınlatma büyük modüler lambalar ile sağlanmış. Ampuller dim edilebilen flüoresanlardan ve bir entegre Downlight'tan oluşuyor, böylece mekan ışıklandırılıyor ve mekanın şeklinin algılanması sağlanıyor. Masalar yumuşak bir şekilde ve havada asılı elemanlar ile arkadan aydınlatılmış. Farklı şekillerde uygulanan masa lambaları ve sarkıtlar keyif verici ve ilginç. Böylece mekanın farklı katmanlarında ışıklandırma yapılıyor. Elektrik profilleri üzerine monte edilen spotlar, grafikleri vurguluyor ve ayrıca heyecan yaratıyor. Bar tezgahının arkasında bulunan ve arkadan aydınlatılan şarap rafı dikey olarak yerleştirilmiş enteresan bir birim ve en üst galeriye kadar uzanıyor. Sık sütunlar ise yere monte edilebilen lambalar ile aydınlatılıyor. Bunun yanı sıra bar tabureleri bar tezgahının altına yerleştirilen grafik paneller ve aydınlatma birimleri ile ışıklandırılmış. Işık yönetim sistemi ile gündüz ve gece ortamlarına uygun çeşitli ışıklandırmalar yapılıyor. Farklı aydınlatma birimleri gruplar şeklinde birbirleri ile uyumlu çalışacak biçimde yönetiliyor.

Yapı sahibi: Dijkhuis Vastgoed Management B.V.

Restoran işletmecisi: Milene Hoving, Charles Hollenkamp

Mimarlar / Tasarımcı: Heyligers Design & Projects

Aydınlatma planlaması: dpa lighting consultants

Fotoğraflar: Maarten Noordijk

⇒ Mobil Işık

RunnersLight

"RunnersLight" – bu isim, tasarımcı Tobias Cunz ile aydınlatma tasarımcısı Stephan Zimmermann tarafından Frankfurt am Main kentinde gerçekleştirilen Luminale'de tanıtıktıkları bir Sanat / Tasarım projesine ait. Ana fikir, bir kült bilim kurgu filmi olan başrolünde Harrison Ford'un oynadığı 1982 yapımı "Blade Runner" filminden çıkıyor. Filmin bir sahnesinde 2019 yılının Los Angeles kentinde insanlar ışıklandırılmış şemsiyeler ile dar, kalabalık sokaklardan geçiş yapıyorlar. Filmden esinlenen Tobias Cunz mobil ışık hareketini geliştirmiş (T2 lambaları kullanmış) ve Luminale'nin her bir etkinliğini birbiri ile ağ şeklinde örmüş. Yönetmen Ridley Scott'un havasını yaratmak için Frankfurt'un kent merkezinde gerekli tüm özel efektleri kurmuş. Eğer yeni sponsorlar bulunursa, tasarımcılar bu etkinliğin ülke içinde ve dışında da devam etmesini planlıyorlar.

Ürün tasarımı: Tobias Cunz, Oberursel/D

Aydınlatma tasarımı: Stephan Zimmermann

Ürünler: Ludwig Leuchten KG, Osram

Colormix Line

Step Light

Roundel

Roubust

bize 「güven」en herkes ayrıcalıklarının tadını çıkartıyor...

w w w . c a n e n s o l . c o m . t r

⇒ Yeraltı

Ekleyici veya azaltıcı renk karışımı

Festivaller şehri Bad Hersfeld'e gelen konuk bugüne kadar tamamen harap ve dar bir tünelden geçerek istasyon duraklarından gar salonuna ulaşabiliyordu. Bu girişi çok daha sempatik bir hale getirmek için yeni bir tasarım konsepti geliştirildi. Yeni konsept dinamik olarak yönetilen renkli ışık ve sanatsal değişim tasarımının oyununa dayanıyor. Renk ve ışık oyununa karşılık duvar, zemin ve tavan yüzeylerinin berrak ve sade tasarımı en uygun "oyun alanı" olarak duruyor. Kullanılan malzemeler

mekanın değerini artırıyor ve optik olarak genişlemesine olanak sağlıyor. Geçişin sadece 2.25 metrelik basık yüksekliği yansıtıcı özelliği olan çelik tavan ile görsel olarak çözülüyor. Koyu renkli bir taban değişen renk ve ışık senaryolarının temeli olarak duvar yüzeylerinin etkisine kontrast oluşturuyor ve etkiyi güçlendiriyor. Bu yüzeyler, bir tarafta renkli grafik tasarımları ile diğer tarafta dikey ışık elemanlarının yüzeylerini gruplandırarak alan VSG cam elemanlarından oluşuyor. Ekleyici ve azaltıcı renk karışım kombinasyonu, ışık ve şeklin oyunu içinde renk dinamiği olan bir ışık alanı oluşturuyor. Oniki dikey ışık yolu, kuzey duvarının monokrom cam panellerinin yüzeyine yerleştirilmiş. Her bir eleman heyecan verici bir ışık objesini teşkil ediyor ve kendisini dinamik matris yapısında değişen, renkli ışık noktaları olarak sunuyor.

Lambaların asıl ışık etkisi, her bir LED modülünün arttırıcı renk karışımı karşı tarafta bulunan, üzerine grafik baskılar uyarlanmış tünel duvarını hedefliyor. Üzerindeki değişen ışık renkleri, grafiğin beden renklerine tepki gösteriyor. Işık tayfının yavaş geçişleri ile renkli yüzeylerin kontrü ve derinlik etkisi değişiyor ve statik grafiğe dinamik bir etki kazandırıyor.

Işık etkisi için bir soğutucu birimi üzerine 84 adet üç Watt'lık High-Power-LED modülleri uygulanmış ve kırmızı, yeşil ve mavi olmak üzere üç daireye bölünmüş. DMX yönetim modülü ışık renklerini yüzdesel olarak karıştırarak tüm görünen tayfta dışarı yansıtılan ışığın tonlamasını oluşturur. Yenilikçi ışık tekniği ile LED-Modüllerinin en uygun ışık etkisi sağlanır ve aynı zamanda parlamadan, ışık vermesi garanti edilir. Bunun için özel bir cam rölyef, her bir ışık noktasına istenilen yansıma açısında, eşit oranda optik bir seviye uygular ve renk karışımını optimize eder. Lambanın görüntüsü olan yapısı cam, 3 boyut etkisi yaratır ve renkli ışık noktalarının üç boyutlu yerleşmiş olduğu etkisini bırakır.

Bad Hersfel'deki tren garının yaya alt geçiti Mimari ve Teknik 2006 yenilikçi ödülünü kazanmış ve bu çerçevede "Işık kategorisinde özel takdir" ile ödüllendirilmiştir. Burada uygulanan LED-Omnia Sistemi reddot 2006 tasarım ödülünü kazanmıştır.

Yapı sahibi: The Town of Bad Hersfeld

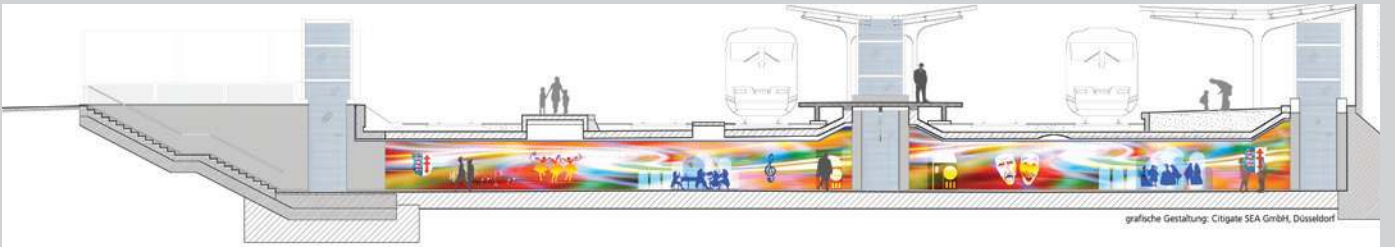
Mimari: Dietz.Joppien Architekten AG, Frankfurt a.M. / Potsdam / Almanya

Işık planlaması: luna.lichtarchitektur, Karlsruhe / Almanya

Grafik tasarım: Citigate SEA GmbH & Co. KG, Düsseldorf

Proje yönetimi: DE Consult Deutsche Eisenbahn Consulting GmbH, Frankfurt-on-Main / Almanya

Ürünler: spectral Gesellschaft für Lichttechnik mbH

heper® + MOONLIGHT®

Urban Lighting

Architectural Area
Lighting

Architectural Flood Lighting

Altınpark/ANKARA

Moonlight Aydınlatma Sanayi Tic. Ltd. Şti.

41/A Sok. No:26-30 (06370) Yeni

Ostim, ANKARA - TÜRKİYE

Tel: +90 312 385 43 40 (pbx)

Faks: +90 312 385 23 10

E-mail: info@moonlight.com.tr

www.moonlight.com.tr

İSTANBUL
Studiodekor Aydınlatma
San. Tic. Ltd. Şti.
Abide-i Hürriyet Caddesi
1000a Dekorasyon Merkezi
No: 285 / 112 Şişli - İSTANBUL
Tel: 0.212.291 19 97
Faks: 0.212.291 19 98

ANTALYA
Vetaş Elektrik
Aydınlatma Ltd. Şti.
Kırcamii Mah. Perge
Blv. 95/1
Lara - ANTALYA
Tel: 0.242 312 72 52
Faks: 0.242 312 21 13

BURSA
Elektrona Elektrik
Malzemeleri
San. ve Tic. Ltd.
Cumhuriyet Cad.
No: 135/D BURSA
Tel: 0.224.221 77 30
Faks: 0.224.220 49 89

şeklinde tasarlanan standta okulların sunumları tek bir oval tavan elemanı ile bütünleştirildi. Her bir elemanın temel bağlantısını, ışık geçirgen elyaftan oluşan bir ağ yapısı oluşturdu ve yedi sütun ile birbiri arasındaki bağlantılar sağlandı. Işık konsepti sadece yenilikçi aydınlatma çözümleri ile uygulamaya konuldu: Isıyı vurgulayan folyolar ve LED lambaları fuar standının mimari konseptini güçlendirirken, diğer standlara göre farklılığını yansıtan özel bir atmosfer yaratıldı. Fuarı ziyaret edenlerin ilgisini özellikle Yüksek İhtisas Okulu Coburg'un ısı simülasyon modeli çekti. Dört yüksek okul 2004 tarihinde de ortak bir masada, Light+Building'de yer alan ContacTable'da buluşmuşlardı. 2006 yılında Coburg / Almanya, Hildesheim / Almanya, Wismar / Almanya ve Stockholm / İsveç yüksek okullarının yanı sıra, ortak projeye ayrıca Parsons School, New York / ABD ve de Bartlett School, Londra / İngiltere katıldı. Günlük sunum dizileri çerçevesinde yüksek okulun öğrencileri ve profesörleri ve de Jonathan Speirs, Roger Narboni veya Michael Rhode gibi tanınmış aydınlatma tasarımcıları, aydınlatma tasarımı mesleği ile ilgili soruları bizzat cevapladılar.

Proje katılımcıları : Stella Kasperek

Danışmanlık: Prof. Uwe Belzner, Prof. Werner Kintzinger, Prof. Auwi Stübbe

Takım: Stefan Müller, Daniela Kleinod, Sybille Keul, Benjamin Nimmesgern, Florian Franz, Ingo Kasperek, Pawel Kozuchowicz

Grafik tasarım: Angela Rösler

Fotoğraf : Stella Kasperek

⇒ Fuar tasarımı

Light+Building 2006 fuarında ELDA+ Üniversiteler Standı

23-27 Nisan 2006 tarihleri arasında Frankfurt'taki Light+Building fuarında bu yıl da uluslararası yüksek okullar ile European Lighting Designers Association (ELDA) aynı stand içinde yer aldılar. ELDA+ üniversitelerin yer aldığı standta eğitimi sürdüren gençler, işletmeciler ve tasarımcılar "ışık" konusunda bilgi alışverişinde bulunma fırsatı bulurken, aydınlatma tasarımı alanında çeşitli eğitim imkanlarını da daha iyi öğrenme fırsatı buldular.

İç mimarlık bölümünün kız ve erkek öğrencileri tarafından açık bir forum

⇒ Törensel atmosfer

Hannover (Almanya) Üniversitesinin 175 yılı

Hannover Üniversitesinin 175'inci yıl kutlamaları çerçevesinde yapılan festival haftasının açılışı

5 Mayıs 2006 tarihinde üniversitenin ana binası olan Welfenschloss (Welfen sarayında) yaklaşık 1.000 davetli misafirin katıldığı Gala gecesi ile gerçekleştirildi. Etkinliğe törensel bir çerçeve vermek için, HAWK Hildesheim / Almanya Aydınlatma Tasarım bölümünün öğrencileri ve Hannover /Almanya Üniversitesinin Tasarım ve Bina bölümü Profesörü Hilde Leon'un işbirliğinde merkezi tören salonunun aydınlatma tasarımı yapıldı. Çalışılan tasarımda ana fikir kişinin üzerinden sarkan bir ampulün "fikrin kıvılcımlanması" düşüncesine dayanıyor. Üniversitenin yıldönümü 175 yıl süre ile fikir üretme ve araştırmaya bir geri bakışı simgeliyor. Tavandan aşağı sarkan 175 ampul anlam açısından da bu düşüncüyü şekillendiriyor. Berrak 500 Watt'lık ampuller 12 metre yükseklikteki ışık avlusunun tavanında, oturan konukların 4 ile 6 metre arasında üzerinde asılmış ve sıralı çiftler şeklinde yerleştirilmiş. Bu şekilde her bir ampulün ışık akımı dim edilebilmiş ve çok sıcak tonlarda kamaşmayan bir ışık atmosferi elde edilmiş. Işık avlusunun daha

üst alanında ki aydınlatma ise buna karşı güçlü bir kontrast oluşturmuş. Sınır oluşturan çapraz kemerler mavi difüz ışık ile aydınlatılmış ve bu iki farklı aydınlatma çözümünün kombinasyonu, birbirine uyumlu hale getirilmiş. Işık renkleri ve her bir ışık noktası eğlendirici ve son derece törensel bir ortam yaratıyor ve etkinliğe uygun çerçeveyi oluşturuyor.

Aydınlatma konsepti: Stephan Thiele

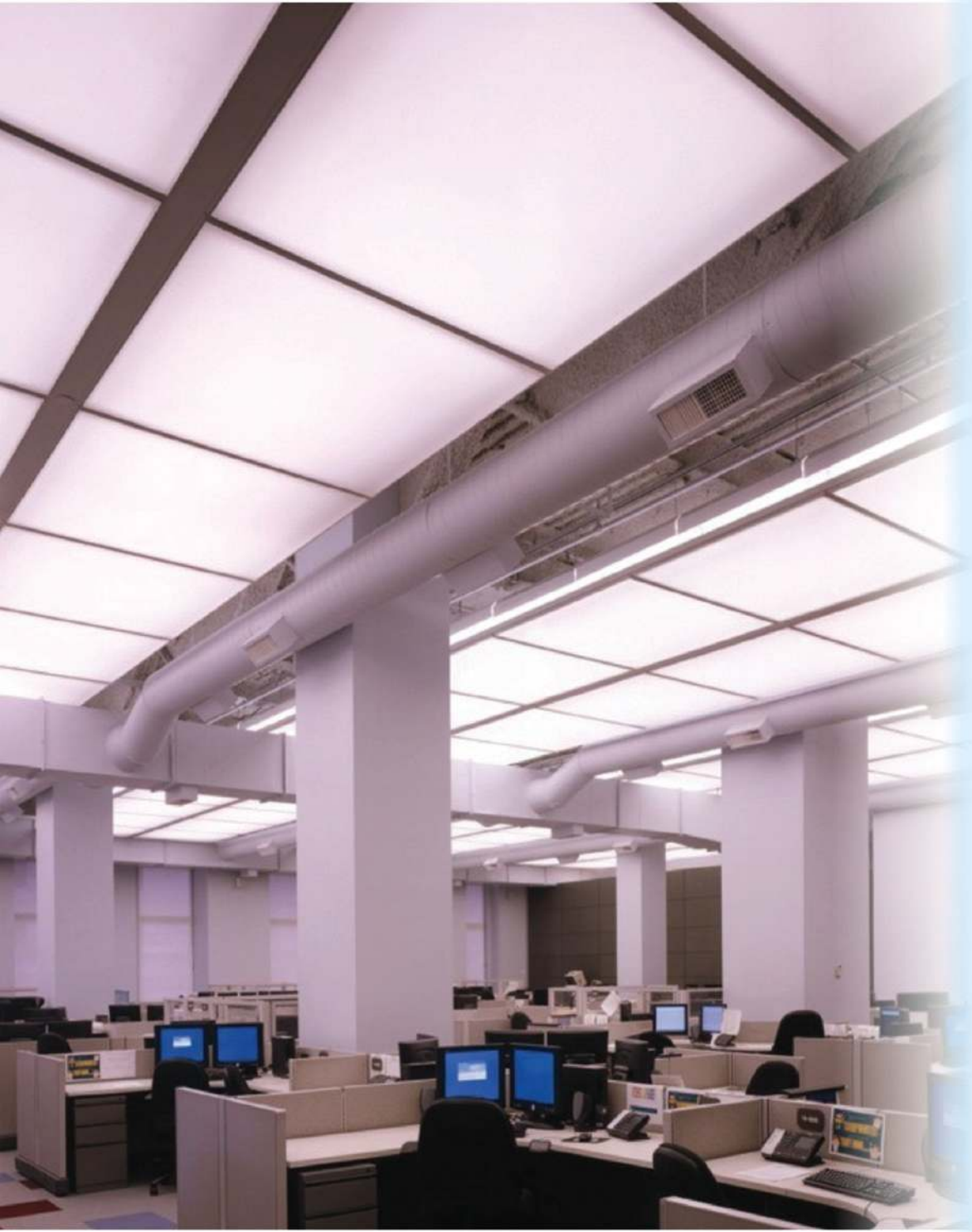
Yönetim: Prof. Andreas Schulz

Proje ekibi: Miriam Burghardt, David

Bosbach, Johannes Käßler

new light®

www.newlight.com.tr

gergi tavanda flexible çözümler

120*120, 120*60, 60*60, özel ölçüler...

Işık Aydınlatma ve Mühendislik San. Dış Tic. Ltd. Şti.

Büyük Çiftlik Sok. Martı Ap. No:2 D:2 Nişantaşı / İstanbul
Tel: +90-212-231 34 58/59 Faks: +90-212-231 31 18

new mat®

**5. ULUSLARARASI AYDINLATMA,
TESİSAT VE BİNA OTOMASYONU FUARI**

14-17 EYLÜL 2006

**İSTANBUL DÜNYA TİCARET MERKEZİ TÜRKİYE
10. SALON**

**5th INTERNATIONAL LIGHTING,
INSTALLATION AND BUILDING
AUTOMATION FAIR**

14-17 SEPTEMBER 2006

**İSTANBUL WORLD TRADE CENTER TURKEY
HALL 10**

**BU FUARDA
"IŞIK" VAR...**
THERE IS "LIGHT"
IN THIS EXHIBITION

Bilgi için / For more info:
www.interlight-istanbul.com

Organizasyon/Organization:

NTSR
ULUSLARARASI FUAR ORGANİZASYONLARI
Ekinciler Cad. Ertürk Sok.
No: 5 Kat: 3 Kavacık 34810
İstanbul-Türkiye
Tel : 0216 425 63 00
Fax : 0216 425 63 02
info@interlight-istanbul.com

Modern zaman hikayeleri...

"bio" armatür tasarımı: ece yalın&oğuz yalın

www.arlight.net

ARLIGHT

"değişen görüşler"

Cennet ve Cehennemden Geçerek

Almanya'nın Stuttgart kentindeki yeni Mercedes-Benz müzesi, ısıklık ve gölge oyunu içinde 120 yıllık otomobil tarihini sergiliyor.

Metin: Petra Steiner

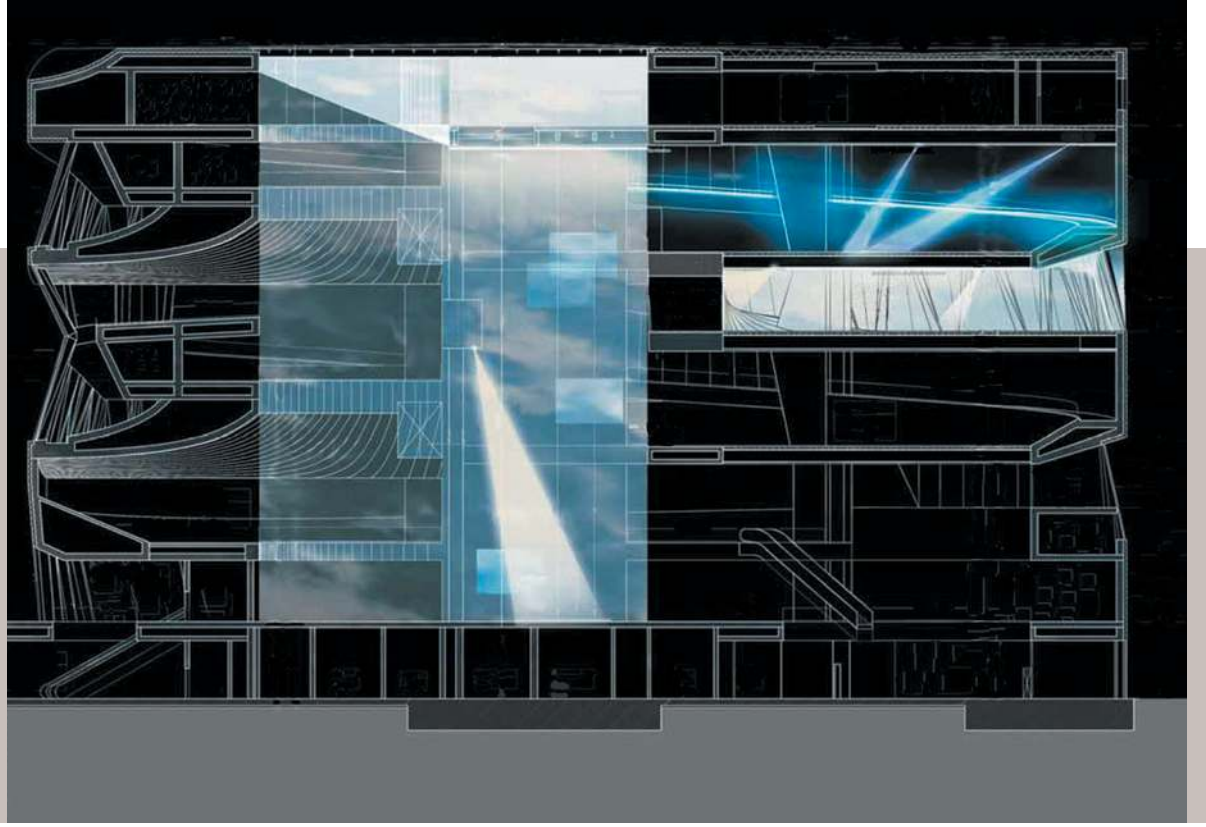
Fotoğraflar: Mercedes-Benz

Otomobil üreticileri tarihi konuşturuyor. En azından Almanya'da Mercedes-Benz bunu yapan tek firma değil. Müşterilerini ellerinde tuttuklarından emin olmak ve tabii ki itibarlarını artırmak için üreticiler, uzun süredir varlığını devam ettiren müzelerini yaşam mekanlarına çeviriyorlar. Bunun ilk örneğini araba şehri olarak bilinen Wolfsburg'da Volkswagen 2000 yılında gerçekleştirdi. Şimdi sıra Mercedes-Benz'de.

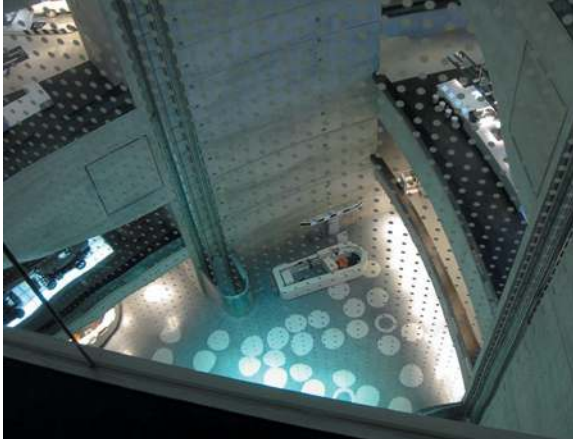

Kesit: Atriumda ziyaretçi, gün veya gece ışığında, sergi alanında hedeflenen farklı ısı ortamlarına ayak uydurabiliyor. Burada hakim olan ısı, binanın bitki örtüsü, rampa, virajlı yollar, hareketli bir tabiatın içinde olduğu duygusunu veriyor. Güneş ışığı, difüz, yumuşak gökyüzü ışığı ile veya akşam ortamları ile yer değiştiriyor.

20 Mayıs 2006'de Mercedes-Benz'in Untertürkheim'daki merkez fabrikasının girişinde yeni bir müze açıldı ve o tarihten beri de bir tartışma konusu olarak güncelliğini koruyor. Sonu gelmeyen sorular sormak zorunda bırakan bu kocaman binanın içine girdiğinizde de durup düşünmek için zaman bulamıyorsunuz. Ziyaretçiler sergi içinde tarihsel, görsel ve uzaysal etkiler ile - bütün hepsiyle uyumlu ışık ile gölgenin muhteşem deviniminde dolaşma fırsatı buluyor.

Yukarıdan 44 metre yükseklikteki Atriuma bakış. Cam tavandan içeri gün ışığı giriyor ve zemin kata kadar ulaşıyor.

Geçmişine gurur ile bakan şirketler varsa, bunlardan bir tanesi de Mercedes-Benz. Neticede Karl Benz otomobili "keşfeden kişi". Dolayısıyla, bu tür bir tarihsel geçmişi olan bir kuruluşun geleneksel değerlere oynaması veya geleceğini bunlar üzerine inşa etmesi çok doğal. Eskiden beri tarihsel performansını belgeleyecek ve de kamunun taleplerini karşılayabilecek bir mekana sahip.

1923 tarihinde küçük bir atölye büyüklüğündeki müzede başlayan, 1936 yılında ilk Daimler-Benz AG Müzesine çevrilmişti. Aynı müze otomobilin 75.inci buluş yılı kutlaması nedeniyle 1961 yılında kendi fabrika alanına, Untertürkheim'a taşındı. 45 yıl sonra eski müzenin çağdaş olmadığı görüldü. İnteraktivite ve kronolojik olarak düzenlenmiş sunumlar isteniyordu. Ayrıca kullanım araçlarının sergilenmesi için mekanlar yeterli olanağı sunmuyordu. Kamuoyunun otomobil tarihine olan açık ilgisine karşılık verilmeliydi ve bu Mercedes-Benz'in talepkar müşteri isteklerini karşıladığı gibi, en üst seviyede yapılmalıydı. Zamanında

Gottlieb Daimler tarafından formüle edilen "En iyisi veya hiçbirsey" inancını otomobil üreticisi firma yeni müzesinin mimarisinde gösterdi.

Zamanında binanın dışından içinin nasıl organize edildiği anlaşıyordu: bir mekan dört dikey kenar ile tanımlanıyor, birbirine dik açıda duruyor, yatay bir seviyede tavan oluşturuluyor ve binanın gövdesi yukarı doğru kapatılıyordu. Eskiden inşa etmek bu kadar kolaydı. Ne mutlu ki hala bir şekilde mümkün. Diğer taraftan yaşam, ilerleme ve değişim demek. İleri doğru gitmek, yeniliğe kendini açmak, araştırmak ve hiç durmamak, özetle hep harekette kalmak insanın tabiatında var olan temel unsur.

Aynı düşünceden yola çıkan Hollandalı mimarlık bürosu UN Studio mimarları 2002 yılında açılan yarışmayı kazanmayı başardılar. Yapı sahibinin anlayışına göre, Mercedes-Benz markasının kimliğini ve mitini en iyi şekilde mimariye aktarma, yaşanır hale getirme ve bunu yaparken bölgesel unsurları dikkate almayı başardılar. Bina; çevredeki peyzajdan esinlenerek, yumuşak tepe ve vadilerin değişim oyununu anımsatıyor. İşte yine hareket! Statik iyi ve önemlidir, özellikle bu tür yükleri taşıması gereken bir bina için. Ancak burada öncelik harekete, dinamizme ve hıza verilmiş. Tamamen otomobilin tarihine kendisini adanmış olan bir bina, dolayısıyla binanın kendisinin de "harekette" olması gerekmiş. Böylece dik açılarının kullanımı ortadan kaldırılmış. Sabit mekan tanımları yok olmuş, geçişler silinmiş, duvarlar katlanmış, bükülmüş veya geri çekilmiş. Burada sadece hayal edilen gerçekleştirilmiş ve hiçbirsey daha önce görülmemiş.

Görülen, daha doğrusu dışarıdan okunabilen ve tasarımın temelini oluşturan dinamik, daha da fazla değil. Ne katların sayısı, ne de binanın temeli, otomobil üretiminde de kullanılan alüminyum ve camdan oluşan dış kabuğundan anlaşılıyor. Ancak plan üzerinde döner yapıya sahip gövdenin çift helezon şekline sahip olduğu görülüyor. Bina yüksekliğinde atriumun

ve örneklerinin gösterildiği beş koleksiyon mekanına götürüyor. Her seviyede çapraz bağlantılar sayesinde ziyaretçiye Mythos(efsane) ile Collection(koleksiyon) küreleri arasında gidip gelme olanağı sunuluyor. Serginin farklı ağırlık noktalarının yanı sıra turları birbirinden farklı kılan, içe ve dışa doğru olan karşıt yönlendirilmeleri.

çevresine yerleştirilmiş spiral şekilli iki yuvarlak koridor belli noktalarda kesiyor. Ancak bina iki boyutlu olarak algılanmıyor. UN Studios'un kurucuları Ben van Berkel ve Caroline Bos'un tasarımlarında baz aldıkları mekanın antilineer olarak düşünülmesi mümkün değil. Daha önce de belirtildiği gibi, bina yaşanmak istiyor. Ziyaretçi mekan ve zaman içinde seyahat ettirerek, otomobilin geçmisten bugüne kadar olan tarihini belgeliyor.

Önce çift helezon vardı, sonra ışık geldi. Hamburg'lu aydınlatma planlama bürosu Ulrike Brandi Licht, yarışmayı kazandıktan sonra planlamaya dahil edildiler. Ve suni ışık gelene kadar, gün ışığı kullanıldı. Çünkü bu konsept Ulrike Brandi'nin, müzenin aydınlatma tasarımının nasıl olacağı konusunda tüm düşüncelerinin temelini (ki bu her projede olmalıydı) oluşturuyordu. Çalışmanın genel sonucunda, açık ve kapalı alanlardan, gün ışığı alan ve almayan mekanlardan ışık ve gölge, aydınlıktan karanlığa geçişin bir oyunu ortaya çıktı. Örneğin bina kuzeye doğru çok açık şekillendirilmiş, güney veya batıya doğru ise daha kapalı, bu şekilde güneş ışığının odaya daha yoğun girmesi önleniyor.

Çift helixin merkezinde bulunan gün ışığı ile aydınlatılan 44 metre yüksekliğindeki Atrium serginin çıkış ve son noktası. Bu noktadan itibaren üç asansör ziyaretçileri bir zaman makinasındaymış gibi yaklaşık 45 saniyede 120 sene geriye doğru geçmişe, otomobilin ilk senelerine götürüyor. Yukardaki kata çıktığında her iki tur toplam dokuz seviyede çıkış istikametine doğru yönlendiriyor. Birinci spiral üzerinden ziyaretçi yedi mit odasından geçerek uzun, basamaksız bir rampa ile otomobil tarihinin dönemlerinden geçiyor. Binanın dış kenarından giden ikinci spiral, otomobil dünyasının zamansız araç

Aydınlık tavanlara sahip olan ve gün ışığı ile aydınlatılan koleksiyon mekanları bir tür "gökyüzü ışığı" yaratıyor ve karanlık, gece görüntüleri ile yer değiştiriyor. Markanın hikayesi miti içinden geçerken, ziyaretçi, zaman dilimleri arasındaki geçişlere kadar, tüm dış dünyadan koparılıyor.

Bu iki prensip, sergi aydınlatmasında birbirine karşı duruyor. Efsane salonları masif dış duvarlarının arkasında gün ışığı almıyorlar ve böylece karanlığı oluşturuyorlar. Bu içe dönük ışık ortamında sergilenen objeler, çevreden çok daha aydınlatılmış olarak görünüyorlar. Mekan karanlık bırakılmış ancak mekan olarak algılanılabiliyor. Bu temel prensip kendisini farklı şekil ve aydınlık seviyelerinde tüm efsane salonlarında gösteriyor. Koleksiyonların sergilendiği mekanlarda ise dışarı bakış ve gün ışığına giriş sağlayan geniş cam yüzeyleri bulunuyor. Böylece mekanda, aydınlık gökyüzünü tekrarlayan açık ve parlak bir ışık ortamı oluşuyor.

Aydınlatma konsepti, "Yüzeylerin mantığını" da barındıran mimari fikre dayanıyor. Gün ışığı alan dışa doğru konumlandırılmış olan mekanlarda, düz, parlayan bina yüzeyi malzemeleri, parlak lake zemin ile uygulanmış. Bu parlaklık akıcı bir şekilde duvar ve tavana yansıyor. Pırıltılı ışık yansımaları aydınlık bir alan içinde sadece sergilenen araçlara değil ayrıca mekanlara da yansıyor. Buna karşın, bina yüzeyinin iç kısmı, tavanlar ve zeminler, bir metalde olduğu gibi mat, pürüzlü bir yüzeye sahip. Bu tür yüzeyler ışığı yutuyor ve mekanın arka planda kaldığı etkisini yaratarak, sergilenen objelerin daha çok ısıldamasını sağlıyor. Işık, tavana entegre edilen lambalar ile istenilen ölçüde yönlendiriliyor.

Farklı sergileme aydınlatması için üç temel prensip her

Koleksiyon odaları dışarıya doğru bakıyor ve kırsal çevreye geniş bir bakış açısı sağlıyor. Elektrik ısıyla aydınlatılmış efsane odalarının tersine, bu alanlar günışığı ile doldurulmuş, net, taze ve aydınlık bir atmosfer sunuyor.

bir mitos ve koleksiyon alanlarında farklı şekillerde uygulanmış.

- Görünmeyen lambalar

Tavan boşluğunun ızgarası içinde lambalar kayboluyor veya ızgara alanının arasındaki boşluklardan veya teknik fuga olarak adlandırılan noktalardan ışık veriyorlar. Bu tür teknik ve fonsiyona sahip lambaların ışığı mekandaki objelere yansıyor ancak ışık kaynağı olarak etkileri yok (deşarj edilebilen lambalar, Halojen ampuller, PAR-lambaları).

- Işık objeleri

Efsane salonlarının yüksekliği yaklaşık yedi metre ve rampalar ile çevrili. Burada lamba, serginin objesi ve önemli bir parçası, çünkü tüm havadar alanı bir dizi lamba dolduruyor veya lamba tek bir obje olarak görev yapıyor. Çoğu noktada ayrıca tavana veya ışık objesinin içine fonsiyon lambaları entegre edilmiş (Neon, Halojen ampul, aynalı lambalar).

- Zemine, mobilya ve duvarlara monte edilen lambalar.

Burada ışık, mekanın atmosferini oluşturuyor, ışık kaynağını değil. Vitrinler aydınlatma birimleri olarak görev yapıyor, aşağı doğru yönlendirilen ışık ve yükselttiler havada süzülürmüş etkisini yaratıyor. İçerden gelen ışık ve araçların farlarından yansıyan ışık da konseptin bir parçası. Bu ışık kaynakları neredeyse aydınlatılan alan ve objelerin yakınında ve dolayısıyla tavadaki veya boş alandaki lambalardan çok daha az performans ile çalışmaları yeterli. Bu nedenle düşük değerli LED, cam elyaf ve kenar ışıklar ve halojen ampuller kullanılmış.

üzerine yansıtılan video projeksiyonları alt kısımlarda çok daha yoğun ve yukarı doğru azalıyor.

Tüm efsane salonları çok koyu, orta aydınlıkta ve daha aydınlık suni ışık ortamlarının sonucu. Efsane 1'de sergi başlıyor. Sergilenen objeler üzerine yuvarlak bir ışık tavanı uygulanmış. Sık ışık demetleri hareket halinde olan objelere sıcak parlak bir ışık ile geçiyor. Mekanın geometrisi kendisini etrafındaki vitrinler ile gösteriyor. Vitrinlerin arkalarına hafif bir ufuk ışığı uygulanmış. Heyecan verici ortam ve sergilenen objeler üzerine yansıtılan, çeken ana ışığı oluşturan parlak, vurgulayan ışık ise saplanmış.

6'ncı seviyede yer alan efsane salonunda dokuz metre uzunluğunda bir lamba hakim. Lamba içerden dışarı doğru aydınlatıyor ve neon kontürleri daha soğuk ısıta yansımayı durduruyor. Bitkilerin arasına yerleştirilen projektörler, sarkıtılan uçak motorlarını belirli bir dramatik çerçevesinde öne çıkarıyor. Sahne projektörleri ise çok özel araçların üzerine tek tek parlak ışık noktaları atıyor.

Başka bir efsane salonu neredeyse göz kamaştıran aydınlık bir senaryo ile öne çıkıyor. Bu mekan ile karşılaştırıldığı zaman, gökyüzü tavan neredeyse gece karanlığında stroboskoptan çıkan şimşekleri andırıyor.

Burada ışık, keskin kontrastlar oluşacak şekilde yerleştirilmiş. Diğer alanlarda halka şeklinde, hazırlanan ortamın üzerinden yumuşak bir aydınlatma sağlayan monitörler görülüyor. Araçlar, projektörlerin ışığını yukarıdan alarak önden ve arkadan aydınlanıyor. Bazı

Binanın ortasındaki atriumun zemini açık renkte ve öncelikle cam tavandan giren bolca gün ışığı ile aydınlanıyor. Hareket eden asansör ve Preshowroom'dan (video projeksiyonları) gelen ışık bu alanı giriş salonundan itibaren aydınlatıyor. Ana duvar

araçlar parlıyor ve vurgulayıcı sıcak ışığı yansıtıyor, diğerlerinde ise içerden dışarı doğru ışık parlıyor.

Koleksiyon salonlarında ışık ortamına dinamik gün ışığı hakim. Burada yandan gelen gün ışığı ve suni ışık beraber aydınlatıyor. Işıktaki parlamalar, demetler halinde birbirine bağlanan ve sıcak beyaz ışık rengi veren

Yeni model ve seriler olarak ortaya çıkan otomobil mühendisliğinin sürekli gelişimi, müzede de aydınlatma tasarımı formunda yansıtılmış. Hiç günışığı almayan efsane odalarında, tasarımı dönemini yansıtan aydınlatmalar kullanılmış.

projektörler, "Clouds" olarak adlandırılan yukarı doğru kavisli ışık lambalarına yerleştirilmiş. Yuvarlak ışık alanları farklı ışık yönlerini bulabilmek için döndürülebiliyor. Bu tür lambalar özellikle müze için geliştirilmiş ve aydınlık bir tavanı oluşturma ihtiyacından yola çıkarak tasarlanmış. Önce arkadan aydınlatılan bir ışıklı tavan düşünülmüş, ancak daha sonra tavandaki boş alanda bina tekniğinin, ışık tekniği olanaklarını kısıtladığı görülmüş ve bu çözümden vazgeçilmiş. İkinci girişimde ise objelerin tavandan endirekt olarak aydınlatılması, ancak bunun tavan ve lambanın birbirine geçiş yaparak sağlanması ve böylece karanlık tavanda aydınlık ışık deliklerinin olmaması hedeflenmiş. Zaten aydınlık tabanın yukarıdan gelen ışığı tekrar tavana yansıtması ve arkadan aydınlatılmayan tavan ile böyle bir çözüm mümkün olamayacakmış. Aydınlık ışık aralıkları cam ile kapatılmış, böylece arkaya yerleştirilen yüksek aydınlatma kapasiteli projektörler ve geniş tavandan yumuşak bir geçiş sağlanmış. UN Studio ve Ulrike Brandi Licht'in ışığı müzenin bütünleştirici unsuru olarak kullanma talebi, ayrıca, lambanın yukarı doğru yaptığı

geniş kavis ile de kendisini yansıtır. Bu şekilde tavanda hareketli bir peyzajı modelliyor. Tavandaki görüntü geniş bir alan olarak algılanıyor ve Clouds demetleri ile dinamik ve yumuşak bir yapı kazanıyor. Araçların farklı temel ışık ile aydınlatılması ya bina yüzeyine yakın yoğun gün ışığı veya binanın ortasına doğru daha az gün ışığı ile sağlanıyor. Üç veya dört kenardan yansıyan noktasal projektörler parlama noktaları oluşturuyor ve araçları aydınlatıyor.

Mercedes-Benz Müzesinin dış alanında farklı elemanlar gruplar şeklinde yer alıyor: Arena, "Pockets", ağaç gruplarından oluşan ovalar, araç girişi ve merdiven çıkışları. Düşük ışık kaynakları, sıcak beyazdan soğuk beyaza kadar farklı renk ayrıntılarında çevreleyen mekanı

olusturuyor. Bunun için vurgulanacak ve karanlıkta bırakılacak bölgeler tespit edilmiş. Zemine yakın yerleştirilen ısıklıklar yolları belirliyor ve oryantasyon, güvenlik ve görüş ilişkisini kurabilmek için gerekli aydınlatma ortamını sağlıyor. Ayrıca tüm alan üzerinde tek tek zemine yerleştirilen ısıklıklar bulunuyor. Topografik elemanların geniş bitki örtüsü hafif bir ışık ile öne çıkarılıyor, buralara ayrıca kendinden ışık veren oturma birimleri dağıtılarak yerleştirilmiş. Arenaya daha çekimser bir oryantasyon aydınlatması uygulanmış, izleyicilerin sıralarındaki basamaklara yerleştirilen ısıklıklar ile bu alan karanlıkta da algılanabiliyor.

İç alana uygulanan bazı ışık prensipleri dışarıda da görülüyor ve böylece iç ve dış alanlar arasında yoğun bir değişim oyunu gözleniyor. Kullanılan lambalar ve flüoresanlar ve yüksek basınçlı ampuller az enerji tüketiyor ve böylece ışığın en ince şekilde ayarına olanak sağlıyor ve çevre çok daha az etkileniyor.

Mercedes-Benz, birçok açıdan eşsiz olan yeni müzesi için 150 Milyon Euro harcamış. Otomobil üreticisi açısından bakıldığında buna değiyor. Eşsiz, çünkü kapsamlı mimari, ziyaretçide hayal edilebilecek en büyük alan duygusunu tattırıyor. Diğer taraftan

sergilenen değerli ve "sahne ışığındaki starları" andıran arabaları veya bunların tek tek tasarlanan ışık senaryoları ile çevrili olması ise eşsiz. Ve hatta Mercedes gerçekten bir üçüncü eşsizlik faktörü ile daha övünebilir. Sergileme konseptinin kendisi de mimari ile formüle ediliyor ve ışığın heyecan verici bir oyun içinde aydınlıktan karanlığa geçişleri ile altı çiziliyor. Burada karar "bu veya şu" değil, daha çok "bu ve bu da" olarak gerçekleşiyor ve tamamen yan yana duran birbirine aykırı iki ışık ortamı gerçekleştirilebiliyor. Bu durum kendisini materyal konseptinde de gösteriyor. Mimari ve aydınlatma planlamacısının işbirliğinin burada en optimum seviyede gerçekleştiği ortada. Aksi halde bu bina nasıl oluşabilirdi? Her şey düşünülmüş ve birbirine uygun şekilde uyarlanmış. Müzede gezi bir seyahate benziyor. Aslında tamamen yukarıdan başlanıyor ve aşağı doğru devam ediyor. Ancak bu gezi sürekli değişen "cennetten" "cehenneme" yapılan bir gezi. Bazen ziyaretçi dış dünyadan çok uzak bir dünyaya, karanlık ortamlarda oluşturulan sahneler

giriyor. Bu mekanlar belli bir düzende ısıklandırılan ve sergilenen objelere gösterilen beğeni içinde kayboluyor. Sonra, sadece bir adım daha devam edildiğinde neredeyse cenneti andıran başka yeni bir dünya açılıyor. Hem materyal hem de renklilik açısından ve ışık durumu itibarıyla mekanda aydınlık hakim oluyor. Gün içinde doğal ışık içeri giriyor, akşam saatlerinde ise bu mekan hissi suni ışık ile devam ettiriliyor. Etki lambalar ile değil, sadece ışık ile yaratılıyor. Lambalar mekanın bir parçası haline getirilmiş. Burada ve müzenin diğer taraflarında, istenilen mekan etkisini elde etmek için özel lambalar geliştirilmiş. Ulrike Brandi Licht üreticiler ile ilginç ışık çözümleri geliştirmiş ve uygulamış. Tamamen ilgili duruma göre ayarlanabiliyorlar. Böylece, örneğin sadece ziyaretçi "zamanla" geçmişten bugüne ilerlemiyor, lambalar da zamanın ruhunu yansıtıyor veya mevcut atmosfere uygun bir döneme götürüyor.

Müze sadece sergi olarak değil, mekan ile ilgili deneyimlerin ve farklı bir atmosferin yaşanması açısından da gezilmeye değer. Aslında her zaman böyle olmalı ancak hala daha bu tür deneyimler az yaşıyor. Çünkü, eskiden olduğu gibi, aydınlatma planlamacısını planlama sürecine dahil etmek hala daha olağan kabul edilmiyor. Çoğu zaman bu tür çalışmaları, bazen duruma göre hiç de fena yapılmadan ve de olanaklara uymayarak diğer planlamacılar üstleniyor. Dolayısıyla bu müze bir planlama bütününe mucizevi bir örneği ve buradan çıkan sonuç ise, mimari ve ışığın mükemmel uyumu.

Projeye katılanlar:

Yapı sahibi: DaimlerChrysler AG

Mimarlar: UN studio van Berkel & Bos, Amsterdam

Wenzel + Wenzel, Stuttgart

Proje yönetimi: Drees & Sommer, Stuttgart

İskele çalışması: Werner Sobek Ingenieure, Stuttgart

Müze tasarımcısı: Prof. HG Merz, Stuttgart

Suni ışık planlaması: Ulrike Brandi Licht GmbH, Hamburg

Proje üyeleri: Ulrike Brandi, Christof Fielstette, Burkhard Wand,

Alina Nowak, Agnes Untiedt

Kullanılan ürünler:

Fuaye: Semperlux AG

Atrium (büyük): Franz Sill GmbH, Coemer

Koleksiyon salonları: Özel Iamba Clouds, Semperlux AG

Mit salonları: ETC

Dış alan: Bega, Semperlux AG, LEC, Erco

Zamanın Değişimi İçinde Kalıcılık

Eskiden bugüne bakış – New York'da bulunan Seagram binasının 50. yıl kutlaması

Metin: Margaret Maile

Fotoğraflar: Ezra Stoller © Esto

Seagram binası yakında 50. varoluş yılını kutlayacak. Çeşitli olağanüstü yeniliklerle, özellikle de aydınlatma planlaması ile modern mimarinin sembolünün geçmişine bakma zamanı geldi. Çünkü bu bina; aydınlatma ve lamba teknolojisinde yeni bir dönemin başladığı gerçeğine rağmen, bugün dahi hala bir ilham kaynağı ve iyi bir aydınlatma örneği olarak duruyor.

20. yüzyılın en yaratıcı ve etkileyici Amerikan aydınlatma planlamacılarından Richard Kelly, Seagram binasının tasarımı ve aydınlatma planlamasının uygulaması ile görevlendirildi. Bu çalışmada Kelly, Mies van der Rohe ve Philip Johnson adlı mimarlar ve Ligholier ve Edison Price adlı şirketlerle birlikte çalıştı. Seagram binasının aydınlatma planlaması bugün hala daha sayısız tasarımcıya ilham kaynağı olmaya devam ediyor. Bunun en güzel örneği, halen New York'un Times Square'de inşaa edilmekte olan New York Times binası veya kısa bir süre önce tamamlanan Chanel Ginza Flagshop Tokyo'da görülüyor.

Seagram binasının, inşaatından 50 sene sonra hala daha çağdaş mimar ve aydınlatma tasarımcılarına nasıl ilham kaynağı olmaya devam ettiğini anlamak için, bütün yapı koşullarını bilmek ve bu başarıya katkıda bulunan olağanüstü yaratıcı beyinleri tanımak lazım.

Mies, Johnson ve Kelly ortak çalışmalarına 1954 yılında başlamışlar. New York'un Park Avenue bölgesinde Seagram Corporation'ın yeni merkezi olacak Seagram binasının tasarlanması hedeflenmiş. O tarihlerde Kanada kökenli Seagram Corporation firması dünyanın en büyük alkollü içecek üreticisi olarak biliniyor. Seagram'ın sahibi ve yöneticisi Samuel Bronfman, işletmesi için bugüne kadar herşeyin üstünde olacak, New York City'de bir genel merkez kurmak istiyordu. 38 katlı, camdan ve çelikten yapılmış gökdelen. Bina en iyi malzeme ve özel üretilen elemanlar ile donatılacaktı. Binanın opal cam, cilalanmış bronzdan yapılmış çift T profilleri, Traverten ile kaplanmış asansör boşlukları ve aydınlatma tavanları olacaktı. Aydınlatma tavanları, Seagram gibi bir lüks markanın pazarlaması için son derece önemliydi ve bronzdan yapılmış parlayan gökdelenin, New York'un meşhur gökdelenler çizgisinde emin bir şekilde yer almasını sağladı.

Seagram'ın tavanı, gün içinde ofisleri fonksiyonel bir ışık ile aydınlatırken, geceleri ise bina, meşhur "ışktan

Architectural Forum dergisine göre, 1958 yılında "bugüne kadar inşa edilmiş en iyi aydınlatılan bina" olarak anılıyor. İnşaatından neredeyse 50 yıl geçmiş olmasına rağmen, bina ne etkisinden ne de hayranlık uyandıran unsurlarından birsey kaybetti. Olsa olsa artık eskimis olan ışık tekniği açısından kaybı olabilir. Mimar: Mies van der Rohe, Philip Johnson

Giriş bölümünün, karanlığın baskısından itibaren uzaktan görülmesi istenmiş. Burada uygulanan Wall-Washer efekti o dönem için neredeyse bir yenilik ve ısıtık tekniği açısından bir meydan okuma. Bugün ise bu tür aydınlatma artık standart ve birçok aydınlatma planlamasının önemli bir parçasını oluşturuyor.

Fotoğraflar: Ezra Stoller©Esto

Ofis mekanlarında ısıtık tavanın geometrik şekli, iç alanda yüzey konstrüksiyonda da devam ediyor. Özellikle akşam ve gece saatlerinde, ofislerdeki indirekt aydınlatma ortamı ısıtıldığında daha iyi görülüyor.

kuleye" dönüşüyor. New York'daki Seagram genel müdürlüğü binasının tasarımına kararları ile katılan Bronfman ve kızı Phyllis Lambert, baştan beri bu tür bir efekt istemekteydiler. Aydınlatma tavanı ısılandırılacak ve Mies tarafından tasarlanan Raster projekte edilecekti.

Yüzeğe asılan çift T profillerinin ritmi ve yapısı tavanda da devam ediyor ve böylece bir şekilde binanın içine de taşınıyor ve diğer taraftan gece ise gökyüzüne projekte ediliyordu. Bu tür bir Ekstravaganz'ı sağlayan Kelly oldu. Tasarım aşamasından beri çalışmalara katkıda bulunuyor ve binanın aydınlatma planlamasını tasarıma entegre edebiliyordu.

Seagram binasının gece ışık etkisi, asıl merkezi aydınlatılan tavan olan entegre bir ışık planlamasına dayanıyordu. Bu konsept ikinci kattan 38. kata kadar aynı şekilde devam ediyordu. Lightoliers'in baş mühendisi Noel Florence ile birlikte tasarlanan tavan 132 cm büyüklüğünde, kare, difüz seffaf tavan, akril panellerden oluşuyor, tüm paneller, eloksallı modüler alüminyum bir ızgaraya yerleştiriliyordu. Bunlar o güne kadar kullanılmış olan en büyük akril panellerdi. Vinil panellerden endirekt ışığın yansımaları hedeflendi, böylece asıl ışık kaynağı yerine ana konstrüksiyon öne çıkarıldı. Perdelik alandaki bronz renkli cama, yumuşak bir ışık ortamı kazandırmak için, Kelly sıcak beyaz Delux flüoresanlarda karar kıldı. Işık gücünün dörtte biri ile, renk ve ışık kalitesi neredeyse giriş katında bulunan ampüllerin gücü ile aynıydı. Böylece giriş alanı ve gökdelenin tüm alanlarında uyumlu bir ısılandırma sağlanmış oldu.

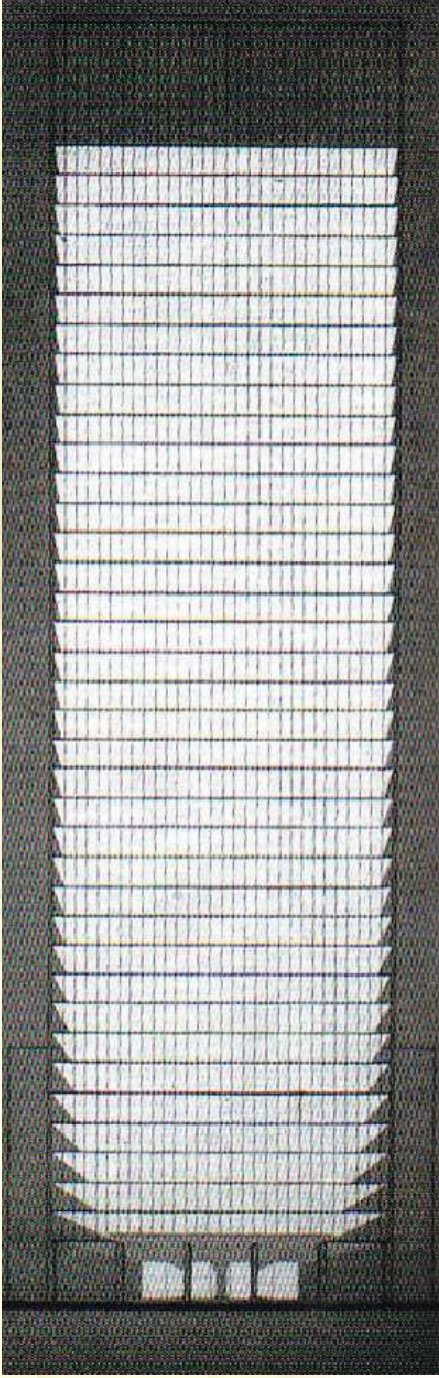
Seagram binasındaki ısıklı tavan, ofislerin aydınlatılması gibi bir çok pratik amaca hizmet etti. Ayrıca standart ofis tasarımı da birçok açıdan daha iyileşti. Ofislerdeki ses kulislerini azaltıyor, daha yumuşak bir ışığın oluşmasını sağlıyor ve işyerinin yeniden şekillendirilmesini

kolaylaştırıyordu. Ancak ısıklı tavan, en büyük övgüyü binanın tamamlanmasından sonraki etkisi ile aldı. Bugün hala daha bu etkileyici görüntü birçok kişinin hatırında.

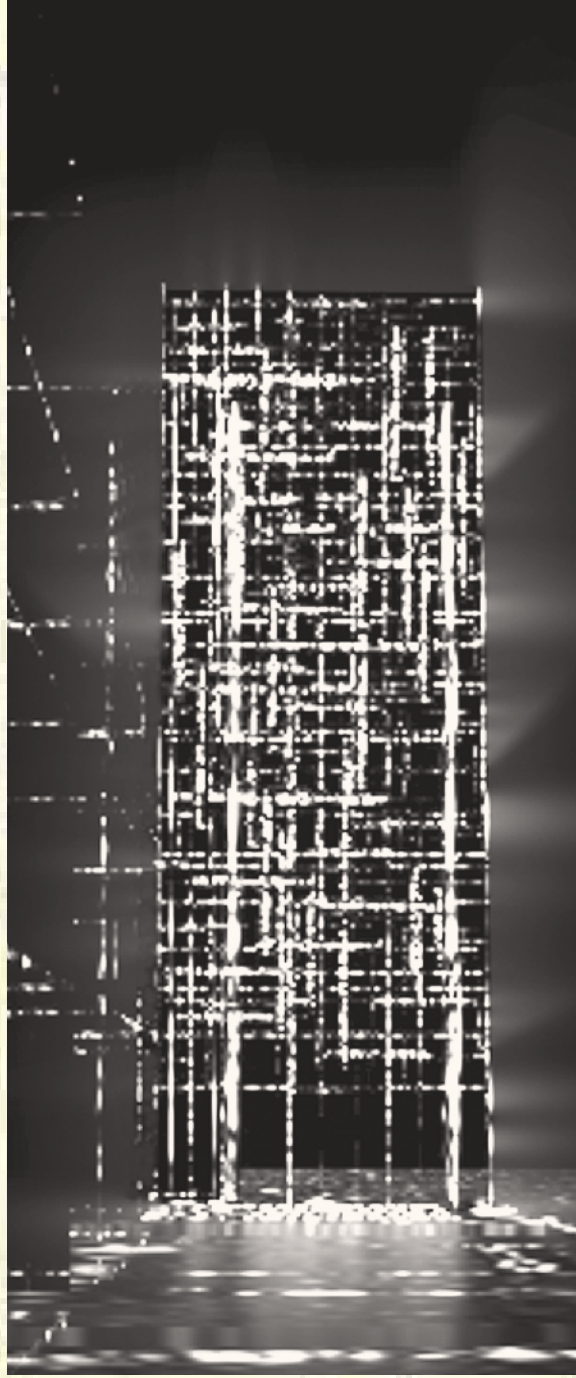
Giriş ve asansör alanındaki aydınlatma da Seagram binasının başarılı aydınlatma planlaması için önemliydi. Plazanın giriş alanının karanlıkta da sokaktan görülebilmesi için, Kell, lamba üreticisi Edison Price ile dış duvarların aydınlatılması için özel bir Wall-Washing sistemi geliştirdi. Işık uygulaması etkileyici bir şekilde proporsiyonları modelliyor ve giriş salonunun yedi metre yüksekliğindeki duvarlarını ve de bronz ile kaplanmış kolonlarını öne çıkarıyordu. Duvarların aydınlatılması ile girişe parlayan bir aydınlık ve ışık gücü verildi. Bu tarz bir çalışmanın 1958'lerde, izleyende nasıl bir etki bırakmış olabileceği zor tahmin edilebilir, zira bu teknik artık Seagram binasının ışık uygulaması ile standart bir uygulama haline geldi.

Kelly giriş alanı için bir ışık çerçevesi oluşturdu. İki sıra Downlight'ları Seagram binasının girişinde ki çatının altına yerleştirdi. Işığın yardımı ile Plazanın zemininde binanın şeklini tekrar çizmek istedi. Kulenin aydınlatılan bu temel alanı, girişteki cam duvarların seffaflığı ile kendini gösterecek, gözleri binanın iç alanlarındaki aydınlığa hazırlayacak ve izleyene kendisini binanın içinde bekleyenlere hazırlayacaktı. İç aydınlatma ve ışık çerçeveleri kombinasyonu, binanın "serbest temel tasarımını" destekliyor ve havalanan bir gökdelen (Floating Tower) duygusunu güçlendiriyordu. Seagram binasının muhteşem aydınlatması 1958 yılında yeni ölçüler oluşturdu. Özellikle, genelde o tarihlerde FLUTLICHT'ten oluşan yüzey aydınlatması, özellikle ABD'de bazı mimari ayrıntıları öne çıkardı. Enerji krizinin bir sonucu olarak Seagram binası 1973 yılından itibaren tamamen aydınlatılmadı. Aydınlatma konseptinin mimarının konseptine dahil edilmesi, aydınlatma

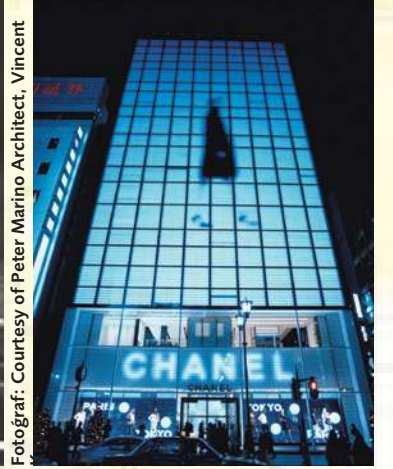

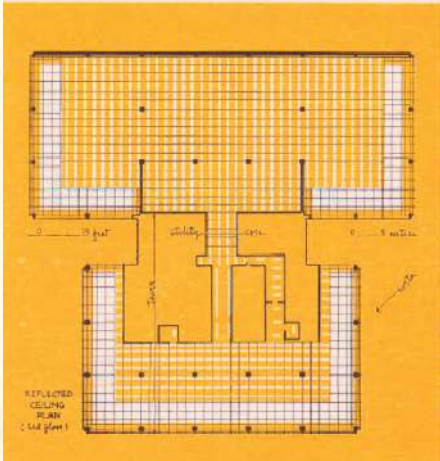
Fotoğraflar: Courtesy of Peter Marino Architect

Tokyo'nun Ginza semtindeki Chanel Flagshipstore, bina yüzeyi ve aydınlatma planlamaları ile, "ısıktan kule" anlamında Seagram binasını hatırlatıyor.

Fotoğraf: Courtesy of Peter Marino Architect, Vincent

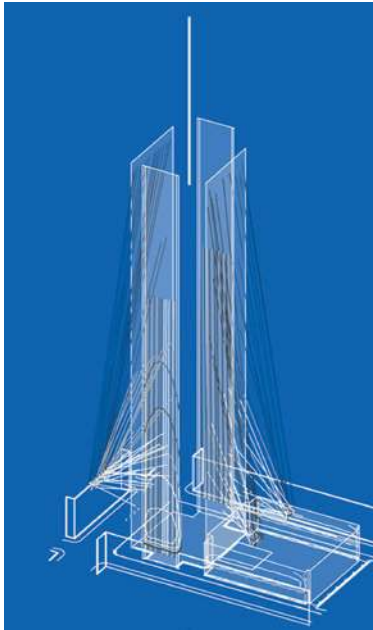
Richard Kelly'nin orjinal planı bir "Isıktan kule" hedefini sergiliyor.

New York Times binasının aydınlatma planlaması OVI tarafından yapıldı. Henüz bitmeden "Seagram binasının nisanlısı" lakabını aldı. Bunun nedeni planlanan ısığın bıraktığı etki.

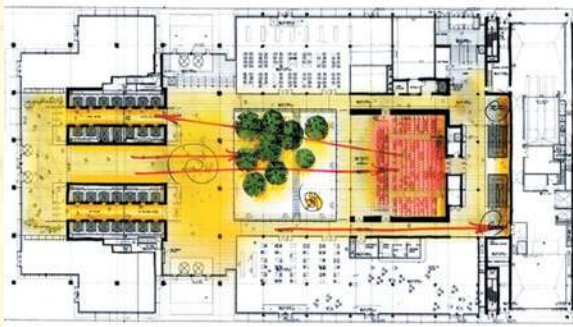
planlaması için bugün de en önemli unsur olarak kabul ediliyor.

Daha önce bahsi geçen New York Times'ın New York City'deki genel müdürlüğü Renzo Piano Building Workshop'un bir tasarımına göre FX Fowle mimarları ile ortak çalışıldı ve "Seagram binasının yeni nişanlısı" olarak tanımlandı.

Geçen yüzyılın modern mimari sembolünün kalıcı etkisinin bugüne kadar sürmesinin kanıtı. En yeni görselleştirme tekniklerinin ve enerji tasarrufu sağlayan aydınlatma ürünlerinin kullanımı ile tanınan Amerikan aydınlatma planlama ofisi Office of Visual Interaction (OVI)'nin aydınlatma tasarımcıları, New York Times binasının çok ince ayarlanarak kademeli olarak ışıklandırılması şeklinde bir planlama yapmışlar. Binanın temelinde ışık çok aydınlık ve yukarı doğru daha azalıyor ve binanın ucunu yumuşak bir geçişle sarmalıyor. Bu tür ince ve kademeli bir ışıklandırma kolay uygulanabiliyor ve zarif görünüyor. Her iki unsur, projenin mimari konseptinde önemli bir rol oynuyor. Dış alanların ışık planlamasının yanı sıra, OVI ayrıca

binanın Lobby ve Atriumunun aydınlatmasını da üstlenmiş. Şeffaf cam ile çevrili atriumda giriş salonu, oditoryum, restoranlar ve bir bahçe bulunuyor. Seagram binasında olduğu gibi, sokaktan bakıldığında Plaza, binanın merkezini oluşturuyor ve binanın esas noktası. Seagram binasındaki giriste olduğu gibi, iç alanda traverten plakaları ile sağlamlık duygusu yaratan ve Wall-Washer ile ışıklandırılan New York Times binası giriş alanının ortasında sürekli aydınlatılan bir alan ve

bahçeden oluşuyor. Burası aydınlık ve havadar bir vahayı andırıyor. Aydınlatılan bahçe, bakışı zemin katının arka bölümlerine çekiyor ve hareketli şehir ortamında huzurlu bir alan sunuyor. OVI tarafından aydınlatılan New York Times binası geceleri "New York Times"ı, bir tür elegans ile kompleks bir tarzda sunuyor. Kelly'nin

gece için tasarladığı aydınlatma planı Seagram binası için aynı etkiyi yaratmış. OVI'nin Hightech-aydınlatma planlaması New York Times binasının eşsiz karakterini tanımlıyor ve öne çıkartıyor.

Aynı anda merkezi konsept içeriği şeffaflık ve eğlence, halk için sokağa taşınarak uygunlanmış. Entegre edilen aydınlatma yönetim programı, OVI, mimarlar ve yapı sahibinin iyi bir işbirliği ile sağlanmış.

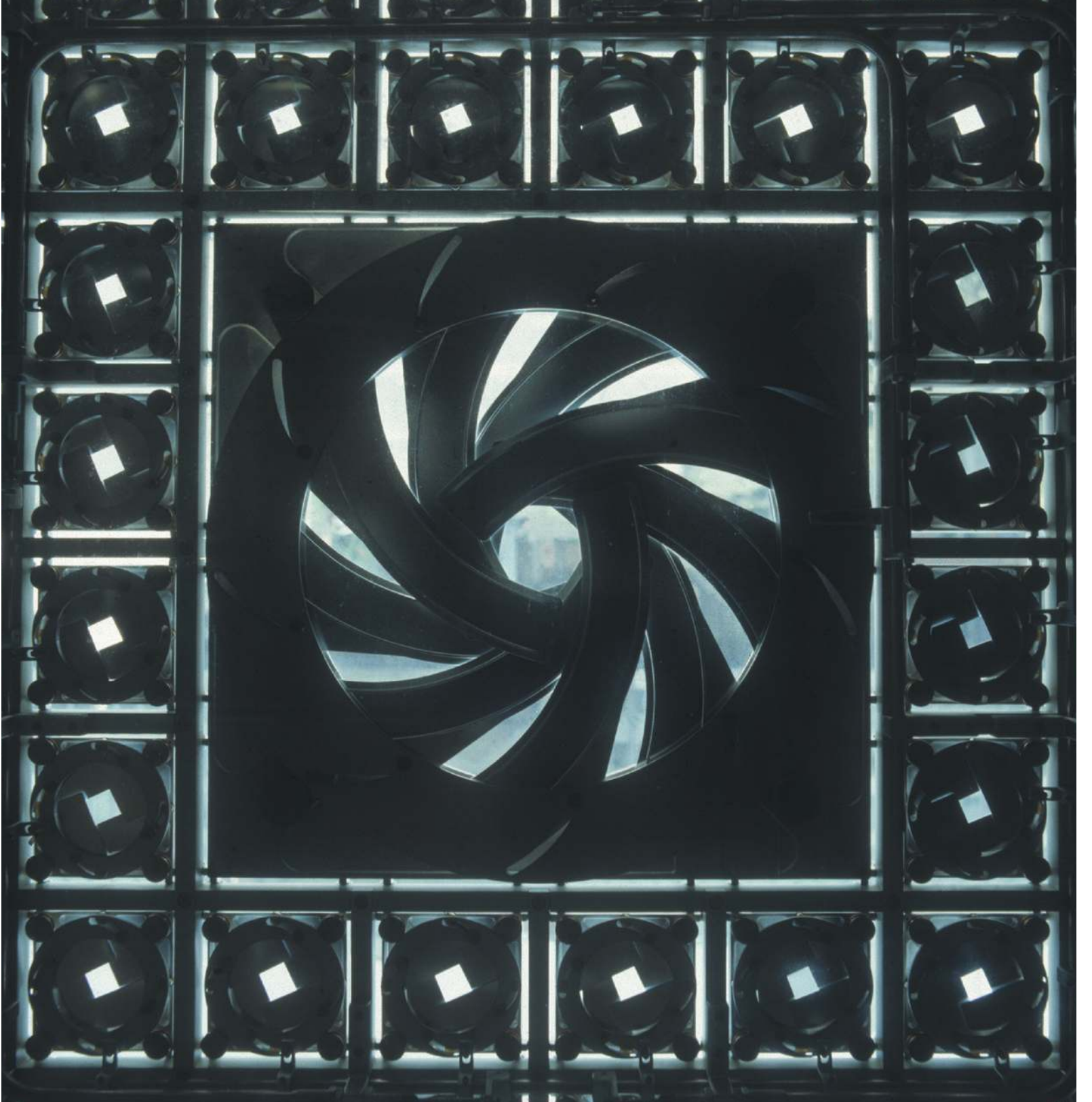
Peter Marino ve Partner tarafından tasarlanan ve bina yüzeyinin ışık planlaması Tanteri ve Partners tarafından gerçekleştirilen, Chanel'in Tokyo Ginza'daki yeni mağazasına bakıldığında Seagram'ın "Işıktan kule" mirasını açıkça görmek mümkün. Tokyo'nun merkezinde yer alan Ginza semtinde bulunan ve farklı dükkanlardan oluşan bu binanın 56 metre yükseklikteki camdan oluşan ön yüzeyinde elektrokrom cam, çelik doku ve 700.000 beyaz LED uygulanmış. Seagram binasında olduğu gibi bina, geceleri uyumlu, ışık saçan ve temsili bir şirket sembolü haline dönüşüyor. Gün içinde şeffaf olan Chanel Ginza'nın yüzeyi karanlıkla birlikte ışık geçirgen oluyor ve LED'ler cam binanın ön yüzeyini tek dev bir ekrana dönüştürüyor. Chanel bu ekrana etkileyici resimler projekte ediyor. Son yüzyılın ortasında, ısıldayan bronz renkli bina, nasıl Seagram Corporation'ın başarısını öne çıkarmak istediye, Chanel Ginza'nın yüzeyinde gösterilen resimler de plastik bir şekilde Chanel markasını temsil ediyor ve lüks ürünlerin 21. yüzyıldaki yerini teşkil ediyor.

Geçmişe bakıldığında, Seagram binasının, modern mimarinin sert rasyonalistik yapısını nasıl zekice yorumlamış olduğunu ve aynı zamanda 20. yüzyılda şirket kültürlerinin hedeflerini nasıl temsil ettiklerini görebiliyoruz. Seagram binası birçok açıdan zamansız olarak görünse de, ışık planlamasının mimariye entegrasyonu açısından bir dönüm noktası. Buradan çıkan model halen günümüzde geçerliliğini koruyor. Architectural Forum dergisi Temmuz 1958 yılında Seagram binasını "bugüne kadar inşaa edilmiş olan en iyi aydınlatılmış bina" olarak açıklamıştır.

Projeye katılanlar:

Mimar: Mies van der Rohe, Philip Johnson

Aydınlatma planlaması: Richard Kelly

Institute Du Monde Arabe'nin güney tarafını 240 adet Mosh' Arabieh olarak adlandırılan, sanatsal yapılı ızgara görünümlü pencereler süslüyor. Bu pencereler sayesinde, jaluzide olduğu gibi, güneş ışığının girişi ayarlanabiliyor.

Kültürlerin Karşılaşması

Paris'de bulunan Institute du Monde Arabe (IMA) 20. yılını kutluyor.

Metin: Heinrich Kramer, Joachim Ritter, Petra Steiner

Fotoğraflar: Luc-Laurent Bernard

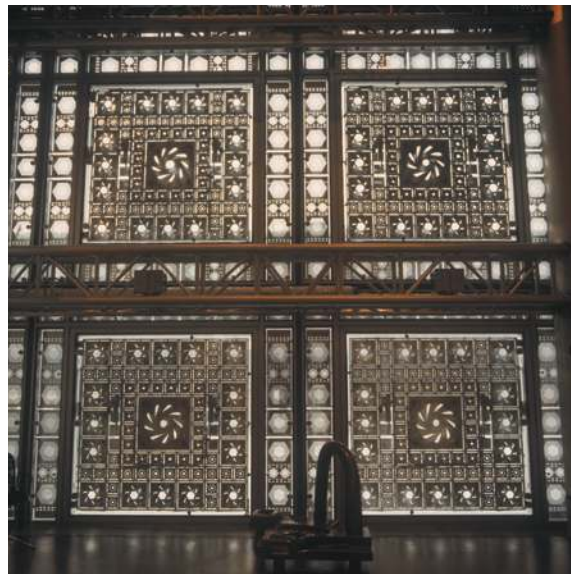
20 sene önce inşa edilen Institute Du Monde Arabe (Arap Dünyası Enstitüsü) geleneksel bir müzeden çok daha fazlasını sunuyor. Geçmiş ve bugünün arap kültürüne adanmış, bir tür kültür merkezi, interaktif karşılaşmaların mekanı, Arap dünyasının vitrini olarak hizmet veriyor ve öncelikle halkı, Arap-İslam dünyası ile tanıştırmayı hedefliyor. Temelini, Fransa ve başlangıçta 19 Arap devleti arasındaki ortaklık oluşturuyor. Institute Du Monde Arabe, geleneksel, Arap-İslam mimarisine dayanan şekil ve bununla birlikte oluşturulan (ışık) ortamlarının, modern yapı malzemeleri ile kombinasyonunda inşa edilmiş.

Fransız mimar Jean Nouvel, Paris'in merkezinde, Notre-Dame katedralinin (Quai Saint-Bernard'ın köşesinde) karşısında on katlı arap dünyasının kültür merkezini, 20 sene önce tasarlıyor ve inşa ediyor. Bu eseri ile uluslararası üne kavuşuyor. Bina'nın tasarım fikri batı ve doğu dünyası arasında bağlayıcı bir mimari yaratmaktan ortaya çıkıyor. Batı teknoloji ve malzemeleri ile arap dünyasının mekan ve ışık bilgileri birleştirilerek proje oluşuyor.

"Kültür mekanı" olarak Institute Du Monde Arabe'in içinde, sanat müzesinin yanı sıra yaklaşık 60.000 band ve 1260 dergi başlıklı bir kütüphane, bir medyatek, bir etkinlik salonu, bir oditoryum, bir kitap satış noktası ve etkileyici manzarasını Seine nehri ile Paris'in diğer eski binalarının oluşturduğu bir adet restoran bulunuyor. Institute Du Monde Arabe öncelikle aşağıdaki üç konuyu hedefliyor:

- Arap dünyası hakkındaki araştırmaların geliştirilmesi ve derinleştirilmesi, Arap dili, uygarlığı ve gelişim çabaları ile ilgili halkın bilgilendirilmesi,
- Fransa ve Arap dünyası arasında, özellikle bilim alanında ve teknik konularda kültürel alışveriş, iletişim ve işbirliği.
- Arap dünyası ile özelde Fransa, genelde Avrupa arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi.

Institute Du Monde Arabe'nin dışarıdan görüntüsü üç farklı yüzey türünden oluşuyor. Hafif süslemeli olan Seine nehrine bakan kuzey tarafı; tarihi Paris'e dönük, silüeti geniş yüzeyli cam pencerelere yansıyor

ve Patio'nun kapalı yüzeyi ile kontrast oluşturuyor. Üniversite istikametinde olan güney tarafı 240 Mosh' Arabieh'den yapılmış ve Arap geometrisinin konularını işliyor. Mosh' Arabieh'ler yansımayı önleyen sistemlerden yapılmış pencereler. Dış alandaki ışık ortamlarına göre bu pencereler açılıp kapanabiliyor ve böylece halka açık ve kapalı alanlar arasında istenilen özel mekanlar yaratılabiliyor. Ayrıca bina içinde farklı bölgelerde de (özellikle kadınlara ait odalarda) istenilen ışık ayarı yapılabiliyor. Arap dünyasında Mosh' Arabieh ince işlenmiş ahşap çalışmalardan oluşuyor.

Arap kültürüne dayanan bu gölgelendirme sistemi binaya yabancı özellik katıyor ve mekandaki ışık ortamlarını öne çıkarıyor.

Jean Nouvel ise, batı kamera teknolojisini kullanarak (Compur-kilidi) yüzeylerin güneşten korunmasını ve seffaflığını sağlamış. Bu sayede binanın güney yüzeyinde farklı büyüklüklerdeki motor ile çalıştırılan kamera kilitleri, çok yoğun güneşe maruz kalan yüzeyi güneş ışınlardan koruyor. Patio'ya bakan tarafa, kare şekilli ince çelik profillerden ızgaralar yapılmış ve üzerlerine kaymaktaşıdan oluşan camlar yerleştirilmiş. Süslü kuzey tarafına ise serografi (oyma) tekniğinde baskılı ve iki katmanlı antrasit renkli storlar monte edilmiş. Bina'nın yüzeyine yansıyan şehrin panoramasının üzerine ilginç Moire-şekilleri düşüyor.

Institute Du Monde Arabe'nin kütüphane binası spiral şekilli olarak tasarlanmış, New York'taki Guggenheim Müzesi'ne benziyor ve kare temelli cam bir kaplama ile kaplanmış. Dillerin karmaşıklığının simgesi olarak muhtemelen burada Babil Kulesi'nden esinlenilmiş.

Patio, Mekke'de bulunan büyük caminin iç alanı olan, Kabe'ye benzer bir şekilde yapılandırılmış. Burada ziyaretçinin bakışı ister istemez zeminden gökyüzüne yönlendiriliyor. Avlunun altında üniversite istikametinde yer alan geçit İspanya'daki müslüman Arap toplumlarının geri bıraktıkları, çeşitli şekillerdeki sütunlu bir salonu andırıyor.

Tüm iç alanlarda ışık atmosferi azaltılmış ve çok samimi. Burada ne geniş alan ne de çok aydınlık sağlayan ışık kaynakları kullanılmış. Tüm projektörler nokta şekilli ve mimariye entegre edilmiş. Örneğin tüm tavan lambaları geniş metal tavan ile şemsiyelenmiş. Bu sayede dış

yansıyan ışık, bir arap evinde olan ışık havasını yansıtır. Arap dünyasının bulunduğu enlemde dış alanları yoğun aydınlık kaplıyor, iç mekanlarda ise basık ışık ortamları görülüyor.

Institute Du Monde Arabe, batı ile doğu kültürlerinin mimari ve malzemelerinin ince bağlantısı ile kendisini gösteriyor. Bu ilişki özellikle kendisini ışık ve mekan tasarımında gösteriyor. Mimarının her iki ortamı yaratan elemanları kültürler arasındaki köprüyü teşkil ediyor.

Planlama aşamasında, aslında o tarihlerde ölçümü mümkün olmayan ev tekniği ve ışık tekniğinin etkinliği konusunda hayli uzlaşma gerekmiş. Işık konusunda çalışanlar az, ancak bina tekniğinin tanınmış temsilcileri daha fazla anlayış göstermiş.

Kültürlerin birlikte yaşayabilmesi ile ilgili tartışmalar, 11 Eylül 2001 tarihinde New York'ta, daha sonra ise Londra ve Madrid'te gerçekleşen saldırılar sonrası yeniden güncel bir hal aldı. Yıllar evel Jean Nouvel'in Institute Du Monde Arabe'yi gerçekleştirirken gösterdiği gibi, yeni bir bakış açısı mümkün. Ülkelerin anlaşması için bugün de geçerli, doğru bir yol.

Ancak Institute Du Monde Arabe bu bilgilere karşı duruyor, çünkü mimari ve mekanın ifade edilmesi çok daha ön planda. Aslında hala daha birçok ev ve ışık tekniği planlamacısı, her bina tasarımında, bu binalarda yaşayacak ve çalışacak olan insanların kültürel yapılarının öncelikli olduğunu kavramış değil.

Kitaplar Kulesi'nin helezonlu mimarisi geçmiş camilerin minarelerini hatırlatıyor. 80'lerin etkisi, ikinci transparan bölmeler ve cam binalar döneminin başlangıcını işaret ediyor. Burada ortaya çıkan soru, iç aydınlatmanın hava karardığında dışarıdaki görüntüye etkisinin ne olacağıdır. Bu tasarım prensibine dayalı yakın bir örnek New York'taki Rose Center'dır.

Görseller, kültür merkezinin içine ait atmosferi sergiliyor: mimariye geniş bir şekilde entegre edilmiş lambalardan oluşan ağır bir aydınlatma tasarımı.

Bu bilgiler dikkate alındığında, Francois Mitterand'ın dönemindeki mimar ve Fransız hükümetinin geleceğini yönlendiren kişilerin hangi vizyonu takip ettikleri açıkça anlaşıyor. Fransa devlet başkanının himayesindeki bu projeyi başlatan ve mentorluk eden kişi, enstitüyü 20 yıl önce açmış ve Arap devletlerinin kullanımına bırakmıştı.

Almanya'nın Köln şehrindeki aydınlatma tasarım bürosu Lichtdesign için bu iş, Fransa'da gerçekleştirdikleri ilk isim yapan proje oldu. Jean Nouvel ve diğer Fransız mimarlar için ise bu proje, özellikle Adeline Rispal ile gerçekleştirdikleri diğer birçok proje için bir kartvizit niteliği taşıdı.

Institute Du Monde Arabe, ışık konusunda ne tür farklı fikirlerin var olduğunu ve farklı kültürlerde ışık tasarımının nasıl değiştiğini göstermek için etkileyici bir örnek. Dışarıdan dahi, binanın olağandışı yüzey tasarımı ile batı dünyasının tarz ve mimari özelliklerini taşıdığı görülüyor. İlk etki kendisini iç mekanlarda da gösteriyor. Paris'te böyle bir iç alan atmosferi beklenmediğinden dolayı, bu duygu kalıcı ve derinden etkileyici oluyor. İç alanlarda, genelde Arap ülkelerinde görülen ancak Fransa ve batı kültürleri için alışılmadık olan, kısıp kısıp ve baştan sona kadar uygulanmış yumuşak bir ışık ortamı hakim. Institute Du Monde Arabe ile Fransız halkını şark kültürlerine yaklaştırma konsepti geçmişte doğruydum

ve halen doğru. Binanın inşası üzerinden 20 yıl geçti. Devletlerarası ilişkiler (seneler içinde bu ortaklığa üç başka Arap ülkesi daha katıldı) ve hala daha yüksek bir değeri olan ışık tasarımı açısından proje kendisini kanıtladı. Bugün dahi, binaya girenler mevcut ortamdan etkileniyor ve bunu hissediyorlar.

Arap ülkeleri ile diğer ülkeler arası anlaşma için mimariyi yaratma fikri bugün 20 yıl öncesinden çok daha güncel. Bunun için Institute Du Monde Arabe ikna edici iyi bir örnekti ve hala olmaya devam ediyor. Mekan ve ışık tasarımı kesinlikle gelecekte de hayranlık uyandırmaya devam edecek.

Projeye katılanlar:

Mimar: Jean Nouvel – Pierre Soria –Architecture Studio, Fransa

Proje asistanı: Adeline Rispal

Aydınlatma planlaması: Lichtdesign – Hans-Theo von Malotki,
Luc-Laurent Bernard, Heinrich Kramer, Almanya

Resim 1: Hava projesi, 2003 Unilever Serisi, Tate Modern Müzesi, Londra'nın türbin salonu
Salonun girişteki kenarına yarı seffaf folyodan aynalı tavanın altına yarım daire olarak uygulanmış. Arkasına 200 mono kromatik veya mono frekans lambaları yerleştirilmiştir. Aynalar yarım daireyi, bir tam daireye tamamlıyor. Mekana ayrıca sis üfleniyor.

Gerçek Olarak Adlandırılanın Rölativitesi

Olafur Eliasson belli bir ruha sahip olan bir sanatçı, atmosferik sanatı dünya çapında ilgi görüyor ve hayranlık uyandırıyor..

Metin: Inge Friebe

Fotoğraflar: Olafur Eliasson

İki milyondan fazla ziyaretçi Londra'daki Tate Modern'in türbin salonunda bulunan Olafur Eliasson'a ait "Hava Projesi"ni izledi. 2005 yılında 30'dan fazla sergi açtı ve bu sene de sanatın adresi olan Berlin, Stockholm, Zürich ve Tokyo'dan New York'daki Modern Sanatlar Müzesi'ne kadar her yerde yer alacak. Davos'ta gerçekleştirilecek olan Dünya Ticaret Forumuna; sanatçı, Young Global Leaders'in seçkin ağında bulunan ticaret ve siyasete ait genç yöneticiler ile birlikte davet edildi. Mimari, tasarım veya teknolojiye dokunma korkuları olmayan bir sanatçı. Kopenhag'ın yeni operası için ı ışık heykelleri yarattı, Paris'te Louis Vuitton için bir asansörü tasarladı, BMW için "Sanat Aracı Koleksiyonu" adı altında yeni bir model geliştirdi. Sanatçı için, şekil ile içeriği uyumlu ve toplumsal geçerliliği olduğu sürece her şey makul.

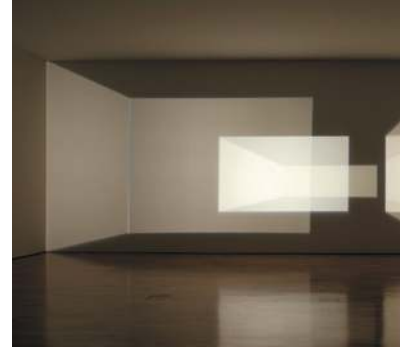
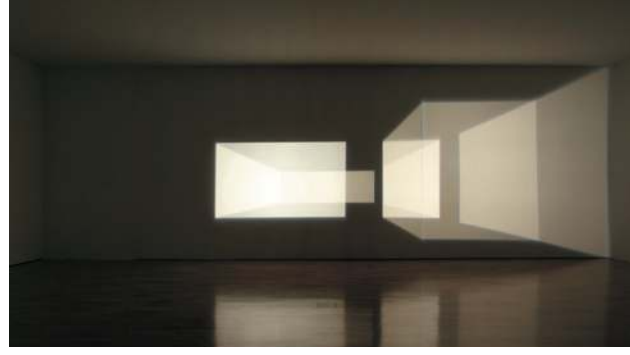
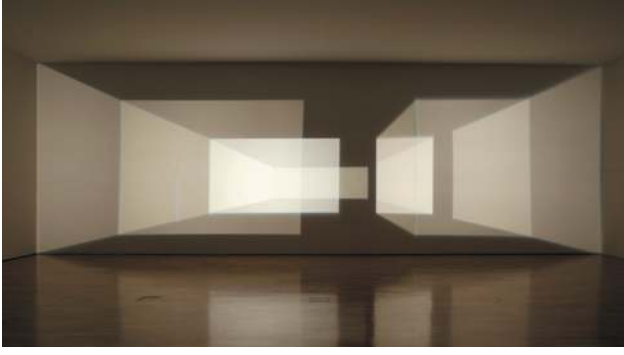
Aslen İzlandalı olan Olafur Eliasson uluslararası sahnede günümüzün en başarılı sanatçılarından biri olarak kabul ediliyor. 39 yaşındaki sanatçı, çoğu zaman çok geniş çaplı konseptlerinin teknik ve organizasyonel açıdan gerçekleştirilmesinde ve deneme uygulamalarında yardımcı olan büyük bir ekip ile Kopenhag ve Berlin'de yaşıyor ve çalışıyor. Bu konseptlerde ışık en önemli rolü oynuyor, ancak Eliasson'un eserlerini sadece bu araç ile sınırlamak yanlış olur. Aslında onu daha çok fiziksel çevre koşulları ile tüm doğal fenomenler ilgilendiriyor. Toprak, sis, rüzgar ve su – her tür yapılarında, çalışmalarında kullanıyor.

Fen bilimleri, fenomenoloji, tasarım psikolojisi, çevre problemleri, iletişim teorisi, mimari ve tüm bunların Olafur Eliasson için geçerliliği çok önemli. Eserlerini tanıyanlar, akademik açıdan

başlatılanların hayranlık uyandıran bir aura yarattığını biliyor. Kendisini bilim adamları ve teknisyenlerden ayıran en büyük fark, öncelikle fenomenleri araştırması, açıklaması veya kullanılabilir hale getirmesi. Burada uyguladığı metod, senaryolaştırma... Tabiat ve mekan fenomenlerini izleyicilere tamamen yeni bir tarzda izlenir ve yaşanır hale getiriyor.

Geleneksel çizgileri çekme denemelerinde ise empresyonistler ile karşılaştırılabilir. Eliasson gibi empresyonistler de zamanlarının ruhunu yansıtıyorlar. 19. yüzyılın sonlarına doğru, buluşların ve keşiflerin döneminde, atölyelerini terkeden ilk sanatçılar olmuşlar ve tabiata çıkarak ışığın etkisi altında sanatsal şekiller için devrimsel yeni bir tür bulmuşlardı.

Olafur Eliasson'un "Gerçek diye adlandırılanın rölativitesi" empresyonistler tarafından

Resim 2: Remagine (büyük versiyon), 2002. 12 projektör mekanın (ölçüler değişken, en az on metre) karartılmış bir duvarına, mekanların merkezi perspektif görüntüsünü oluşturan geometrik şekiller yansıtıyor. Gobolar ile donatılmış lambalar programlanabilir bir yönetim birimi üzerinden çalıştırılıyor. Projektörler ayaklar veya duvara montajı sağlayan kancalara yerleştirilmiş.

zaten biliniyordu. Eliasson'un açıklamasına göre, Kopenhag'daki sanat eğitimi sırasında, geleneksel resim ve fotoğrafçılık ile ilgilendiği dönemden sonra ilk fikir ortaya çıktı. Sanat eserinin ilk defa şekillenme olanağı konusunda bilinçlendi. Bununla birlikte Eliasson; kendisine, Bisiklet taburesi ("Roue de bicyclette", 1913) eseri ile sanatta ilk defa fiziksel hareket prensibini resimsel olarak göstermemiş, maddeselleştirmiş olan Marcel Duchamp'ı örnek aldı.

Birkaç sene sonra ışık, materyal olarak yapılarla uğraşan sanatçılar için mekan deneyimlerinin önemli bir parçasını oluşturdu. Bu çalışmalar ellili ve altmışlı yıllarda İtalyan Kinetikçiler ve Alman Gruppe Zero tarafından sürdürülmeye devam etti. Peki, konsept sanatçısı Eliasson eserlerinde efemerid (kısa ömürlü) araç olan ışığı nasıl kullanıyor? Bu en güzel "Remagine" örneğinde (Resim 2) gösterilebilir. Uygulama 12 adet Gobo ile donatılmış projektörlerden oluşuyor ve çalışmanın yapısal elemanlarını teşkil ediyor. Projektörler duvara farklı geometrik şekiller yansıtıyor. Kareler, dikdörtgenler, trapezler. Projektörler programlanabilen bir yönetim sistemi ile yavaşça açılıyor ve kapatılıyor, bu işlemin süresini ve dizinini sanatçı tespit ediyor. Sayısız kombinasyonlar ve oluşumlardan tamamen merkezi perspektifli mekan ilüzyonuna kadar giden bir uygulama.

"Remagine kapsamlı bir çalışma ilişkisinin bir parçası. "Eliasson ışık, hava, su, toprak gibi unsurları kullanarak izleyicinin deneyimleri

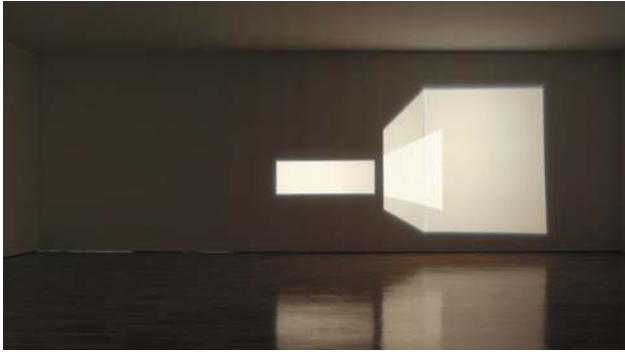
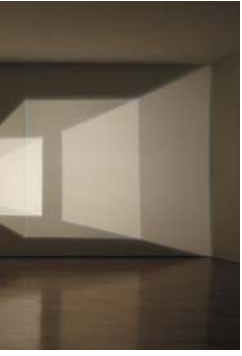
üzerinden direkt iletişim kuruyor" şeklinde bir açıklama Bonn Sanat Müzesinin broşüründe yer alıyor ve yazı şöyle devam ediyor: "Işığın atmosferik anlamında kalitesini gösteriyor ve bunu aynı zamanda ölçülebilen fiziki bir fenomenin aleti olarak kullanıyor, bu alet yansıtıyor, eğilebiliyor, yönlendirilebiliyor, sonuç olarak: ışık mekanı aydınlatabilmesi için manipüle edilebiliyor ve sahneleniyor ve yine mekanın kendisini de yansıtıyor. Sanatçıya ışığın araç olarak kullanılması ile ilgili niyeti sorulduğunda çok açıkça benzer bir açıklama veriyor: "Herhangi bir şeyi aydınlatmak demek, bunu senaryolaştırmak demektir. Işık bilgidir."

"Remagine" adlı ışık uygulaması, izleyiciye kendi algılamasını yansıtma bilgisi veriyor. Kendi gördüğünün nedenini anlıyor ve görünenin göreceliğini kavlıyor. Eliasson bu süreci şöyle açıklıyor: "Gören gözümüz değil, beynimiz gözümüze ne görüleceğini söylüyor". Eserine vermiş olduğu başlık "Remagine" de bununla ilişkili, "remember" (hatırla) ve "imagine" (hayal et) kelimelerinden oluşturulan sanat kelimesi ve şunu söylüyor: beynimizde kayıtlı olan kognitif mekan bilgileri yansıtılan resimler ile harekete geçiriliyor. Hatırlama kabiliyeti ve hayal gücü aynı oranda gerekiyor. "Remagine" minimalist sertlikte bir çalışma; tüm gerçekçiliğine rağmen yine de bir şiirsel, neredeyse meditatif bir etkisi var.

Benzer azlıkta ve aynı zamanda etkileyici bir diğer uygulama, 2005

yılında Venedik'te gerçekleştirilen 51. Bienal çerçevesinde San Lazzaro adası üzerinde özel bir sanat derneği tarafından sunulan "Your black horizon" (Resim 3 ve Resim 4). İngiliz mimar David Adjaye, Olafur Eliasson ile penceresiz bir stand tasarlamışlar. Göz hizasında "black horizon" olarak adlandırılan dar bir çizgi tek ışık kaynağı olarak kullanılmış. Sanatçı, yerinde Venedik'in özel ışık durumunun tayfını ve yoğunluğunu ölçmüş ve birkaç dakikalık süreleri kullanmayı uygun görmüştü. Bu bilgilere göre renkli ve beyaz LED'ler programlandı, belli bir karanlık süresinden sonra peşpeşe aksam karanlığı, aydınlık ve gün ışığı simule edildi. Ziyaretçi belli bir zaman dilimi içinde bir Venedik gününün tüm ışık sürelerini etkileyici bir oyun içinde izleme şansı buldu.

İki yıl önce 2003 yılında, Eliasson, Venedik Bienali'nde Danimarka'yı temsil etti. Danimarka standında ışık konusu ile ilgili gösterilen çeşitler sanatçının eserleri üzerinde kurduğu hakimiyeti sergiliyordu. Bienal çalışmalarının en çok izlenen eserlerinden biri gün ışığı uygulaması olan "La situazione antispettiva" (Resim 5 ve Resim 6) oldu. Bir merdivenden farklı şekilli bir mekana giren ziyaretçi, burada hektagonal ve pentagonal şekilli parlayan çelikten oluşan ve içe ve dışa yönlendirilmiş kalaydoskoplar ile karşılaştı. Malzemenin yansıma etkisi ile kalaydoskopların aralıklarından giren ışık, etkileyici bir biçimde yanıyor ve izleyicide büyük bir pırlantanın içinde olma duygusunu yaratıyordu.

Eliasson'un ışık konusunda geniş repertuvarının başka bir kanıtı bir sene sonra, Wolfsburg (Almanya) sanat müzesinde retrospektif alanında yapılan "Your Lighthouse" adlı sergi oldu. Serginin yanı sıra 1991 – 2004 yılları arasında ışık çalışmaları konusunda kapsamlı bir katalog hazırlandı. Bu katalogda, daha önce de bahsi geçen Londra (İngiltere- Resim 1) Tate Modern'in türbin salonunda sergilenen "The Weather Project" yer aldı. Bugüne kadar muhtemelen sanatçının en duygusal ışık çalışmasıydı. 200 monokrom lamba, 2003/2004 Londra kışını aydınlattı. Sanatçı zaten devasa olan salonun mekan etkisini iki katına çıkarmış, bu etkiyi tavana yerleştirilen aynalar ile sağlamıştı. Ayna etkisi ile yarım dairesel alandan oluşturulan "Güneş" doygun bir Curry sarısı ile yansıdı. Süpablardan mekana sis bulutları verildi.

Halk sahneye konulandan çok etilendi. "Tabi olmayan tabiat etkisinden uyuşturulmuş gibiydim" şeklinde duygularını dile getirdi. Sessiz veya yerde hareketsiz olarak yatarak, bu deneyimin tadını çıkarmaya çalıştı. Çalışmaları her ne kadar efektler ile dolu olsa da, Eliasson bir ilüzyonist olarak görülmek istemiyor. Bunu türbin salonunda şeffaflık ile sağlıyor. "Güneş" in arkasına geçerek lambaların konstrüksiyonunu görmek ve yukarıdan "Gökyüzü" nün arka planına bakmak mümkün. Bunun ötesinde, sanatçı projenin bilimsel unsurlarını, hava konusunda kalitatif ve kantitatif veriler ile ve Tate Modern'in interaktif web sitesi üzerinden halkı dahil

ederek vurguluyordu. Böylece sadece atmosferi muhteşem bir ışık şovundan çok daha fazla istediğini göstermiş oldu. Alıcıların sanatsal süreci algılama ve görme alışkanlıklarının daha netleşmesi ve kontrol edilmesi için aktif katılımlarını istiyor.

Kısa bir süre önce yayınlanan "Your Engagement has Consequences" adlı kitabının önsözünde şunları söylüyor: "Sanatın, toplumsal birlikteliğin önemli unsurlarını inceleyebilecek, sorgulayabilecek ve bunları yeniden ele alabilecek bir pratik olduğuna inanıyorum. Sanatın gücü çok büyük; sadece eleştirel yaklaşım gerektirmiyor, ayrıca siyasi, sosyal ve etik sonuçları olan sorumluluk bilincini de beraberinde getiriyor."

Olafur Eliasson "deneyim tasarımcısı" ve "ortam yaratıcısı" olarak adlandırıldı. Ancak başarılı çabalarında "Enlightenment" (aydınlanma) yaratmak ve her şekilde aydınlanma konusundaki girişimlerinde sergilediği ciddiyet, çalışmalarındaki etkinlik faktörünü de geri planda bırakıyor.

Resim 3 ve 4: Your black horizon, 2005, Always a little further, T-BA 21, Venedik, San Lazzaro

Yerel ışığın yoğunluğu ve rengi LED ışıkları ile simüle edilmiş. Bunlar geçici olarak inşa edilen standın karanlık iç alanında ufuksal bir çizgi şeklinde yerleştirilmiş. (Mimar: David Adjaye)

Resim 5 ve 6: La situazione antipettiva, 2003 (The blind pavilion, Danimarka standı, Bienal Venedik) Bir merdivenden ulaşılan mekan, içe ve dışa doğru yönlendirilmiş çelik kalaydoskoplardan oluşturulmuş. İçeri giren ısıklar parlak metaller ile çok yönlü olarak yansıtılıyor.

"Eski" - "Barbar", "Vernacular" /karşıtı/ "Yeni" - "Çağdaş", "Modern" Aydınlatma Konseptleri nelerdir?

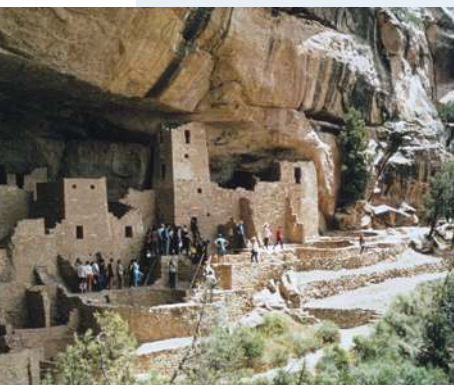
Yeni aydınlatma konseptlerinden, eski konseptleri referans olarak kullanmadan söz edebilir miyiz? Seneler sonra hala güncelliğini yitirmeyen aydınlatma konseptleri nelerdir? Bu konseptler nasıl gelişmişlerdir? Bu tasarımların uygulamaları modern mimari tasarımımıza nasıl entegre edilmiştir?

Najas Blanca – Panama
Fotoğraf: John Reynolds

Nez – Perce Tipi – ABD
Fotoğraf: Aydan Hacıoğlu İlter

Mesa Verde – Colorado – ABD
Fotoğraf: Aydan Hacıoğlu İlter

İşte bütün bu sorular, Avrupa/Batı Aydınlanmacılarının "Modernist" anlatımını benimsemektedir. Bu anlatım, çağdaş uygarlık düzeyini belirleyen yeni aydınlatma konseptlerini tek çizgi veya teleolojik bir tarih ölçeğine oturtarak yapmaktadır. Kendini modern gören batı anlatımı; doğunun - 'primitive' karşıtı yeni - 'modern' aydınlatma konseptlerinin sürekli 'eski'nin 'modern' aydınlatma konseptlerine ilerleyen aynı aşamaları geçerek son 'modern' haline ulaşacağını varsaymaktadır. Modernizmin bu tutumu etnosantriktir. Evren'i etnosantrik olarak dünyalaştırmaktadır.

Yukarıdaki soruları modernist aydınlatma konseptlerin sorgulanamaz bir egemenlik içinde tek merkezde olmadığını savunan "postmodernist" anlatıyla – yani modernin içerisindeki farklılıkları vurgulayarak yanıtlamaya çalışacağım. Eski ve "barbar" sözcüklerini dışlayarak mimari anlatıma daha uygun olan "vernacular" sözcüğünü kullanacağım. Basit bir şekilde bulunduğumuz modern çağda hala eski aydınlatma konseptlerinin var olduğunu, aynı zaman birimi içerisinde hem eski hem de yeni aydınlatma teknolojilerinin birbirlerine sürekli göndermede bulunarak 'postmodernist' çözümlerle üretilmekte olduğunu görüyoruz. (Aydan Hacıoğlu İlter, 1997, s.208) Derrida, her yeninin hep eski ile ilişkisini anlatıp, yeni üretilen trendlerin de, eski ile yeninin bir arada dokunuşu ile alternatif olarak üretilebileceğini söylüyor. (Derrida, 1992, s.4)

Eski aydınlatma tasarım konsept uygulamaları modern mimari tasarımımıza nasıl entegre edilmiştir? Bugün modern mimaride eski ve yeni aydınlatma konseptlerinin değişik toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik

esaslarına oturtularak çağdaş zaman dilimi içerisinde farklı yer ve toplumlarda farklı bina tasarımlarıyla uygulandığını görüyoruz. "Vernacular" konutlarının bina kabuğu tasarım konseptlerinin iklimsel koşullara göre yapıldığını biliyoruz. 'Doğal ışık', ısıtma ve soğutma stratejilerine önem vererek bina da kullanılan enerji miktarını mümkün olduğu kadar aşağıya çekmek yıllarca bu tip bina yapan ustaların esas amacı olmuştur.

"Postmodernist enerji odaklı mimari" çözümlerinde bina kabuk tiplerini incelediğimizde, bunların birbirlerine ters düşen iki temel kavramla üretildiklerini görüyoruz: birincisi, nemli, sıcak ve ılıman iklimlerde uygulamaları yapılan – açık yapı tipleri – "vernacular" bina örnekleri olarak ; çatısı bol samandan yapılmış geniş saçaklı, duvarları olmayan - "Seminole" – Najas Blanca, Panama ve yerli çadırları "Tipi" – Nez Perce, Washington, ABD, ikinci temel kavram ise sıcak, kurak ve soğuk iklim kuşaklarında uygulamaları yapılan – kapalı kabuk'tur – "vernacular" örnek olarak; Mesa Verde, Colorado, ABD'yi verebiliriz.

Yüzyıllarca değişik enerji kullanımları ile yaşam kalitesini yükseltmeye çalışan, enerjiye odaklanmış mimarların, aydınlatma tasarım konseptlerini anlamak ve aydınlatma ve aydınlatma bağlamındaki her türlü gelişme ve sorunu çözebilmek için "modernist" veya "postmodernist" analiz teknikleri ve anlatımlarını kullandıklarını görüyoruz. Bu teknikler ve anlatımlar değişken ve oturmuş karşılaştırmalı değerleri oluşturmada rol oynuyorlar. Form üreten tasarım konseptlerinin; enerji kullanımı, mekan ve mimari form arasındaki ilişkinin değişkenliği üzerine yoğunlaştığı verilen örneklerde görülmektedir. Değerlendirme

teknikleri, tasarım programını takip ettiği için analiz tekniklerinden ayrı tutulmalıdır. Bu teknikler binanın tasarım ediniminin değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Değerlendirme konuları, analiz teknikleri ile aynı olabilmektedir. Ancak her iki tekniğin de kullanımları farklıdır. Tasarım fikrini oluştururken onların ilk potansiyel etkisi zayıftır, çünkü onlar ilk tasarım konseptini oluşturamazlar. "Postmodernist başarılı bir tasarım"; defalarca tekrarlanan sosyal, kültürel, ekonomik değerleri içeren, enerji kullanımını önemseyen analiz ve değerlendirmelerden geçen ve bu değerlendirmeler sonrası tekrar üretilerek alternatif uygulama ile yapılan tasarımıdır.

Bu türden değerlendirmeye çalışarak öncelikle "tepe doğal ısı" aydınlatma konseptinin modern teknoloji ile kullanıldığı bina örneklerine baktığımızda, vernacular binalardan en iyi bilinen örneğin Pantheon'nun Oculus'u olduğunu görüyoruz. Bu eski bina zamanının en radikal aydınlatma tasarım konseptini içermekteydi. Bina tüm gün tepeden giren gün ışığı ile aydınlatılmıştır. Alvar Alto, Mt. Angel Abby – Oregon ABD'deki kütüphanesinde kullandığı tepe penceresinde, binanın kütesini kesip güneş pozisyonuna göre eğri vererek kabuğu yükseltmiş ve bu sayede gün ışığını çok verimli kullanmıştır. SFMoMA - Mario Botta'nın çağdaş anıtında tepe penceresini barındıran eliptik kesimli silindirik kule, merkez atrium-avludaki resepsiyon ve dolaşımı sağlayan merdivenlerin doğal ışıktan yararlanmasını sağlıyor. Washington DC'de bulunan "Potomac" alışveriş merkezinde bir taraftan tepe ışığı diğer taraftan ise yeşil bitki konseptleri kullanılarak atrium'a bahçe havası verilmiş ve bu sayede alışverişe gelen insanların burada daha çok vakit geçirerek alışveriş yapmaları amaçlanmıştır. Başka bir çağdaş örnek olarak; San Francisco'daki ofis binası gösterilebilir. Binanın ortasında bulunan atrium'daki tepe penceresi, gün ışığının tüm katlardaki koridorları aydınlatmasını sağlamakta ve binanın enerji tüketimini azaltmaktadır.

Ortadoğu ve Akdeniz ülkelerinde uzun yıllar kullanılan ışığı geçiren ve tutan gölgelik olarak kullanılan "screen" / "pencere" örneğini, modern aydınlatma tasarımının en görülmeye değer örneklerinden biri olan Jean Nouvel'in Paris'te yaptığı Institute du Monde Arabe'a baktığımızda görmekteyiz. Nouvel'in cephe sisteminde "vernacular pencere" detayını farklı kullandığını görüyoruz. Nouvel, "gün ışığı" kullanılan en modern, en gelişmiş teknoloji ve teknikleri vernacular pencere ile aynı zaman dilimi içerisinde kullanarak, enerji bilinçli yaklaşımıyla termal konforu sağlamayı

amaçlamış ve bunun içinde cephe/pencere sisteminde aydınlatma, ısıtma ve soğutma tasarım konseptlerini bir araya toplamıştır.

Bu örneklerle yeninin sürekli eskiyi referans olarak kullandığını, aynı zaman dilimi içerisinde eski ve yeninin farklı şekil ve yerlerde kullanılmasının ancak farklı "modernist" mimari tasarım trendlerinin "postmodernist" üretimi ile mümkün olabileceğini anlatmaya çalıştım. Yani bu noktada postmodern anlayış tam anlamıyla modern anlayıştır. (Lyotard,1992, s.76)

Acaba sonsuza kadar beğenilecek bir aydınlatma tasarımı var mı veya aydınlatma tasarımı da moda trendlerine mi bağlı? Bu soruların yanıtını bulmak için öncelikle ben/öteki ilişkisini kurup (Tuğrul İlter, 1994, s.51-80) kendimizi asimilasyon (Spivak,1988, s.292) yolu ile tanınamızı sağlayan bilme biçimimizi sorgulamamız ve yaptıklarımızı sürekli olarak yeniden dokuyup üretmemiz gerekiyor. Bu nedenle; "modern aydınlatma trend'lerinin", kaçınılmaz olarak "farklı" veya "alternatif", "postmodernist" aydınlatma konsept anlatımları olacağı kanısındayım.

Aydan Hacaloğlu İlter Aydınlatma Tasarımcısı

Referanslar:

Derrida, J. (1992). "Jacques Derrida: Invitation to a Discussion.", Columbia

Hacaloğlu İlter, A. (1997). ACSA Northeast Regional Meeting, Reflections on Heritage and Modernity, "Heritage and Modernity: A Sustainable Rearticulation", s.208 – 210

İlter, T. (1994). "The Unassimilable Otherness of the 'Post' of Postmodern and the Radicality of Radical Sociology," Critical Sociology, 20(2), s.51-80.

Lyotard, J.-F. (1992). "The Postmodern Explained: Correspondence 1982-1985". Çev., B.M. Don Barry, Julian Pefanis, Virginia Spate ve Morgan Thomas. Minneapolis ve London: University of Minnesota Press. Documents of Architecture and Theory: V.1, 1992, p.26

Spivak, G. C. (1988) "Can Subaltern Speak?" Marxism and the Interpretation of Culture Der., In C. Nelson ve L. Grossberg, s. 271-313. Urbana ve Chicago: University of Illinois Press.

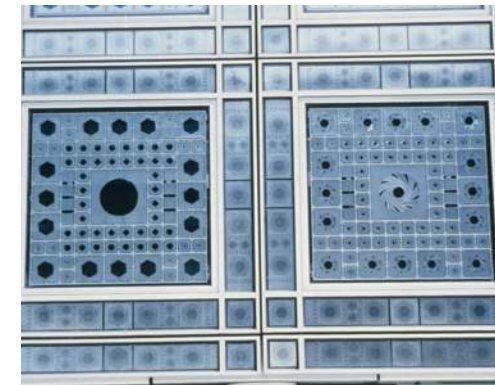
Mt. Angel Abbey Kütüphanesi Alvar Alto
Fotograf: Aydan Hacaloğlu İlter

Sfmoma – San Francisco – ABD
Fotograf: Aydan Hacaloğlu İlter

San Francisco – Ofis Binası – ABD
Fotograf: Aydan Hacaloğlu İlter

Institute du Monde Arabe – Paris
Fotograf: Can Elmas

Gördüklerimiz Görmeyi Beklediklerimizdir

Yapıyı mimariye dönüştürürken ı ışık, kullanımı en zor, buna karşın en etkin ve değeri en az farkedilen enstrümandır.

Mimarlığın tarihine bakarsak, üstadların basyapıtlarını basyapıt kılan değerlerin başında ı ışık var. Selimiye Camii'nde Sinan'ın, sadece kandil ışıklarını kullanarak varetteği emsalsiz katkı çok iyi bir örnek. Yıllar önce İ.T.Ü.'de asistanken,

Avusturyalı sanat tarihçisi- dünyanın en önemli 16. yüzyıl uzmanı- olan bir hocamı, gün batımında Selimiye'ye götürdüm. İçerideki kandillerin ışıyla, dışarda sönmekte olan gün ışığının eş değere ulaştığı anı yaşatmaya.

Koca taş yapı bir tül kadar inceldi, eridi, hoca sadece: "Aman tanrım! Bu bir mucize diyebilirdi." Bugün aydınlatmanın olanaklarına bakın. Birakin mucizeleri, en azından mükemmelleri hak ediyor kullanıcılar.

ı ışık sadece mekanları doğrudan görmemizi sağlamıyor. Mekanı yaratıcısının hayalleriyle örtücek derinlikte yaşamak, doğru algılamayı, kısaca doğru yönde yanılşamayı da gerektiriyor.

Değerlendirmelerimize etkilenişimize baz oluşturan, yanılşamalarımızdır. Nesnelerden aldığımız duygusal edinimler, şartlara bağımlı, değışken, karmaşık bir yapıdır. Burada, oluşturulmuş standartlara uygun teknik aydınlatmadan söz etmiyorum. Onlar, mekanın her noktasında temelde figürü zeminden ayırdedebilmeyi amaçlar. Örneğin, basılı metni kağıttan ayırdedebilmek gibi. Ve şartnamelere göre yeterli aydınlatılmış mekanlar oluşur. Uzmanların tanımladığı şartlar ve yeterlilik ölçüsü tartışılabilir.

"Tasarımda Görme" konulu bir ders okutuyorum İ.T.Ü.'de. Öğretilen, nesneleri okutmak bir anlamda. Nesneleri istediğimiz biçimde okutmak çok katmanlı bir işlemdir ve aydınlatmada, yukarda sözünü ettiğim, fiziksel tanımı olmayan içeriği okutmak adına, şartlara özel kurgulamada uygulanması gereken yöntemleri konu eder. Örneğin, tarihi yapıların kent ölçeğinde algılanmasını amaçlayan aydınlatmalar, yapının özgün biçimlerini, değerlerini fark ettirmeli. Bunun için de ı ışık tasarımcısı bu değerleri fark etmeli.

Nasıl ki tiyatrodan ı ışık oyuna adanmışsa, her mekanda ı ışık eylemin destekcisidir. Niye gereksinme duyarız yeni tasarımlara? Çünkü yaşam sürekli yenilenen bir oyun, ve her yeni oyun; yeni dekor, yeni kostüm, yeni makyaj ve yeni bir ı ışık kurgusu ister. Yeni yaşam biçimlerimiz oluşur pek de farkına varmadan ve bu yeni beklentilerimizi tetikler. Daha önceleri var olmayan farklı problemler var edilir ve de çözümlerin tasarlanması ve ürünlere dönüşmesi gerekir. Bu yüzyıllarca aydınlatma dahil böyle olageldi. Geçmişin zanaat ağırlıklı aydınlatma elemanları bugün doğrudan saf sanat yapıtlarına öykündü.

Son on yıllarda, psikoloji bağlamında yeniden yapılanan algılama kuramları şekillendi. Örneğin, homojen aydınlatmayı tartışmasız savunanların, Ganzfeld kuramını duymalarında yarar var. Homojen bir görüş alanı uzun sürelerde referans noktaları kaybına, bu da yönelme kaybına

su üzeri ı ışık

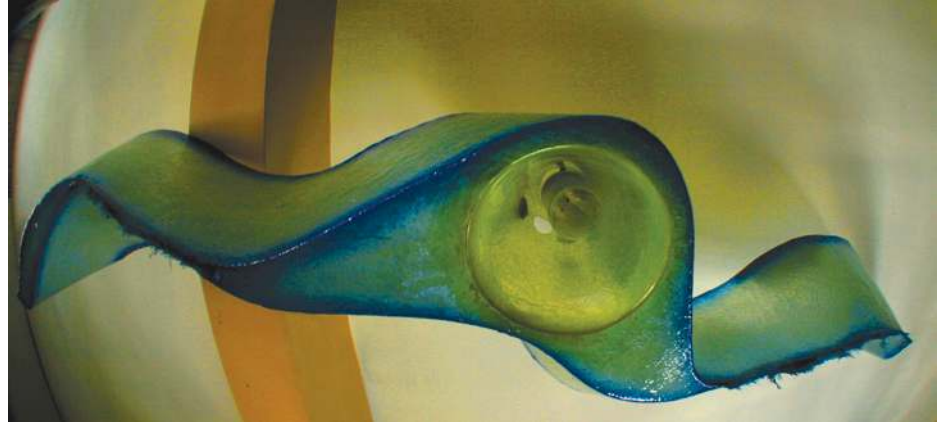

giriş renkli

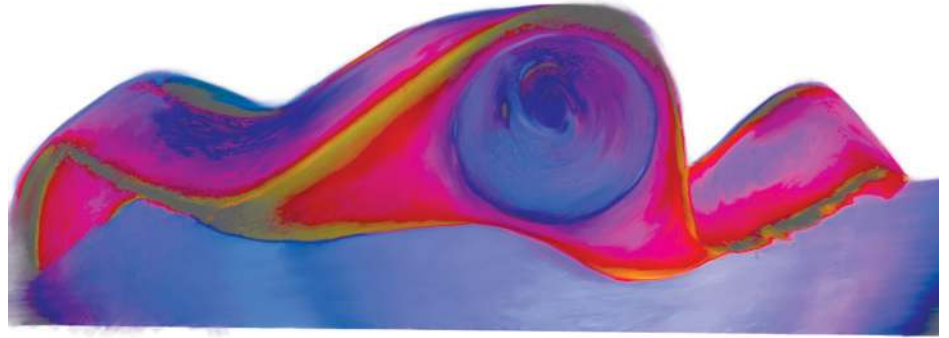
(disorientation), halisünasyonlara neden olabilir. Bu abartılı gelebilir ama tümüyle reddedilemez. Yanılsama ve belirsizlik, eski Yunandan buyana, en çok mimaride olsa da, birçok alanda değerlendirildi. Popüler "Trompe l'oeil" ifadesi, yanılsamaların ve beklentilerin birbirlerini karşılıklı güçlendirmelerine vurgu yapar.

Işık tasarımcısı, aydınlatmayı işlev adına destek gören ekseninden kaydırma pahasına da olsa bir beklenti yaratabilen kişidir. Prof. Rudolf Arnheim, "Gördüklerimiz görmeyi beklediklerimizdir." der.

Bir söz var: en berrak su bile büyük derinliklerde opak görünür. Opak olarak tanımlı pek çok malzemenin ışık geçirgenliği ise, şaşırtıcı ve etkili tasarımlarda örneklenmiştir.

yeni aydınlatma

yeni aydınlatma 2

Modern aydınlatmada ışık kaynağını saklama, endirekt aydınlatma adı altında baskın bir eğilim. Tam tersinin amaçlandığını düşünün. Mekandaki her nesnenin yeterince ayrıntılı görünmesi yerine, gerektiğinde görülmesi. Yukarıda söylenenlerin boşlukta kalmaması adına, aydınlatmanın pratikliğine dönük bazı örnekler ve açıklamalarda bulunmak doğru olur diye düşünüyorum. Örneğin corian opak diye bilinen bir malzemedir. Buna karşın ışık geçirgenliğini olduğunca kullanan çok hoş tasarımlar çıktığını görüyoruz. Kendi çalışmalarında da malzemelerin sonuna kadar ışık geçirmesini özellikle istemedim. Bu, aydınlatmaların verimliliğinin azalması anlamına gelmez. Önemli olan; bunun, tasarımın baskın unsuru olduğunu göz ardı etmemektir.

Aydınlatma elemanları tasarımlarımın alışılmısın dışında olması, aydınlatmadan beklentilerimin alışılmısın dışında olmasının sonucudur.

Yılmaz Zenger
Mimar, Tasarımcı

bar ışık

Geleceğe "Işık" Tutmak

Metin: Fırat Kasapoğlu - Per Sundin

Fotoğraflar: Garanti Bankası Arşivi

Garanti Bankası'nın 60. yıl sembolü : "Işık"

Garanti Bankası, 60. yaşını kutlamak üzere, bir yıla yayılacak ve geçmişe olduğu kadar geleceğe de ışık tutmayı hedefleyen projeler planlıyordu. Bankanın kurumsal duruşuna paralel olarak tasarlanan etkinliklere, bu yaklaşımı ifade edecek bir çalışmayla başlanması isteniyordu. Bu amaçla "ışık" sembol olarak seçildi. Bu doğrultuda, özel bir konsept belirlenerek, bankanın Ankara (Ulus), Eskişehir, İstanbul (Galata ve Bahçekapı), İzmir, Mersin ve Samsun'da bulunan tarihi binaları ile İstanbul Zincirlikuyu'daki Genel Müdürlük binasının aydınlatma tasarımları gerçekleştirildi. Proje, proje yaratımı ve yönetimi konusunda uzmanlaşan The Partners tarafından İsveçli aydınlatma şirketi Spectra işbirliğinde gerçekleşti. Fırat Kasapoğlu'nun direktör, aydınlatma tasarımı sanatının önde gelen isimlerinden Per Sundin'in aydınlatma tasarımcısı ve Ola Melzig'in proje sorumlusu olarak görev aldığı projenin uygulamasında ise bankanın mimar ve mühendisleriyle birlikte çalışıldı.

Projenin konseptinin geliştirilebilmesi için, Garanti Bankası kurumsal duruşunu şöyle anlatıyordu: "Misyonumuzu yalnızca bankacılık hizmetleriyle sınırlı tutmuyoruz. Geleneksel faaliyetlerimize ek olarak, bilgi birikimimizi paylaşarak, çalışanlarımızdan müşterilerimize ve sosyal paydaşlarımıza uzanan geniş bir kitleyi zenginleştirmeyi hedefliyoruz. Amacımız mümkün olan en çok sayıda insana 'bilgi' götürmek, bilgiyle geleceğe 'ışık' tutmak... Çünkü birikimlerimizi paylaşarak ne kadar çok insanı aydınlatabilirsek, geleceği o kadar hızlı yakalayabileceğimize inanıyoruz."

Garanti Bankası'nın projesinde verilen en önemli karar aşamalarından biri, değişik renkler kullanıp kullanmamak noktası idi. Sonuçta, bir rengin seçilmesine ancak onun değişik tonlarının kullanımına karar verildi. Garanti'nin rengi, logosunda da kullandığı gibi yeşil. Ancak yeşil ışık, bina aydınlatmasında, özellikle de tarihi binlarda istenilen etkiyi yaratmayacağından yeşille de uyumlu olan bir renge, maviye yönelindi. Mavinin, barış, azim, öncülük, mutluluk, eşitlik gibi kavramları yansıtan değişik tonları kullanıldı. Bunlar Garanti'nin kurumsal duruşuyla da uyumlu özelliklerdi.

Tarihi binaların konsepti hazırlanırken, yapının tarihi dokusuna müdahale etmeyen, aksine bu dokuyla uyumlu olacak bir tasarım oluşturulmaya çalışıldı. Genel Müdürlük'te ise daha çarpıcı bir etki yaratmak, adeta İstanbul semalarına bir simge kazandırmak amacıyla yola çıkıldı.

120 metre yüksekliğindeki Genel Müdürlük binası için hazırlanan çalışma, tarihi binaların ışık tasarımından farklılıklar gösterdi. Binanın Büyükdere Caddesi'ne bakan cephesinde çarpıcı ama sakin bir etki yaratmak istenirken, okyanustaki renk geçişlerine öykünerek, ön cephede mavinin değişik tonları arasında geçişler yapıldı.

Sekiz binanın tamamında 400'ü aşkın ışık ünitesi kullanıldı. Tarihi binalar LED teknolojiyle ışıklandırıldı. Bu yolla, konvansiyonel ışıklandırma üniteleriyle karşılaştırılamayacak bir avantaj elde edildi. Projenin yıllık

Garanti Bankası Genel Müdürlüğü,
İstanbul

Kırmızı ılık bir gün sonraki kar
yağışının göstergesi.

giderleri düşürüldü ve daha uzun ömürlü olması sağlandı. Aydınlatmalar için genelde tercih edilen halojen ampullerin 2 - 3 bin saatlik ömrüne karşılık, LED aparatlar sayesinde 100 bin saate varan bir dayanıklılık elde edildi. Elektrik tüketimi ise halojen ampuller kullanılsaydı 1.000 W'a kadar çıkacakken, LED teknolojisi sayesinde 40-80 W arasında sınırlandırıldı. Genel Müdürlük binasında ise Metal - Hellide ampullü üniteler, özel olarak yaptırılan renk değıştiricileriyle birlikte kullanıldı.

Proje kapsamında ayrıca, ısık iletişim aracı olarak da kullanılmak istendi. 15 - 20 yıl önce halk, İstanbul'da ertesi günün hava durumunu Beyazıt Kulesi'nin tepesinde yanan ısık sayesinde takip ederdi. Bu çalışmayı yeniden canlandırma fikri ile, İstanbul'un en işlek caddelerinden biri üzerinde bulunan

Garanti Bankası, İzmir

Garanti Bankası, İstanbul

Garanti Bankası Genel Müdürlüğü'nün tepesinde ki direğe, farklı renklerde ışık yansıtılarak, İstanbullulara 24 saat sonra beklenen hava durumu önceden gösteriliyor. Mavi açık, beyaz bulutlu, sarı sisli, yeşil yağmurlu, kırmızı ise kar yağışlı havayı işaret ediyor.

Daha birkaç yıl öncesine kadar, ses kirliliğini pek fazla konuşmazdık. Bugün ses kirliliğini engellemek üzere konser mekanlarından eğlence işletmelerine kadar pek çok yerde Çevre Yönetmelikleri doğrultusunda düzenlemeler yapılıyor. Ses gibi ışık da bir kirlilik unsuru haline gelebiliyor. Diğer yandan doğru kullanılan ışık, çok önemli bir görsel zenginlik sunabiliyor. Özellikle önemli bir miras olarak devraldığımız ve gelecek nesillere devredeceğimiz tarihi mekanların estetik ışıkla buluşmasını, yalnız o kentin güzelliği ve estetiği açısından değil, turistik değerinin artırılması açısından da çok önemsiyoruz. Garanti Bankası projesinin, ışık kirliliğinin farkına varılması, bu konuda da bir duyarlılık oluşması ve kentlerimizi güzelleştirecek nice projelere vesile olması en büyük arzumuz...

Proje katılımcıları:

Yapı Sahibi/İsveren: Türkiye Garanti Bankası A.Ş.

Proje Direktörü: Fırat Kasapoğlu (The Partners)

Aydınlatma Tasarımı: Per Sundin (Işık Tasarımcısı)

Proje Sorumlusu: Ola Melzig (Spectra)

Tarihi Ankara Palas Işıltılı Günlerine Geri Dönüyor

Metin: Y.Mimar S.Funda Ataylar

Fotoğraflar: S.Funda Ataylar - Kaan Verdioğlu

İlk tasarımı Vedat Tek tarafından yapılan yapı, inşa süreci içinde Sıhhiye Vekâleti'nden Vakıflar İdaresi'ne devredilince Kemalettin Bey'in tasarımına göre tamamlanmıştır (1924-1927). Yerli ve yabancı misafirlere Avrupa otellerindeki konforu sağlamak amacıyla tasarlanan Ankara Palas, uzun süre, çok önemli siyasal ve toplumsal kararların alındığı, uygulamaya geçirildiği, resmi davetlerin yapıldığı, 29 Ekim'lerde Cumhuriyet balolarının yapıldığı bir mekan olmuş, 1980 sonrasında ise Devlet Konukevi olarak kullanılmaya başlanmıştır.

2

3

1

Binanın dış cephe aydınlatmasında, mimari tasarımın ortaya çıkarılması ve gece saatlerinde de dikkat çekici bir görünüme sahip olması amaçlanmıştır. Ankara Palas'ın ön cephesi simetrik olarak düzenlenmiş, merkez ve köşelerde öne çıkan kütlelerle hareketlendirilmiştir. Mimari tasarımda ön plana çıkan kuleler, aydınlatma tasarımında kullanılan ışık rengiyle de farklılaştırılmıştır. Binanın merkez ve köşelerinde yer alan kulelerin aydınlatmasında, beyaz ışık rengine sahip MVF 606/150 NB tipi projektörler kullanılmıştır. Pencereler arasında yer alan sağır yüzeyler ise, aynı projektörlerin sıcak ışık rengine sahip lambalı tipi ile aydınlatılmıştır. Projektörler, kolon alt hizalarına yerleştirilmiştir. Giriş bölümünde yer alan büyük sivri kemer, kat hizasında yatay olarak ikiye bölünmüş ve yukarıda eyvan biçiminde bir balkon elde edilmiştir. Dış cephe tasarımıyla farklılaşan giriş kulesinin vurgulanması amacıyla, çinilerin olduğu kısım ve kemer, mavi ışık rengine sahip LEDLINE tipi armatürlerle aydınlatılmıştır. (1)

Bahçede Vista serisinden, sıcak ışık rengine sahip armatürlerle aydınlatma sağlanmıştır. Ağaçların aydınlatmasında, içinde yeşil ve menekşe renkli lambalar bulunan projektörler kullanılmıştır. (2, 3, 4)

Bahçedeki merdivenin ve çevresinin aydınlatılması için, duvara monte edilen DWP 333 tipi, asimetrik ışık dağılımına sahip armatürler kullanılmıştır. Belirtilen armatürde bir adet 150 W gücünde sıcak ışık rengine sahip CDM-TD lamba bulunmaktadır.

Çeşmenin ortaya çıkarılması için, mavi ışık rengine sahip LEDLINE armatür kullanılmıştır. Armatür, çeşme üst hizasına monte edilmiştir. (5)

Terasın aydınlatmasında, binanın mimarisiyle uyum içinde olan mevcut armatürlerle elde edilen atmosferin korunması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, armatürlerin içinde daha güçlü lambalar kullanılarak mevcut aydınlatma iyileştirilmiştir.

Binanın yan tarafında bulunan otoparkın aydınlatmasında, mevcut alçak direklerin yeterli aydınlatmayı sağlayamadığı belirlenmiş, mevcut direkler yerine, ortada bulunan

bir adet yüksek direk üzerine monte edilen MWF 331/400 tipi asimetrik projektörler kullanılmıştır. Belirtilen armatürde 400 W gücünde HPI-T metal halide lamba bulunmaktadır.

Ankara Palas'ın iç aydınlatmasında, mimari tasarımın ortaya çıkarılması ve binanın tarihi yapısı nedeniyle armatürlerin görünmemesi esas alınmıştır. Girişteki vitrayların vurgulanması amacıyla, camların arkasındaki floresan lambalar, içindeki 200 derecelik özel reflektörü sayesinde daha fazla ışık yoğunluğu sağlayan TL-D Reflex lambalarla değiştirilmiştir. (6)

Atatürk köşesinde ve yemek salonunda bulunan Atatürk Portresi ve Pano'nun vurgulanması amacıyla, kolonların üst kısımlarının arkasına yerleştirilerek yönlendirilen Mini Musa serisinden projektörler kullanılmıştır. (7)

Gece Kulübü ve Bar'daki genel aydınlatma, gömme spotlarla sağlanmıştır. Bar bankosu üzerindeki lokal aydınlatmayı sağlamak için ise halojen lambalı mini spotlar kullanılmıştır. Ortamın dekoratif görünümünü desteklemek için, banko arkasındaki duvara gömme armatürler yönlendirilmiştir.

6

7

4

5

Proje katılımcıları:

Aydınlatma tasarımı: Philips Aydınlatma - S.Funda Ataylar

Kullanılan ürünler:

Armatürler:

LEDLINE Mavi, MVF 606/150 NB, DWP 333/150 A-NB, HGP 375/070, MNF 300/400, MWF 331/400, Mini Musa QCS 614/150, FCH 147/226, FBH 011/113 + GBS 011 FD, FBH 146/218 + ZZG 146 RG-FR, NBS 146/100 + ZZG 146 RG-FR, QBS 570, QBN 110/100, CWH 101/118

Lambalar:

CDM-T 150W, CDM-TD 150W, CDM-T 70W, MHT-400W YEŞİL-MENEKŞE, HPI-T 400W, PL-C 13-18-26W/830, HAL 100W, HAL TD-C 150W, TL-D 18W/840, TL-D Reflex 18W/840

Kayseri Park Alışveriş Merkezi

64.000 m² de İnsan Ölçeğini ve Heybeti Yakalamak

Metin: Derya Nakiboğlu
Fotoğraflar: Engin Gerçek

Kayseri'nin merkezinde toplam 17.500m² alan üzerine 2 bodrum ve 4 toprak üzeri kat olarak kurulan alışveriş merkezinde; 139 adet mağaza, 1 Süpermarket, 7 sinema salonu, katlarda dolaşım alanlarına dağıtılmış 4 adet kafe yer almaktadır.

Çağdaş konstrüksiyon malzemeleri kullanılarak inşa edilen bu alışveriş ve yaşam merkezinde tasarım kriterlerinden birisi, sıcak renklerin ve malzemelerin birbirine entegre olarak, mekanda bir bütün oluşturması ve bunun insan ölçeğini yakalamasıydı. Mekan analizleri bu ölçekteki ki binalarda kullanılan tasarım kriterlerine göre araştırılıp uygulandı. Mekanın tasarımını etkileyen fonksiyonel-estetiksel ve biçimsel faktörler arasında ortak kullanım alanları ve mağazalar arasındaki dengenin sağlanması gerektiği için uygulamalar bu verilere göre yapıldı.

Hem teknik hem estetik unsurlar arasında yer alan aydınlatma konusu da profesyonel ekipler tarafından çözümlenip ısı dengeleri, değerleri de kullanıcı psikolojisi ve talepleri göz önünde bulundurularak tasarlandı. Özellikle gün ışığı alan atrium aydınlatması için öngörülen çift taraflı aydınlatma sağlayan iGuzzini GREENWICH sarkit armatür 1. bodrum kat aktivite alanını aydınlatırken, çatı konstrüksiyon kısmında kalan cam yüzeyleri de aydınlatmak amacıyla kullanıldı. Görüntü kirliliğinin önüne geçmek için seçilen bu ürün, hafif metal gergi konstrüksiyon sistemi ile de genel mekan atmosferine uyum sağladı.

Fastfood ve etkinlik alanı aydınlatmasında da mimari açıdan öngörülen yine sarkit endirekt iGuzzini LE PERROQUET armatür kullanılarak göz ergonomisine uygun, los bir ortam yaratıldı. Bu alanlarda kullanılan her iki armatürde mekanla bir bütün sağlamak amacıyla seçilip aynı zamanda çatı konstrüksiyon yapısına uyumlu olarak kullanıldı.

Bunun yanı sıra genel mekanlar, ara koridorlar, geçişler ve kat arası etkinlik alanları aydınlatma kriterlerine göre, mekanlar arası uyumu ve dengeyi sağlamak amacıyla Tepta downlight aydınlatma armatürleri kullanılarak çözümlendi.

Dış cephede, davetkar ve heybetli bina görüntüsünü vurgulamak amacıyla, konturları belirlemek için, sıva üstü iGuzzini YOTA aplik aydınlatma ürünleri kullanıldı, bu yöntemle görüntü karmaşası yaratmadan binanın hem silueti ortaya çıkarıldı hem de aydınlatılması çözümlendi.

Bina etrafının vurgulanması, çevre ve otopark aydınlatması için yine bina estetiği ile uyumlu endirekt iGuzzini MINI NUVOLA aydınlatma armatürleri kullanıldı.

Proje katılımcıları:

Yapı sahibi: Ahmet Rasim Kahyaoğlu, Ahmet Demircioğlu, Emin - Coşkun Bayraktar, Saffet Arslan, Süleyman Çetinsaya

Mimari proje: A Tasarım - Ali Osman Öztürk

Mimari uygulama: Mehmet Yurttaş (İns. Müh), Hakan Özkan (Mimar)

İç mimari uygulama: DNA İçmimarlık & Tasarım - Derya Nakiboğlu (Yük. İçmimar), Yeşim Yamakoğlu (İçmimar), Nisa Keleştemur (Mimar), Lütfi K. Alkan (İnş. Tek.)

Aydınlatma tasarımı: Tepta Aydınlatma - Tuncay Danacıoğlu

Kullanılan ürünler:

iGuzzini -Mini Nuvola Direkler

iGuzzini-Sıva Üstü Yota Aplik

iGuzzini-Greenwich Sarkit

iGuzzini-LE Perroquet Endirekt Sarkit

Tepta- flüoresan downlight

Kanyon'da Yıldızlı Geceler

Kısa bir süre önce açılan Kanyon Alışveriş ve Yaşam Merkezi yıldızlı gecelere hazırlanıyor.

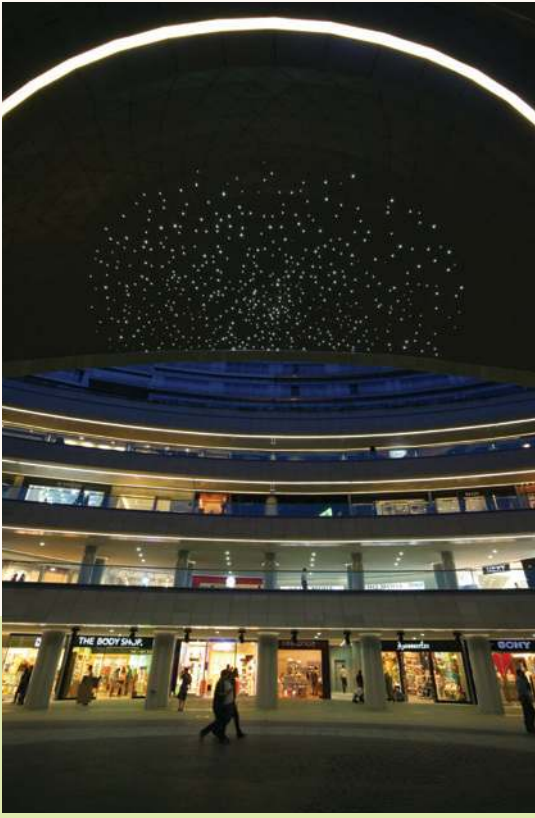
Metin: Cevat Karaman, Aysel Güzel
Fotoğraflar: Murat Yetkin, Cevat Karaman

Kanyon'un tam ortasında yer alan açık meydana canlı performanslar, sokak gösterileri, defileler, müzayedeler gibi çeşitli etkinlikler sergilenecek. İşte tam bu alanın üzerinde yer alan eliptik kubbeye uygulanan yıldızlı gökyüzü efekt aydınlatması ile tüm bu etkinlikler yıldızların altında gerçekleştirilecek. Yeni aydınlatma teknolojilerinden fiberoptik sistemlerin kullanıldığı, özel kablolar ile yalnızca ışığın taşındığı bu uygulamada; tam 190 km (0,75 mm çapında) fiberoptik kablo kullanıldı. Kubbede; kabloların birleştirilmesi ile oluşturulan irili ufaklı 600 parlayan yıldız bulunuyor.

Kanyon Alışveriş Merkezi projesini yürüten Eczacıbaşı ve İş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı proje sorumluları ile etkinlik alanı amacı ve konseptine uygun bir farklılaştırma projesi yapılması kararlaştırıldı. Etkinlik alanının özelliği ve amacı da dikkate alınarak ambiyansı tamamlamak amacıyla çok yıldızlı gökyüzü uygulamasına karar verildi. Uygulama yapılacak alanın yüksekliği yıldız uygulamasının belirginliğini zorlaştırabileceğinden kullanılan sonlandırma armatürleri, fiberoptik kaynaklarının güçleri, adetleri alanın bu özelliğine göre projelendirildi. Seçilen fiberoptik kaynakların özellikleri ve istenen / gereken yıldız niceliği de dikkate alınarak fiberoptik uygulamasının diğer bileşenleri belirlendi.

Farklı mimari konsepti ve bir araya getirdiği markalarla dikkat çeken Kanyon

Alışveriş Merkezi'nde yapılan yıldızlı gökyüzü uygulaması için 15 adet 150 W metal halide kaynak kullanıldı. 150 küçük, 150 büyük ve 300 orta büyüklükte yıldızın bulunduğu uygulama da toplam 190 km uzunluğunda, 0,75 mm çapında fiberoptik kablo kullanıldı. Alışveriş merkezinin ortasında bulunan açık meydandaki eliptik kubbede yer alan uygulamada yıldız efektini daha belirgin ve etkili kılmak için yıldız tipi sonlandırıcılar kullanıldı. Böylece alanın yapılış amacına uygun olarak çarpıcı bir etki sağlanmış oldu.

Son olarak, uygulama aşamasında ortaya çıkan uçların geçiş probleminin çözümü için 600 adet özel aparat yapıldı. Bu özel aparatlarla fiberoptik kabloların ve sonlandırma armatürlerinin geçişi ve sabitlenmesi mümkün kılındı.

Proje katılımcıları:

Yapı: Kanyon Alışveriş Merkezi

Aydınlatma tasarımı ve uygulama: Lamp83

ABT Tekstil'in Aydınlık Yüzü

ABT Tekstil Dünya Ticaret Merkezi binasındaki yeni Genel Müdürlük ve Merkez Showroom'una kavuştu.

Metin: Tuba Büyüktaşkın
Fotoğraflar: Ali Bekman

Müşteri temsilcilerinin ofisleri, yönetici ofisleri ve ana showroom bölümünden oluşan mekan, oldukça yalın ve net çizgiler içeren bir mimariye sahip.

Mekanın kendi dokusunda mevcut olan bürüt beton çoğu yerde korunarak, zemin duvar ve tavanda bazı diğer malzemeler ile desteklenmiş.

Mekanın mimarisinde oldukça keskin hatlar ve asimetrik yapıdaki tavan ve duvarlar dikkat çekmekte. İç mimaride konsept olarak, eşkenar dörtgenler ve asimetrik paralel kenarlı geometrik hatlar, göze çarpan ilk etki.

Mekanda alçıpan asma tavanlar, ya beton tavandan kopuk ve asimetrik çizgide veya tam kapalı olarak kullanılmış.

Aydınlatma sistemi tasarlanırken, mekanların tümünde direkt, direkt - endirekt ve sadece endirekt ışık porsiyonlarının birlikte kullanılması ve bu sayede farklı etki ve dağılımların sağlanması çıkış noktası oldu.

Açık ofis bölümündeki alçıpan asma tavan oldukça büyük olmasına rağmen yine de beton tavandan kopuk. Bu tavan içinde açılan alçıpan yarıklara darklight reflektörlü sürekli tip lineer gömme armatürler bir hat boyunca yerleştirilerek genel aydınlatma sağlanmış, kopuk olan asma tavan etrafındaki gizli ışık sistemi ile de tavan yapısı sınırlanarak ortaya çıkarılmış ve endirekt aydınlatma porsiyonu sağlanmıştır.

Yönetici odaları, resepsiyon ve toplantı masaları ise direkt-endirekt ışık dağılımı sağlanan sarkıt profil sistemler ile aydınlatılmış, kullanılan ürünler, kopuk tavan geometrisine uygun olacak şekilde asimetrik paralel kenarlı ürünler olarak seçilmiştir.

Aydınlatma sisteminde gün ışığı prensibi baz alınarak kullanılan sarkıt ürünlerin ışık dağılımı, gün ışığında olduğu gibi %30 direkt ve %70 endirekt bileşenlerden oluşmuştur. Bu sayede mekanlarda endirekt ışık dağılımı daha yoğun olarak sağlanmış ve mekana çok ferah bir hava katmıştır. Asimetrik şekilli kopuk tavanların arkasındaki gizli ışık sistemleri de hem endirekt aydınlatma bileşenine katkı sağlamış hem de mimari desenleri daha algılanır hale getirmiştir.

Showroom bölümünde teşhir aydınlatması ise lineer kanallı ve tijli spotlar ile gerçekleştirilmiştir. Kopuk tavan hizasına kadar sarkan AR111 100 W'lık ampullerle kullanılan spotlar, teşhire yönelik kullanılarak ürün aydınlatması yapılmıştır.

Mekanda algılanması gereken beyazlık ve soğuk renkler, flüoresan ışık kaynaklarının doğru renk skalası seçimi ile ortaya çıkarılmış, ancak tekstil ürünleri üzerindeki aydınlatma ile halojen ve sıcak ışık kaynağı seçilerek ürün renklerinin doğru algılanması sağlanmıştır.

Proje katılımcıları:

Mimari tasarım ve uygulama: Zoom T.P.U.

Aydınlatma tasarımı ve uygulama: Optimum Aydınlatma

Kullanılan ürünler:

ES-SYSTEM - System KT darklight reflektörlü lineer T5 armatür

ES-SYSTEM - System LALUNA direkt/endirekt sarkıt T5 armatür

ES-SYSTEM - System 4000 AR111 sarkıt spot sistemi

CHP Genel Merkez Binası

Metin: Yeşim Betin

Fotoğraflar: Kadir Kuru, Ümit Uygun

Ankara Söğütözü'nde inşaatı Doğuş Yapı tarafından 8 ayda bitirilen CHP Genel Merkez Binası 3 bodrum ve üzerinde 18 normal kat olmak üzere toplam 21 katta 26.000 m² inşaat alanına sahiptir.

İki tarafı süs havuzuyla çevrili genel merkez binasının camları güneş ışığına karşı filtrelenmiştir. Partinin gücünü ve güvenilirliğini vurgulamak istercesine yükselen bina genelinde sigara içilmesi yasaktır. 12. katta Deniz Baykal'ın makam odası yer alırken, 13. kat VIP cafe şeklinde tasarlanmış, 14. kat yurtdışından gelenlere ve önemli konuklara ayrılmıştır. Danıştay'a yapılan saldırı üzerine açılış töreninden vazgeçilen CHP'nin yeni Genel Merkez binası sessiz sedasız faaliyete geçti.

Aydınlatma projesi kapsamında binanın cephe ve çevre aydınlatması ele alınmıştır. Cephe aydınlatması binanın prestiji gereği yüksek seviyelerde tutulmuş, algılanırlığının sağlanması amaçlanmıştır.

Ankara-Eskişehir yolundan ve Anadolu Bulvarı tarafından algılanan ön cephe, 1000 W metal Halide lambalı dar açılı rotasyonel projektörler ve 400 W metal Halide lambalı asimetrik projektör kullanılarak aydınlatılmıştır. Arka ve yan cephede ise yalnız rotasyonel projektörler ile aydınlatma yapılmıştır.

Çevre aydınlatmasında otoparklarda 150 W sarı ışık veren sodyum buharlı lambalı faset reflektörlü yol aydınlatma armatürü kullanılarak araç trafiği için gereken koşullar sağlanmıştır. Yaya dolaşım alanları ve bina yaklaşımı için 150 W HCI-T metal Halide lambalı sekonder sistem prensibi ile çalışan direk tipi dekoratif armatür kullanılmıştır. Bu şekilde bina yaklaşımı yaya dolaşım alanları ve yeşil alanlar göz konforu gözetilerek ılık beyaz renkte doğal ışık ile homojen olarak aydınlatılmıştır.

Sekonder aydınlatma sistemi ile ışık yüksek performanslı, dar açılı projektörden farklı özelliklerde petek dokulu reflektöre yönlendirilerek, küçük parçalara ayrılır ve ortama yansıtılır. Tek bir ışık kaynağı yüzlerce küçük parçaya ayrıldığı için göz konforunu bozmayan, kamaşmasız bir aydınlatma sunar. Gereksiz parlamalar olmadığı gibi gölge kontrolü ve homojenliğin sağlanması ile aydınlatılan objenin veya mekanın rengi, detayları ve dokusu rahatlıkla algılanır.

Ayrıca, Siteco Aydınlatma tarafından benzeri Londra'da Sir Norman Foster ile birlikte tasarlanarak yapılmış yüksek direkli sekonder aydınlatma sistemi önerilmiştir. Sistem, binanın ana girişinin olduğu meydana bakıyor, parti başkanının konuklarını karşılayacağı ve konuklarına konuşma yapacağı kürsünün bulunduğu kısmı aydınlatıyor.

Binanın cephe aydınlatmasındaki homojenliği bozmadan alanda 125 lux gibi oldukça yüksek bir aydınlık seviyesi sağlanırken özel reflektör yapısı sayesinde kesinlikle ışık kirliliğine yol açmayacak şekilde tasarlanmıştır.

Direğin imalatı DEM Enerji tarafından yapılmış olup, MSM ve DEM Enerjinin de Siteco'ya katkıları ile tasarım süreci tamamlanmıştır.

19.5 metre yükseklikte direk üzerinde 10 metrede tasarlanan bina mimarisine gönderme yapan forma sahip platformda 5 adet 1000 W rotasyonel projektör, 15 metre yükseklikte yarım daire şeklinde tasarlanan 87 adet reflektöre yönlendirilmiştir. Reflektörler 3 ile 7 derece arasında değişen açılarla ve farklı kotlarda 6 sıra ışınsal olarak yerleştirilmiştir. Yerde montajı yapılan sistem, daha sonra vinç ile kaldırılarak yerine konmuştur.

35 metre yarıçapı olan bir alanı aydınlatan sistem, konforlu görüş sağlayan, homojen ve kamaşmasız bir aydınlatma çözümü olmasının yanında yüksek direği ve mimari ile uyumlu tasarımı ile sembolik bir değere de sahiptir ve yapı ile kısa sürede bütünleşmiştir.

Proje:

Siteco Aydınlatma

Kullanılan ürünler:

Otoparklar: 150 W Siteco DL 500 direk tipi aydınlatma armatür

Bina yaklaşımı: 150 W sekonder Siteco SW-Disc 2 direk tipi aydınlatma armatürü

Alan aydınlatma: 5 adet 1000 W Siteco R2 Maxi rotasyonel projektör ve özel tasarım reflektörden oluşan sekonder sistem çözümü

Modern iddialı Tasarımların Kalıcılığı

Metin: Yıldız Ağan
Fotograflar: Hi-Tec Arşivi

Günümüzde çok iyi mekanlarda dahi aydınlatmanın oldukça standart çözülmesi kullanılan ürünlerin kalıcı değerini koruduğunu göstermez. Ancak, sektördeki gelişmelerin ve yeniliklerin takibi ile farklı ürünler önerilebilir ve kullanım amacına uygun aydınlatma tasarımı yapılarak uzun dönemde kalıcılık sağlanabilir.

Aydınlatma ürünlerinin uzun dönemdeki kalıcılığı, tasarım ve kalite odaklı olmaları ve doğru kullanılmaları ile sağlanabilir. Fonksiyonelliği göz ardı etmeden tasarlanan ürünler sadece iddialı oldukları için değil kullanıldıkları mekana çözüm sunmalarıyla güncel kalmaktadırlar. Diğer sektörlerde olduğu gibi aydınlatmada da tasarımlar teknolojik yeniliklerin uzantısında değişmektedir. Özellikle, çalışma alanları veya ticari amaç içeren mekanlarda verimi yüksek tutmak ve aynı zamanda prestiji arttırmak için güncelliğini yitirmeyen kalıcı çözümler sunmak gerekmektedir. Sadece teknik açıdan doğru olan aydınlatma çözümü yeterli olmamalı; ürünlerin tasarımı, mimari detaylar ve tefris ile bağlantı kurmalıdır. Kullanım amacına uygun

olarak flexible ve farklı çözümler yaratılmalı böylelikle standart dışı ürünlerin aydınlatma tasarımlarında uygulaması artırılmalıdır.

McCann Reklam Ajansı projesindeki en büyük avantaj, projenin her aşamasında mimari grup ile beraber tüm detayların çözülmesiydi. En önemlisi mimari grubun ürün seçimlerinde kalıcılığı olan farklı tasarımlara açık olmalarıydı.

Açık ofisler, çalışma dinamizmini ve sinerji yoğunluğunu korumakla beraber, doğru tefriş yapılmadığı ve kullanılan malzemelerin uygun seçilmemesi durumunda çalışanlarda konsantrasyon bozukluğuna ve verimin düşmesine sebep olmaktadır. Özellikle McCann reklam ajansının sektörel amacı yaratıcılık ve kimi zaman bağımsızlık gerektirdiğinden kişiye özel çözümler sunmamız gerekmektedir. Toplam 5 kattan oluşan projede her mekan bağımsız olarak amacına uygun şekilde tasarlandı. Ancak kullanılan ürünler aynı konsepti temsil etmekteydi. Bütün bu detaylar düşünüldükten sonra aydınlatma ürün tipleri belirlendi ve masaların tefrişine göre ürünlerinin yerleşimi yapıldı. Özellikle 1. ve 2. kat ortak çalışma alanlarında kullanılan Spectral framelight ayaklı ve sarkıt armatürler ile her masa bağımsız olarak aydınlatmaya kumanda edebilmekte, böylelikle ortak kullanım saatleri dışındaki kişisel çalışmalarda sadece gerektiği kadar aydınlatma kullanımı işletmeye enerji tasarrufu sunmaktadır. Unutmamak gerekir ki gereksiz açılardan gelen ışık yoğunluğu aynı zamanda çalışma konsantrasyonunu düşürmektedir. Çatı kat grafikçilerin hassas

çalışmalarına uygun aydınlatma ile çözümlenmeliydi. Işık konforunun ve renk geriveriminin yüksek olması gerekmektedir. Modular marka, özel imalat profiller ile doğru reflektör ve ampul tipi kullanılarak maksimum göz konforu sağlandı. Seminer ve toplantı odalarında, mimari grubun tasarladığı tavan planına uygun olarak üretilen Modular marka aydınlatma profilleri ile mekanda bütünlük elde edildi.

Kapalı ofislerde ise amaca uygun bölgesel aydınlatmalar kullanıldı. Çalışma masaları, dinlenme bölümü ve görseller Spectral ve Foscarini ürünleri ile bağımsız aydınlatıldı. Bekleme ve giriş bölümlerinde mimari detaylar gizli aydınlatmalar ile vurgulandı. İşlevsel ve iddialı olduğu kadar sade tasarım ürünleri ile yapılan aydınlatma tasarımı sayesinde binanın tamamında bütünlük sağlandı.

Klasik ürünlere göre modern ürünlerin kalıcılığını sağlamak ciddi başarıdır. Dönemsel olarak farklı formlar ve renkler moda olsa da amaç uzun süreli kullanımı sağlayabilmek için kullanılan mekanlarda verimliliği ve estetiği sağlayacak ürünler seçebilmektir. Ürünlerin, kısa dönem içinde özelliğini kaybetmemesi, estetik kaygısının dışında aydınlatma teknolojisindeki gelişmeleri de içermesi ve kalite odaklı seçilmesi ile sağlanabilir. Yapılan aydınlatma proje tasarımı da, kullanılan mekandaki ürünlerin kalıcılığını belirleyen bir diğer önemli faktördür.

Proje katılımcıları:

Mimari grup: Erginoğlu & Çalışlar Mimarlık

Aydınlatma tasarımı: Hi-tec Aydınlatma

Kullanılan ürünler:

Modular SL100, SL149 Profile Sarkıt, K0 Spot

Modular 5Line/in Profile Gömme, Slide Square Downlight

Spectral Framelight Ayaklı, Sandwich, Zylinder ve Flat-1 Sarkıt

Foscarini Esa Lambader, Mite ve Havana Ayaklı, Bubble ve Cross Sarkıt

Aydınlatma Tasarımcısının (katma) Değeri

Aydınlatma tasarımcısını planlama ekibine dahil etmenin gerekliliği ve kazancı üzerine

Metin: Mary Claire Frazier

Roche Harbour Projesinin gece aydınlatması: aydınlatma tasarımcısının projenin erken aşamasında görsel olarak en ince ayrıntısına kadar ısı konseptini gösterebilmesi, tasarım ekibi için çok önemlidir. Giderek daha çok görsel bilgileri oluşturan grafikler üzerinde çalışma imkanları ortaya çıkmaktadır. Bu fotoğraf Adobe Photoshop ile hazırlandı ve mimar tarafından çalışılan bir perspektif üzerinden yaratıldı.

Proje ekibine profesyonel bir aydınlatma tasarımcısının dahil edilmesi, projenin büyük bir olasılıkla görsele uygun, keyifli, ekonomik, enerji tasarrufu sağlayan ve kalıcı bir proje olacağı anlamına gelmektedir. Yapı sahipleri, mimarlar, mühendisler, inşaat firmaları ve kullanıcılar; görsel algılama, en yeni teknolojiler, finansal planlama, gün ışığı entegrasyonu ve enerji tasarrufu sağlayan ışık tasarımı ve profesyonel ihalelerde aydınlatma tasarımcısının uzman bilgilerinden faydalanırlar. Aydınlatma tasarımcısı, projeye ve ekibe önemli katkılar sağlıyor.

Aydınlatma tasarımcıları ışığa aşık olanlardır. Işığın her fiziki ortama getirebildiği sihir, onların düşünme tarzını ve ruhlarını etkiler ve mekanın veya yapının algılamasını, kendilerinin gördükleri şekilde başkalarına da algılatırma dürtüsünü uyandırır. Tek başına bu tür vizyonları gerçekleştirmek her zaman mümkün olmaz.

Günümüzde inşaat projeleri büyük planlama ekipleri ve inşaat firmaları tarafından gerçekleştiriliyor. Tüm işletmelerde teknolojiler giderek karmaşık bir yapıya büründüğü için, planlama ekiplerinde bulunan kişi sayısı da giderek artıyor. Birkaç asır önce olmayan uzman tasarımcılar ve planlamacılar ekibe dahil ediliyor. Tüm bu olayların dışında kalan

bağımsız aydınlatma tasarımcılığı mesleği henüz on beş yıl önce ortaya çıktı.

Birlikte nasıl çalışıyorlar? Karşılıklı saygıya dayanan iyi bir iletişim ve anlayış çok önemli. Katkının sağlanabileceğine dair güven ve bu katkının projede yerini alabileceği konusunda deneyim de ayrıca başarıya götüren yollar. Tabii ki her

zaman kolay olmuyor. Aydınlatma tasarımcısı için bu durum, kendisinin ışığa aşık olmasından çok farklı bir şey.

Aydınlatma tasarımı sanat ve bilimin bir kombinasyonu. Çoğu zaman başka aktörler ile daha sıkı işbirliği gerektiriyor. Dolayısıyla aydınlatma tasarımcılarının doğuştan işbirlikçi ve en uygun ekip üyeleri oldukları düşünülebilir. Aydınlatma tasarımcısı nadiren proje lideri olur, ancak katkısı,

projenin başarısı açısından önemlidir. Bunu anlamak için aydınlatma tasarımcısını ekibe dahil etmek ile farklı ekip üyelerini incelemek ve çalışmalarının nasıl etki bıraktığını ve tüm projenin bundan nasıl fayda elde ettiğini görmek lazım.

Çoğu projelerde mimarlar yapı sahipleri ile birlikte çalışarak, planı, uygun mekanı ve projenin hedeflerini birlikte tanımlarlar. Mimar, projenin nihai görüntüsünü sergilemek ve hangi fonksiyonları yerine getireceğini göstermek için bir vizyon geliştirir.

Tüm planlama ekibi, mimarın vizyonunu önceden tanımlanan plan ve hedeflere uyacak şekilde yorumlamaya ve uygulamaya çalışırlar.

Binalar giderek karmaşık yapılarda

tasarlandıkları için tüm çalışma alanları daha küçük uzmanlık bölgelerine ayrılır. Genel olarak inşaat, makina ve elektronik mühendislerinin, peysaj mimarlarının, iç mimarların ve yapı sahiplerinin katkılarının sonuca büyük bir değer kattığı bilinmektedir. Ancak aydınlatma tasarımcıları, teknik ve akustik planlamacılar, enerji danışmanları ve iş organizatörlerine çok daha az ilgi gösterilir. Bu durum da, kendisini kanıtlamış olan ekip üyelerinin, projeye katılan yeni üyeler sayesinde sistemlerinin nasıl daha iyi çalışabileceği ve kendi işlerinin nasıl daha kolaylaşacağı konusunda herhangi bir fikirleri olmadıklarını göstermektedir.

Aydınlatma tasarımcısının değerini ilk anlayanlar mimarlar oldu. İyi mimarlar tasarımlarında binalarını ısı ile entegre etmek üzere duygu yaratırlar. Işığın mekanda nasıl bulunduğu veya içinden nasıl geçtiği konusu çoğu zaman içgüdüsel ve mimara, mekanın hacmi ve şekli konusunda bilgi verir. Aynı duygu, ısı için mimarın gece vizyonunun bir parçası iken, yeni aydınlatma teknolojilerini öğrenmek için gerekli olan zaman, planlama hedefleri içinde uzman bilgilerini engelleyebilir.

İyi aydınlatma tasarımcıları, mimarın kafasındaki vizyonu yorumlar, önce kağıda döker ve daha sonra uygular. Mimar ile soyut bir seviyede iletişim kurma yetisi aydınlatma tasarımcısından beklenen önemli bir özelliktir. Aslında aydınlatma tasarımcısı ve elektronik mühendisi arasındaki fark burada yatmaktadır. Bu yetinin değerini bilenler, aydınlatma tasarımcılarını en etkin şekilde kullanabilmektedir. Estetik hedefler için ortak bir anlayışın olması halinde mimar, aydınlatma tasarımcısının teknik yetisi ve pazar deneyimlerine güvenerek vizyonunun gerçekleştirilmesini sağlayabilir.

Hem estetik hem de fonksiyonel amaçları yerine getirebilmek için, aydınlatma tasarımcısının farklı teknik alanlarda bilgisi olması ve görsellik konusunda duygularının güçlü olması gerekmektedir. Teknik know-how olmadan, estetik konusunda sonuçlar alınamaz. Zira estetik duygusu olmadan teknik know-how mimar için faydalı olacaktır, ancak

aydınlatma tasarımcısı, mimar ile elektronik mühendisi arasında bir ilişki kuramayacaktır, ki bu çok önemli bir noktadır.

Aydınlatma tasarımcıları ile elektronik mühendisleri, ışıklandırmayı fonksiyonel ve de kullanıcı için keyifli ve kabul edilebilir şekilde oluşturmak üzere birlikte çalışırlar. Uzman olarak aydınlatma tasarımcıları en uygun çözümleri geliştirebilir ve aydınlatma teknolojileri uygulayarak mimarın sanatsal vizyonunu gerçekleştirebilirler ve aynı zamanda projenin akışını profesyonel olarak takip eder ve bütçe dahilinde bulunmaya gayret ederler. Aydınlatma planlamasını tüm elektronik şemasına dahil etmek için, elektronik mühendisi ve aydınlatma tasarımcısı arasında doğru bir iletişim olması gerekmektedir.

Mimar ile iletişim, estetik alanların yorumlanmasını gerektirirken, elektronik mühendisi ile iletişim sırasında uzman teknik bilgileri gerektirir. Aydınlatma tasarımcısının elektro teknik alanında temel bilgilere sahip olması, problemsiz bir koordinasyon ile kendisini gösterir. Bu sayede ışıklandırma elektro teknik ile uyumlu çalışır. Aynı şekilde elektronik mühendislerinin de teknik olarak yeterli bilgiye sahip olmaları ve yeni teknolojileri yakından takip etmeleri gerekmektedir. Mühendis özellikle, her iki uzman planlamacının çalışmaları halinde aydınlatma tasarımcısının çalışmalarından fayda sağlayacaktır. Çalışma alanlarının kesin tanımlanmaması genellikle, bazı işlerin iki kere yapılması veya hiç yapılmaması hatta proje kalitesinin tamamının etkilenmesi ile sonuçlanacaktır.

Elektro teknikte, görünürde küçük ancak önemli olan koordinasyon sorusu için bir audio-video danışmanın görevlendirilmesi gerekir. AV ve aydınlatma yönetim sistemleri arasında uygun bir bağlantı ile çoklu sistemlerin üzerinden yönetilebilen Touch Screen'lerin problemsiz çalışması sağlanır. Bu tür sistemler arası iletişim araçlarının koordinasyonu, bunların fonksiyonlarını doğru yapması

açısından önemlidir.

Makina mühendisleri, aydınlatma tasarımcılarının bilgilerine iki önemli alanda ihtiyaç duyarlar: ısı miktarının doğru belirlenmesi ve cihazlar daha doğrusu yapı parçaları arasında kalan ara alanların koordinasyonu. Dim etme tertibatına sahip teknik oda veya sanat veya diğer objeler ile donatılmış sergi odaları gibi yan odaların güvenliğini sağlamak için, ısıya dayanıklı makina yapı sistemlerinin aydınlatma ekipmanları ile oluşan fazla ısıyı alması için geliştirilmesi gerekmektedir.

Makina mühendisi lambalar ile oluşan gerçek ısı miktarını değerlendirerek, etkin ve verimli bir sistem geliştirebilir.

Ekipmanların koordinasyonu, çoğu zaman makina, elektronik, inşaat mühendisleri ve teknik planlamacılar tarafından mimar ile birlikte üstlenilen zor bir konudur. En ince ayrıntısına kadar uzmanca işlenmesi, özellikle tavanda boş alanları olan laboratuvar türü binalarda çok zahmet gerektirir. Bu koordinasyon içinde aydınlatma tasarımcısının sorumluluğu, aydınlatma ekipmanının boyutu ve konumu konusunda en doğru bilgilere sahip olmasını gerektirir. Ayrıca, gerektiğinde alternatif çözümleri de önerebilmelidir. Bu tür bir koordinasyonun ön koşulu, ekipte bulunan tüm üyelerin diğer uzmanlık alanlarına ait literatürü okumuş ve anlamış olmalarıdır. Çalışmanın ödülü ise tüm bina sistemlerinin ortak optimizasyonudur.

Peyzaj mimarları; renkler, strüktürler, şekiller ve alanlar ile çalışır. Çoğu zaman ışığın bitkiler ile entegrasyonu sayesinde nasıl bir gece görüntüsü yaratacağı konusunda iyi bir duyguya sahiptirler. Aydınlatma tasarımcısı bitki örtüsünün, yapı ve dokusunun daha iyi algılanmasını sağlayabilir. İnce aydınlık kontrastları ile, göz ilgili objeye yönelir. Işığın gece algılanması, aydınlık bir ortamda aydınlanmasından tamamen farklı olduğundan, aydınlatma tasarımcısı dış alan aydınlatması için farklı yardımcı araçlar kullanmak zorunda kalır. Aydınlatma tasarımcısının öncelikle bu durumu anlaması ve çözümü uzmanca uygulamaya koyması, peyzaj mimarı için son

derece önem kazanır. Öncelikle peyzaj mimarı önemli gördüğü bakış açılarını, kullanıcıyı mekan içinde nasıl yönlendireceği ve gece ortamında kamusal trafik bölgeleri için hangi normların geçerli olacağını tanımlamalıdır.

Amerikan Green Building Council'ın LEED (Leadership in Energy and Environmental Design / Enerji ve Çevre Tasarımında Liderlik) programı, dünyanın diğer bölgelerinde, başka kalıcı programların yanı sıra her zaman yapı sürecinin önemli bir elemanı haline geldi. LED danışmanları artık birçok proje ekibine dahil ediliyor. Bilgi, belge ve özellikle haberleşme konusunda birçok uzman planlamacıya ihtiyaç duyuyorlar. Aydınlatma tasarımcıları bu süreçte önemli katkılar sağlamalı.

İşletime alınma ve bununla birlikte ısı miktarı çoğu zaman doğal bir soğutmanın etkin ve ekonomik olup olmadığını belirliyor ve bina içindeki toplam enerji kullanımını etkiliyor. Gün ışığı ile yönetilen aydınlatma sistemleri, bireysel kullanıcı yönetim sistemleri ve de iç ve dış alanlarda ışık dağıtımı, projeye değer katan aydınlatma elemanlarıdır. Mekanik, elektrik, kırsal ve mimari elemanlar ile birbirine geçişli aydınlatma iyi çalışan bir ekibin nasıl olması gerektiğini sergiliyor.

Yapı sahipleri ve işletmeleri uygun zaman planları ve bütçeler yapmaya hazırlıklı olmalıdır. "Olumlu" zaman planları ve bütçeler bazı yapı sahiplerine maliyetler açısından çekici gelebilir ancak sonunda hem sonuçlar hem de ekipler bundan etkilenecektir. Bir aydınlatma tasarımcısının sunacağı hizmetler, en ince ayrıntısına kadar çalışılmış teklifler, zaman önerileri ve de etkili bakımı kolaylaştıracak tasarımlar ve şartlardır. Aydınlatma tasarımcısının bu tür hizmetlerinin karşılığı kısa süre içinde kendisini gösterecektir. Günümüzde yapı sahipleri, çoğu zaman proje ekibini kendi kendilendilerine oluşturmak ister. Bu nedenle yapı sahibine aydınlatma tasarımcısının ücreti gibi bir yatırımın, uzun vadede ne kadar önemli olduğunu açıkça anlatmak gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen çalışmalara ek

Fotoğraf: Art Grice

Fotoğraf: Nik Lehoux

olarak, ekip içinde işbirliğinin önemli bir başka kısmı da proje sürecinin her aşamasında yeterli bilgi ve hizmeti sunmaktır. Tabii ki her aşamada nelerin olup biteceği tespit edilemez. En genel konseptten en küçük ayrıntıya kadar, planlamanın zamana uygun şekilde yapılmasını sağlamak ve buna göre, ücret ve hizmetleri dengelemek için genel kural olarak aşağıdaki açıklamalar yol gösterici olabilir.

- Programlama aşaması

Aydınlatma tasarımcısının programlama aşamasında vermiş olduğu değerli katkılar, uygulanabilir kuralların tespiti ve belirli aydınlık seviyeleri için gereklilikler ve de istenilen ışık kaynakları konsepti ile ilgili teklife dahil edilir. Ayrıca proje mekan ve mevcut bina ortamında proje çalışmaları yapabilir ve gün ışığı entegrasyonu için gerekli ışık yönetimini kurgulayabilir. Bu aşamada aydınlatma tasarımcısının katılımı en az gerekmektedir. Çoğu zaman kullanıcılar, yapı sahipleri ve mimarlar, projenin tümünde takip edilecek program ihtiyaçlarını belirlerler. Aydınlatma tasarımcıları için burada kendi uzmanlık bilgilerini kullanmaları önemlidir. Binada gün ışığının çok daha yoğun kullanılmasını istenmesi halinde, aydınlatma tasarımcısı programlama aşamasında önemli

katkılarda bulunabilir, çünkü gün ışığı ve elektrik kaynaklı ışığın entegrasyonu için binanın konumu önemlidir.

- Sematik tasarım aşaması

Bu aşama muhtemel tüm fikirlerin konuşulduğu arama aşamasıdır. İdeal durum, aydınlatma tasarımcısının mimarı desteklemesidir. Böylece ışığın kalite ve miktarını sağlayacak mekansal geometriler ortaya çıkar ve mimari konsept vurgulanır ve fonksiyonel ihtiyaçlar yerine getirilir. Bu aşamada, ışığın oda içinde nasıl hareket edeceğinin önceden konuşulması, şekil, renk ve yapıyı nasıl öne çıkaracağını, insan gözünü nasıl yönlendirdiğinin ve mekan içinde yön bulmayı nasıl desteklediğinin değerlendirilmesi gerekir. Işıktan beklenen kalite konusunda görüşüldükten sonra, lambaların seçimine geçilir. Ayrıca, ışıktan beklenen ve kullanıcının ihtiyacına göre şekillenen ihtiyaçlar ve enerji ile ilgili kurallar, bakım, plana uygun bütçenin hesaplanması için görüşülmesi gereken diğer konulardır. Aydınlatma tasarımcısının bu zaman diliminde tam bir bütçe hesabı çıkarma yeteneği önemli bir artı puandır. Bütçe teklifinin yüksek olması halinde, ayrıntılar uygulamaya alınmadan maliyetlerin düşürülmesine gidilir. Bu herkes için moral kırıcıdır.

Bütçenin düşük verilmesi halinde, tasarım çalışmalarının tamamen uygulanamaması tehlikesi doğar.

Tasarım ekibi ve yapı sahipleri için aydınlatma tasarımcısı tarafından hazırlanan iyi grafik çizimler çok önemlidir. Elle hazırlanan çizimler ve bilgisayar destekli çizimler konseptleri daha belirgin hale getirir ve sunulan aydınlatma konsepti uygulamasının mümkün olduğu konusunda diğerlerini ikna etmek için çok yararlıdır.

- Tasarım geliştirme aşaması

Bu, kendisini sürekli tekrarlayan bir aşamadır. Fikirler tekrar tekrar ele alınır, optimize edilir, değiştirilir, başka şekle bürünür ve yok edilir. Önyargısız olarak fikirleri görüşmek üzere ele almak ve de kendi deneyimlerini katmak en uygun durumdur. İyi ekipler sürekli fikir alışverişinde bulunurlar, uzman planlamacılar ise ekip içindeki diğer üyelerin fikirlerini planlamalarına entegre ederler. Bu süre Mock Up (maket çalışmalar) için uygundur. Bazen birçok uzman planlamacının teçhizatını aynı Mock Up üzerinde uygulamak mümkündür, böylece sorular anında cevaplanabilir. Bu çalışmalardan sadece görsel olarak faydalanılmaz, çünkü Mock Up'lar sayesinde ayrıntılar daha kolay

geliştirilebilir.

Kısa bir süre önce Candela Architectural Lighting Consultants firması bir üniversitenin laboratuvarının maketi üzerinde çalıştı. Bu makette dolap sistemleri, mekanik sistemler, tavan yapısı ve iç yerleşim ve de ışık tasarımı ve yönetimi konusunda kararların alınması gerekiyordu. Üniversite bu tür bir maketin hazırlanması ile görüntü ve enerji tasarrufu açısından tamamen yeni bir aydınlatma sisteminin oluşturulacağını kabul etti. Üniversite maketi görerek, aydınlatma sisteminin, beklentilerini karşılayabileceği konusunda ikna oldu. Candela, makina mühendisleri, laboratuvar tasarımcıları ve mimarlar, herkesin anlayacağı türde gerçek bilgilere dayanarak mekan ve tavan tasarımının birbirine uyumlu olarak şekillendirilmesini sağlayacaklardı. Yapı sahipleri, kullanıcılar, mimarlar ve tasarım ekibinde olan herkes öngörülen lambalar hakkında bilgi ile donanımlı olarak bunların diğer sistemlere olan etki ayarını yapabilecekti.

Aydınlatma tasarımcısının; lambalar, ışığın yapısı, fotometrik veriler, kurallar, algılama ve insan davranışları hakkında uzman bilgileri önemli bir rol oynuyor. Sinerjilerin oluşması için aktif katılım çok önemli. Ancak

konseptlere uygun hale getirebilmek için ancak burada da uzun süreli takılı kalmadan, yeterli sürenin planlaması gerekiyor .

Dikkatlice yapılan ışık hesaplamaları, aydınlatma ekipmanlarının performansını tahmin etmede faydalı olabilir. Artık çoğu ışık hesaplama programları sağlayacakları fonksiyonları içeriyor, böylece bu konulara yabancı olanların dahi sonuçları anlayabilmesi sağlanıyor. Aydınlatma tasarımcısının bu tür teknik araçları hızlı ve doğru uygulama kabiliyeti, ortaya çıkan görsel ortamın genel olarak anlaşılmasını sağlıyor. Ancak aydınlatma tasarımcısı her zaman kendisine sunulan özelliklere bağlıdır, bunlar örneğin fotometrinin doğruluğu, iç alan yerleşim konusunda uzman bilgiler veya en son yerleşim tasarımları gibi değerlerdir. Bu tür kesin olmayan veriler nedeniyle aydınlatma tasarımcısının bilgisayar hesaplamaları sonuçlarını analiz etme ve yorumlama becerisi, yardımcı araçları uygulama becerisi kadar önemlidir.

Bu zaman diliminde alınan kararlar, projenin kalıcılığına, enerji ve bakım hedeflerine uygun olmalıdır. Görsel algılama ile ilgili temel kurallar hakkında bilgi sahibi olan aydınlatma tasarımcısı, lambaları doğru konumlandırarak enerji tüketimini

azaltabilir ve bunu yaparken görsel önemin aynı kalmasını sağlayabilir. En yeni teknolojileri uygun yerlerde kullanma becerisi ayrıca enerji tasarrufuna yönelik çözümler üretmeye de yardımcı olabilir. Bina işletmesi ve kullanıcıları ile iletişim içinde olmak avantajdır, bu sayede hangi teknolojileri kullandıkları hangilerini kullanmadıkları konusunda bilgi alınabilir veya hangi olumsuz deneyimleri yaşadıkları öğrenilebilir.

Projenin bu aşamasında bütçelerin daha sık kontrol edilmesi gerekir. Maliyetlerin gözden kaçması halinde, gerçek olmayan rakamlar temel beklentilere eklenebilir. Bu diğer ekip üyelerinin ihtiyaç duyduğu veya vazgeçmek istemedikleri talepler açısından sonradan problemlere neden olabilir.

- Sözleşme belgeleri

Bu aşamada grafik ve yazılı iletişim daha ayrıntılı olarak ortaya çıkmaya başlar, ki bu yapı aşamasını kolaylaştırır. Projenin, tüm beklentileri yerine getirmesi için proje şartname ve çizimlerinin açık, anlaşılır ve tamam olması gerekir.

Şartname uzmanları ve hazır standart şartnamelerinin olmasına rağmen şartname hazırlama ve yapı aşamasında ve teçhizat açısından, aydınlatma tasarımcısının uzman bilgileri her zaman başarının anahtarıdır. Tasarımcının bilgisi, planlanan sistemlerin istenildiği şekilde çalışmasını garanti eder. Aydınlatma tasarımcısının bir projeye ve tüm ekibe olan en önemli katkılarından biri, en yeni teknolojiler hakkında sürekli bilgi sahibi olmasıdır. Piyasadaki hangi ürünlerin uygun olduğunu bilmek aydınlatma tasarımcısı için çok önemlidir. Şartnamelerde problemleri olan ürünlerin kullanılmayacağı ve birlikte iyi çalışan ürünler belirtilmelidir. Şartnamelerde örneğin lamba ve balast kombinasyonları gibi bilgiler veya balast ve dimmerler yer alabilir.

Aydınlatma yönetim sistemleri tanımlanırken, sadece uygun teçhizatın alımını ve montajını içeren bilgiler değil, programlama, kalibrasyon ve sistemin çalıştırılmasına yönelik parametrelerin de belirtilmesi

gerekmektedir. Gün ışığı ortamında çalışan bir ışık yönetim sisteminin uygulamaya alınması en çok, tasarım hedeflerini bilen, yapı sahibi ile birlikte koordine eden, enerji tasarrufundan ve yaşama konforundan faydalanan aydınlatma tasarımcısı tarafından uygulamaya alınır. Aydınlatma tasarımcısı ve Audio-Video danışmanı ile işbirliği sayesinde sistemlerin en uygun fonksiyonelliği sağlanır.

En iyi aydınlatma şartnameleri, aydınlatma tasarımcıları tarafından hazırlanan şartnamelerdir ve ayrıntılı belgeler, optik sistemler hakkında bilgi, lambaların kurulumu ve ışık kaynakları hakkında bilgi içerirler. İyi çalışılmış şartnameler, projenin görsel, teknik ve finansal hedeflerinin tutturulması ile kendisini gösterir.

Yedek lambalar ile ilgili sorulara ilişkin cevaplar kontrol edilecek ise ve aydınlatma tasarımcısı tercihinin nedenini belirtecek ise, her bir lambanın fiziki ve fotometrik özellikleri hakkında tam bilgiler bulunmalıdır. Eğer aydınlatma tasarımcısı, yapı sahibi ve daha önceden verilen bütçenin çıkarı için lamba üreticisi ile bir fiyat üzerinde anlaşmış ise ve koordine edebiliyorlarsa, bu durum şartname sürecini kolaylaştırır ve şartnamede belirtilen lambalar projeye alınır. Aydınlatma tasarımcısının projede estetik başarısı, gerçekten şartnamede belirtilen lambaların uygulanıp uygulanmayacağına bağlıdır.

Aydınlatma sistemleri ile ilgili çizimlerde montaj ve lamba yerleşimi konusunda bilgilerin yer alması gerekir. Birbiri ile çelişen bilgilerin olmaması için, aydınlatma planlarının mimar tarafından oluşturulan planlara uygun olması gerekir.

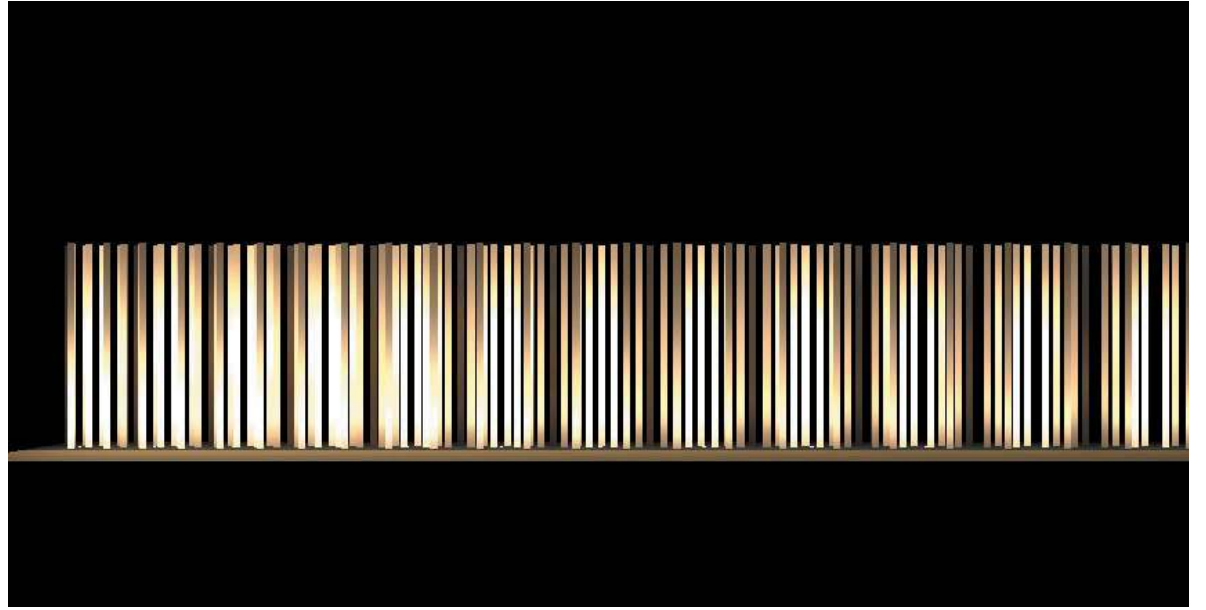
- Şartname / Karşılıklı görüşmeler

Yedek soruları kontrol etmek, belgeler içinde hataları düzeltmek ve sorulara açıklık getirmek için şartname hazırlığı süreci içinde halen yeterli zamanın olması çok önemlidir. Aydınlatma tasarımcısının ürünler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olması ve de bir lambanın hangi kalite özelliklerine sahip olduğunu bilmesi bu aşamada büyük bir avantajdır. Dakiklik ve kararlılık önemlidir.

- İnşaat aşaması

İnşaat aşamasında çoğu zaman aydınlatma tasarımcılarına yeterince hareket özgürlüğü tanınmaz. Bu da kaçınılmaz olarak aydınlatma kalitesini etkileyen hızlı verilmiş kararlar ile sonuçlanır. İnşaat aşamasında istisnasız uygulanmadıkça önceki koordinasyonların tümü kullanılmaz hale gelir. Aydınlatma uygulamasının doğru ve başarılı şekilde yapılabilmesi için, aydınlatma tasarımcısının sürece dahil edilmesi çok önemlidir.

Açık ve saygın iletişim, inşaat aşamasında kaçınılmaz sorunları kolaylaştırır. Bu da tüm ekip üyelerinin her tür değişiklik konusunda derhal bilgilendirilmeleri gerektiği anlamına gelir. Bu aşamada her kararın birçok başka sistemleri etkileyeceği gözönünde bulundurulmalıdır. Ofis mekanlarını açık griden siyaha çeviren bir iç mimar, bu işlemin düşük bir aydınlatma seviyesi ile sonuçlanacağını düşünmez, sadece yapı sahibinin mekanların güzel görünmesi yönünde talebine yönelik hareket etmiştir. Işık yansıtıcı elemanları bakır kaplı çelik ile sarmalayan bir mimar, yüzey yapısı ile ilgili bir probleme çözüm üretmiştir ve buradan ortaya çıkacak kontrol edilemeyen yansımalar ve doğal gün ışığının azlığının farkında olmayacaktır. Aynı durum, zaman ve paradan tasarruf etmek için ağır bir lamba kullanan aydınlatma tasarımcısında görülür. Taşıyıcılar yetersiz kaldığında uzun vadede bir hayli problemler ile karşı karşıya kalacaktır. İnşaat mühendisi ile kısa bir görüşme yapı sahiplerini birçok sıkıntıdan kurtarmış olacaktır. Tüm ekip üyelerinin, açıklığa kavuşturulması gereken konularda önceden gerekli bilgilendirmeyi yapma yükümlülüğü bulunur, böylece zaman planını etkileyecek gecikmeler engellenir, hızlı verilmiş kararlar çoğu zaman problemleri çözmez, çünkü tüm sistemler dikkate alınmamıştır. Lambaların diğer sistemler ile birlikteliğini anlayan bir aydınlatma tasarımcısı gerçekten ekibin değerli

bir üyesidir.

Örnek lambaların kontrol edilmesi, prototiplerin koordinasyonu, mekansal problemlerin görüşülmesi, Punch listelerinin tamamlanması ve hatta ışık planlamasında düzeltmelerin yapılması, inşaat aşamasında hemen ilgi gerektiren işlemlerdir. Bu görevlerin her biri projenin tamamlanması için çok önemlidir.

Her bir ekip üyesinin sağlayacağı en iyi katkı tüm süreç içinde ayrıntılara dikkat etmektir. Özellikle Punch listeleri ve her projenin ziyaret edilmesi ekipteki her planlamacı için bilgileri çerçevesinde katkıda bulunma olanağıdır. Mimar muthemelen lambaların doğru istikamette yerleştirilmediğini görecektir, aydınlatma tasarımcısı ise, yanlış bir lambanın yansıma konisinde kamaşma yaptığını veya duvara yerleştirilen ışıklığın lensinin doğru ayarlanmamış olduğunu görecektir.

- İnşaat aşamasından sonra

Aydınlatma tasarımcısı mutlaka lambaların son ayar aşamasında orada bulunmalıdır, çünkü mimar projesinin görsel kalitesi konusunda emin olmayabilir. Bu çalışmanın en güzel kısmıdır. Projenin en son aşamasında nasıl birbiri ile uyumlu hale geldiğini görmek muhteşemdir. Mimarlar ve yapı sahipleri bir tur atarak, projenin gelişimi konusunda hayretlerini ifade

ederken, inşaat aşamasından projenin en son aşamasına kadar gelinmiş olmasını görmek, en büyük ödüdür. Kalibrasyon işleminin bakımı ve gün ışığı yönetim sistemlerinin uygulamaya alınması ve de ışık yönetim sistemlerinde ışık senaryolarının programlanması, inşaat aşamasının sonlanmasından sonraki diğer önemli görevlerdir ve bu aşamada bir aydınlatma tasarımcısının ekipte yer alması çok faydalıdır. Bu tür uygulamalar için ilgili bilgiler en ince ayrıntısına kadar projenin şartnamesinde belirtilmiş ise, ince ayarlar problemsiz gerçekleştirilir. Yapı sahiplerinin de bu aşamaya dahil olmaları kullanıcıların beklentilerini yerine getirme açısından önemlidir.

Bağımsız aydınlatma tasarımcıları bir projeye sadece zekice fikirler ve koordinasyon değil, ayrıca üreticiler veya ürünlerden bağımsız görüşler de katabilirler. Sürekli en yeni teknolojileri takip ederek piyasadaki ürünler konusunda bilgiler edinen ışık uzmanı, projeye en büyük değeri katan ekip üyesidir. Genelde üreticiler ve bunların temsilcilerinde çalışan aydınlatma tasarımcılarının ücretleri her ne kadar uygun gelse de, sınırlı görüş tarzları için de bir bedel ödenecektir. Lambalar konusunda görünmeyen giderlerin olması muhtemeldir ancak, planlama daha dar bir çerçevede yapılmış ise, görsel kalite ve projenin ekonomisinin daha çok tehlikede olması mümkündür.

Başlangıçta ücreti çok yüksek olarak algılanacak bir aydınlatma tasarımcısı için yapı sahibi uzun vadede çok daha tasarruflar elde edecektir. Enerji tasarrufu sağlayan tasarım metodlarının ve bakım ihtiyacı ile kombine edilen maliyet kontrolleri hem yapı hem de işletme giderlerini düşüreceklerdir. Uzun vadede tasarruf sağlayan görsel kaliteden daha iyi ne olabilir?

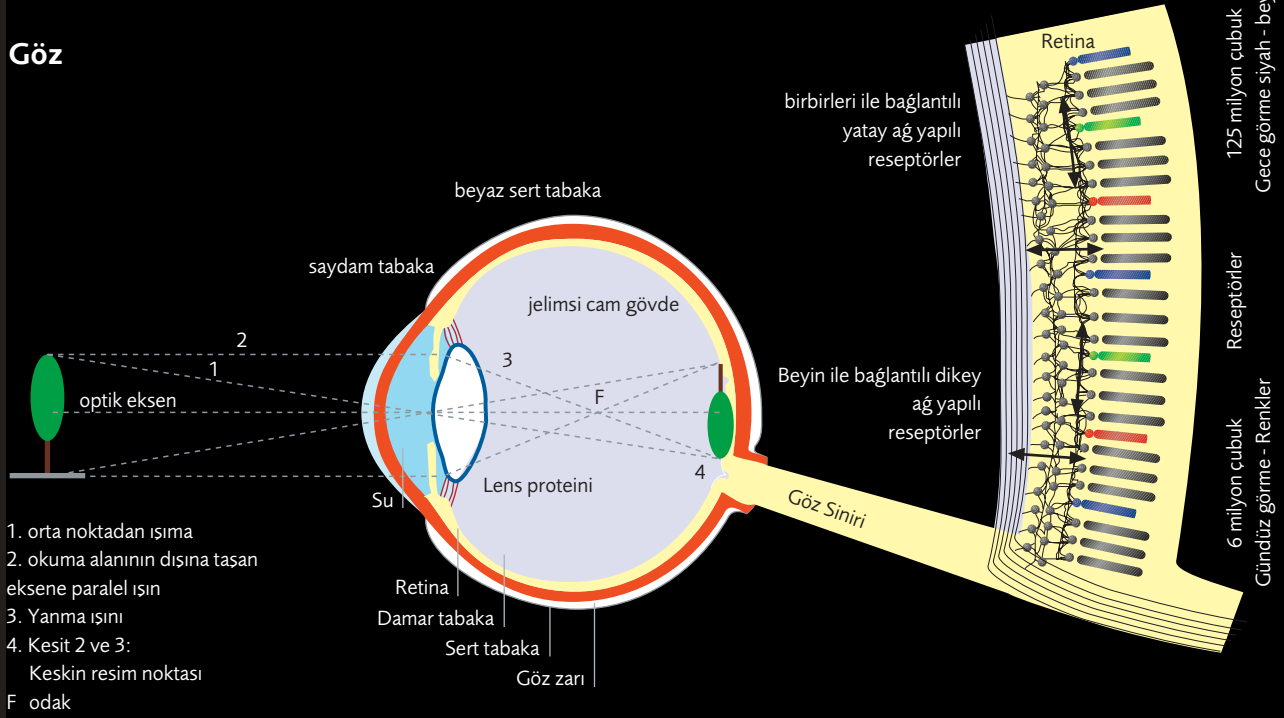
Mary Claire Frazier, Seattle, Washington / ABD (www.candela.com)'da yerleşik Candela Architectural Lighting Consultants'ın genel müdürüdür. Bağımsız aydınlatma tasarımcısı ve eğitimci olarak 22 yıllık bir meslek hayatına sahip.

Seri (10):

Görmek ve Algılamak

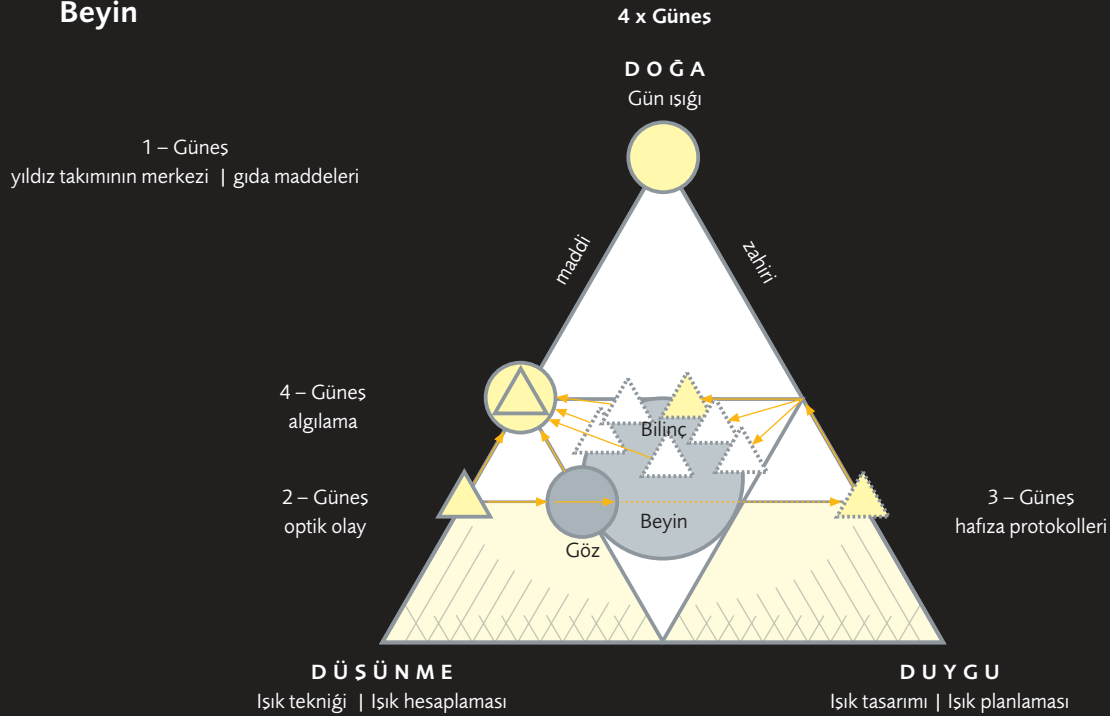
GÖZ VE BEYİNDEKİ SÜREÇLER

Göz

Kamerada film duvarı – projeksiyon alanı seviyesi – kenarlarda biçimi bozulmuş
Gözde retina – bükümlü projeksiyon alanı – düzgün projeksiyon

Beyin

Seri (10): Görmek ve Algılamak

İnsan gözü

Gözün içine giren ışınların gidişi kameradaki prensip ile karşılaştırılabilir. Beyaz sağlam sert tabaka kameranın gövdesini ve de ön kubbeli ve saydam kabuk objektifin dış lensine eşittir. İris diyaframa ve halka yapılı bir kas ile sarmalanan elastik lens, objektifin hareketli parçasına eşittir. Yuvarlatılmış projeksiyon alanı film ile karşılaştırılır. Saydam tabaka ve iris arasındaki boş alanlarda, iris ve lens arasında olduğu gibi, su bulunur, göz bebeğinin ana bölgesinde jelimsi bir cam gövde yer alır. Bu dolu olan alanlar sıvı lenslerdir ve tüm organın ışığı kırma işlemine katkıda bulunurlar.

Reseptörler ve ağ yapısı

Esnek lens zaten hayret uyandıran bir yapıya (günümüzde sentetik maddeden yapılarak implant edilebiliyor) sahip olduğundan, retinanın yapısı filmin yapısı ile herhangi bir benzerlik göstermiyor. 125 milyon çubuk sekilli hücre gece görmemizi (siyah beyaz) ve altı milyon çubuk görünümlü hücre gündüz görmemizi (renkler) sağlar ve toplam olarak insan duyu hücrelerinin yüzde 70'ini oluştururlar. Genel olarak sinirlerin dörtte üçünün ve insan bedeninin dörtte bir enerji miktarının görme işlemi ile tüketildiği söylenir. Reseptörler Retinaya yatay olarak beyin ile bağlantıda ve dikey olarak altalta ağ yapıdadır. Böylece resim oluşumu retinada başlar. Ancak aslında beynimiz ile gördüğümüzü biliyoruz. Reseptörlerdeki kimyevi süreçler ve bunların birbiri ile ağ dokuları artık biliniyor. Beyindeki oluşumlar ise çok daha karmaşık ve bugüne kadar yeterli derecede açıklığa kavuşmadı. Görme işleminin bilinç ile ilgisi olduğundan, fizyolojik konulardan daha çok algılama ve davranış ile ilgili konular ön plana çıkıyor.

1. Yıldız takımının merkezinde güneş

Güneş, enerjisini göndermek suretiyle bize ulaşır ve yıldız takımının merkezindedir. Gün ışığı üreten maddenin ve tüm hava olaylarının değişim etkileri içindedir. Büyüklüğü ölçülebilir ve bilimsel olarak şekillerle gösterilebilir. Güneş bize rasyonel olarak ulaşır. Etkisi hissedilir, duygularımıza yansır.

2. Optik olay olarak güneş

Güneş bir optik süreç içinde gözümüze yansır, gözümüzdeki retinanın üst yüzeyindeki fonksiyonları, geometrik optik kurallarına göre fotoğraf makinasının işlevleri ile karşılaştırılabilir.

3. Hafıza protokolü olarak güneş

Farklılaştırmalar, örneğin yoğunluk ve resim alanı, daha retinada başlar. Bunlar beyin tarafından "Güneşin Duruşuna Karşı" bir hafıza protokolü şeklinde işlenir. Bu protokol optik süreçler olmaksızın da çağırılabilir ve ifade edilebilir veya çizimsel olarak gösterilebilir.

4. Algı olarak güneş

"Güneşin duruşuna karşı" ile ilgili hafıza protokolü birçok başka protokolden geçerek oluşur ve bilinç olarak adlandırılır. Güneş ile eşleştirilen protokol birçok diğer protokol ile birlikte yaş, cinsiyet, köken ve çevreye bağlı olarak "Güneş" kavramını şekillendirir. Beyinden gelen terim ve göz içindeki optik süreç birbiri ile karşılaştığında, algılama meydana gelir.

Daha iyi anlaşılması için

Uzun bir körlük döneminden sonra doktorlar tarafından başarılı şekilde ameliyat edilen ancak "Görme" ile başa çıkamayan birçok kişinin yaşamlarına son verdikleri örneklerinden bahsedilir. Ne olmuştur? Bu körlüğün akustik hafıza protokolleri mevcut olup hiç veya çok zayıf optik hafıza protokolleri bulunmaktadır. Bu da şu anlama gelmektedir: sağlıklı gözlerine rağmen, beyin buraya katılamadığı için "görememişlerdir". Bazı keseli hayvanlar kaçış esnasında yeni zeminin renk ve şekillerini anında algılayabilmektedir. Böylece optik süreçleri geçici olarak kapatırlar. Kovalayanın beynindeki keseli hayvan protokolü optik süreç ile irtibatı kaybeder. Algılama kesilir.

Prof. Gero Canzler

PVC Gergi Tavanda Son Trend...

PVC gergi tavan sisteminde dünyanın en büyük firmalarından biri olan Newmat değişik renk, malzeme ve çözüm olanakları ile her mekana rahatlıkla uygulanabiliyor. Projeğe uygun üretimin esas olduğu sistemde, özellikle ofis aydınlatmasında

kullanım kolaylığı sağlayacak, estetik görünümlü MIR.O.DAL sistemi fonksiyonel çözümleri ile başarılı projelere imza atıyor. 60*60, 120*60, 120*120 gibi standart ölçülerde üretimin yanında, müşteriye özel ölçülerde de üretilen sistem, alüminyum tüp çerçeve ve çift kat PVC gergiden oluşuyor. M1/B1, Euroclass BS2D0 yangın şartnamesine uygun olan malzeme transparan, lake, mat, satin, akustik ve anti-bakteriyel çeşitleri ile müşteriye geniş bir ürün gamı sunuyor. Montaj-demontaj kolaylığı, herhangi bir arıza anında tüm tesisata rahat ulaşım sağlıyor. Ofis aydınlatmasına yeni bir soluk getirecek olan MIR.O.DAL, tasarımcıları standart 60*60 armatürlerden kurtarıyor. MIR.O.DAL ile daha profesyonel, daha fonksiyonel ve dizayn projeler siz tasarımcıların imzasını bekliyor.

www.newlight.com.tr

Bu Ampülden Ayrılamayacaksınız!

Philips; yüksek teknolojiyle geliştirdiği kompakt flüoresan ampul ailesinin daha da uzun ömürlü olan yeni serisini pazara sunuyor. Kullanım süresi 32 bin saate varan, ekstra uzun ömürlü yeni Philips CFL-NI ampulleri, bu özellikleriyle varolan kompakt flüoresan ampullerin bir adım önüne geçiyor.

Philips CFL-NI taşıdığı özellikleriyle, iyi aydınlatma gerektiren yüksek tavanlı yerler; özellikle süpermarketler, alışveriş merkezleri, endüstriyel tesisler ve bankalar için mükemmel aydınlatma imkanı sağlıyor. Yüksek teknoloji ürünü yeni Philips CFL-NI ampulleri serisi yüksek enerji tasarrufu sağlaması, düşük CO2 emisyonu ve düşük civa içermesi nedeniyle de çevre dostu olma özelliğini taşıyor.

Aydınlatma sektöründe ilk kez Philips'in geliştirdiği uzun ömürlü, soket duylu, enerji tasarruflu CFL-NI ampullerin kullanım ömrü benzerlerinden 2.5 kat fazla. Philips CFL-NI çevre dostu olmasının yanı sıra yüksek enerji verimliliği ve mükemmel görsellik sağlıyor. Yeni Philips CFL-NI daha az erken arıza özelliğiyle, kullanıcıları sık sık ampul değiştirme zahmetinden kurtararak büyük bir kullanım kolaylığı sunuyor.

www.philips.com.tr

Hikayesi Sizziniz.

İçindeki, hayata ısıtıcı tutan gücün farkında olan ve ona göre tasarlanıp, üretimleri yapılan Arlight armatürlerinin hikayesi, 1991 yılında, insan algısının, görüntülerle kesişmesiyle başladı.

Yeni logosu ve "değişen görüşlerin" yansımalarıyla yaratılan tasarımlarla Arlight, zamanı bir bütün olarak kullanarak, geleceğin mekanlarını geçmişin deneyimleriyle aydınlatıyor ve sektöre yepyeni bir boyut kazandırıyor.

Mekanların, yaşam alanlarının ayrıntılarıyla şekillenen, anı yaşamak olgusu, Arlight'ın tasarımlarıyla ve kullanım alanına göre üretilen aydınlatma armatürleriyle heyecanlı bir serüvene dönüşüyor. Mimarların yarattıkları iç mekanlarla fonksiyonel ve estetik bir ilişki içinde olan Arlight ürünlerine, 2006 yılında, Ece Yalım ve Oğuz Yalım tarafından tasarlanan Bio, Circle, Retro ve Orient isimlerinde dört farklı konsept eklenmiştir.

Ürüne verilen, ofis mekanı dışında da kullanılabilir görünüm ve ürünün teknik olarak aydınlatma değerinden bir kayıp olmadan, yalnızca çalışma ışığı görünümünün yumuşatılmasıyla ortaya çıkan tavan oyunları, Arlight tasarımlarının etkileyici detayları arasındadır.

Konseptler hazırlanırken öncelikli olarak, Arlight'ın uzmanlık alanı olan, halihazırda üretim ağı içerisinde bulunan, 60x60 gömme ofis aydınlatmalarına sıra dışı, yeni bir soluk getirilmesi düşünülmüş.

www.arlight.com.tr

Dekorasyonda Büyük Detay DELTA i-system Serisi Anahtar ve Prizler

Farklı Çerçeve Farklı Dizayn

DELTA i-system serisi anahtar ve prizlerde sadece çerçeve değişikliği ile 3 ayrı dizayn imkanı sağlanıyor.

Her türlü fonksiyonlarının bulunduğu DELTA i-system serisi anahtar ve prize ait kapaklar ve gövdeler, DELTA line veya DELTA vita veya DELTA miro serileri çerçeveler ile birlikte kullanılıyor. Bunun sonucunda her türlü zevke hitap ettiği gibi depolama kolaylığı da sağlıyor.

Titan Beyazı, Fil Dişi, Metalik Alüminyum ve Metalik Karbon olarak dizayn edilen anahtar ve prizler, gerek yatay, gerek dikey yerleşime uygun ve 1'iden 5'liye kadar olan çerçevelerde kullanılabilir.

Bu 4 renk DELTA line çerçevelerde kullanılırken, DELTA vita serisinde ise bu renklerden Fil Dişi yerine Altın renkli çerçeve kullanılıyor. Ayrıca DELTA vita çerçeveler, yarı saydam veya saydam olmayan kordonlar ile birlikte kullanılarak güzel bir dizayn elde edilebiliyor. DELTA miro çerçevelerde ise cam çerçevelerin dışında Titan Beyazı, Metalik Alüminyum, Metalik Karbon, Maun, Açık Mese, Kiraz gibi renkler de mevcut.

www.siemens.com.tr

Verpan: Ball Sarkıt

Dünyaca ünlü İskandinav tasarımcı Verner Panton'un Ball sarkıtı turuncu&kırmızı ve beyaz renklerde polipropilen toplardan üretilmektedir.

New York'ta International Contemporary Furniture Fair (Uluslararası Çağdaş Mobilya Fuarı)'da sergilenen Ball Sarkıt, Mozaik Ortaköy Showroom'unda.

www.mozaikdesign.com

Taşınabilir Bir Bahçe Aydınlatma Direği

Roger Pradier firmasının EQUIX taşınabilir bahçe aydınlatma direği, diğer aydınlatma direklerinden son derece farklı ve kullanıcının konforunun ön planda tutulduğu teknolojik bir tasarım.

EQUIX; tekerlekli olduğu için ekstra ışık gereken herhangi bir mekanda kullanılıp sonra garaj veya depoda saklanabiliyor.

Aydınlatma başlığının 346 derece dönebilmesi, hareketli reflektörü sayesinde ışığın yansıma açısının isteğe göre ayarlanabilmesi diğer önemli özelliklerinden birkaçı.

Başlığında çift ampul bulunan üründe, metal halide ampul ile sağlanan kuvvetli ışık halojen lamba yardımı ile yumuşatılmakta. Gövdesi teleskopik 225-267 cm yükseklik arası ayarlanabiliyor.

Gövde ve reflektör alüminyum olduğu için hafif ve taşınması kolay.

Antrasit ve gri metalik renkleri mevcut olan ürün, korozyona karşı 25 sene garantili ve koruyucu kılıf içerisinde satılmakta.

www.tepta.com

BTicino'dan Parmağınızın Ucundaki Teknoloji; Light Tech

İtalyan estetiğini sağlam bir yapıyla birleştiren dünya markası BTicino, mekan tasarımlarının en özel parçalarından biri olan anahtar priz serisine Light Tech modeliyle farklı bir boyut kazandırdı.

İtalyan imzasını taşıyan dünya markası BTicino, Light Tech anahtar priz serisi ile her mekanın ihtiyacına cevap veriyor. Alanının en iyi tasarımcıları tarafından kullanıcıların ilgi, beğeni ve istekleri göz önünde bulundurularak tasarlanan Light Tech, İtalyan esintisini evinize ve iş yerlerinize taşıyor. Özel olduğunu düşündüğünüz her mekanın yeni dili Light Tech, konumlandığı alanlarda sık ve elit bir hava yaratıyor. Dizayn ve teknolojinin en iyi örneklerinden olan Light Tech, BTicino Light serisinin çağdaş evrimi olarak nitelendiriliyor. Modernliği yansıtan metalik rengi ile her türlü mekana uygulanabilen Light Tech, en basitten en son teknolojiye kadar tüm fonksiyonları içeriyor. Bu ürün, kromatik yüzeyinin yarattığı sade sıklık sayesinde, her mekana fark yaratan özellikler katıyor. Net çizgilere ve sağlam bir yapıya sahip olan Light Tech, parlak metalin fonksiyonel sıklığı ile mekan tasarımına farklı bir anlayış getiriyor. Özünü teknolojiden alan bu ürün, bulunduğu ortamda anlamlı bir etki uyandırıyor.

Özgün çizgisi, uyumlu estetiği ve kalitesiyle her mekana hitap eden Light Tech, modern yaşamın modern mekanlarına göz kırıyor.

İtalyan devi BTicino, metalin en saf halini Light Tech ile evlerinize taşıyor!

www.bticino.com.tr

Sense Sensörlü Glob ile Enerji Tasarrufu!

Pelsan Aydınlatma'nın hareket detektörlü tavan armatürü "Sense" gereksiz enerji kaybını önüyor, sıklıktan ödün vermiyor!

360 derece algılama yapabilen Sense, ortak kullanım alanlarında ihtiyacın dışında yanmayarak gereksiz enerji harcamalarını önlemiş oluyor. Apartman ve sitelerin, restoran, kafe ve barların, hastane, ofis ve alışveriş merkezlerinin ortak kullanım alanlarında

Esnekliğin Yeni Tanımı: R-FLEX Downlight

Lamp 83'ten alışlagelmiş downlightlardan çok farklı, teknolojiyi avantaja ve kullanım kolaylığına dönüştüren, estetiği ve fonksiyonelliği bir arada sunuyor oluşuyla dikkat çeken, yepyeni bir ürün; R-Flex Downlight.

Hem kendi ekseninde hem de dikey ekseninde hareket kabiliyetine sahip, istenilen noktaya kolayca yönlendirilebilen R-Flex Downlight, müşteri istek ve beklentilerinden yola çıkılarak tasarlandı. Dikey ekseninde 90 derece hareket edebilen gövde ve yatay ekseninde 350 derece hareket edebilen iç gövde ürünü, diğer bütün downlight ürünlerden farklı ve benzersiz kılıyor. Bu özelliği sayesinde R-Flex; kullanıldığı alanda çevresindeki herhangi bir noktaya, herhangi bir yüksekliğe yönlendirilebilme avantajı sunuyor. Gövdenin dikey ekseninde 90 derece hareket edebilme özelliği yönlendirme esnasında ısı kaybının oluşmasını önüyor.

Genel aydınlatmanın beraberinde vurgu aydınlatması ihtiyaç ve beklentilerini teknoloji ve fonksiyonelliği ile tam olarak karşılayan R-Flex, sunduğu birçok avantaja tüm kullanıcılar özellikle de mağazacılık/perakende sektörü için büyük bir yenilik. Bu önemli kullanım avantajlarından biri, çevrilerek çıkarıp takılabilen gövde başlığı sayesinde lamba değişiminin kolaylıkla yapılabilmesi olusu.

Bir diğer önemli avantaj ise; 15/30/45 derece ısık açısına sahip, %99,8 saflıkta mat veya parlak desenli alüminyum reflektörün yüksek verim teknolojisine sahip olması. Böylece reflektörden elde edilen verim* %85 civarında gerçekleşirken kullanıcı çok daha az sayıda armatürle istenilen ışık seviyesini yakalamış oluyor.

35 W ve 70 W alternatifleri bulunan metal halide ürün kamaşma önleyicili olarak tercih edilebiliyor. Siyah, beyaz, gri, ve metalik gri renk alternatifleri sunan ürün elektrostatik toz boyalı olarak üretiliyor.

(*)Verim: Bir aydınlatma aygıtının verimini kısaca lambadan elde edilen ışığın ne kadarının istenilen noktaya yönlendirip kullanılabildiğinin yüzde olarak ifadesi

www.lamp83.com

rahatlıkla kullanılabilen Sense'nin elektrik faturalarına doğrudan olumlu etkisi oluyor.

Sense'nin içinde kullanılan hareket detektörü hareketi 8 metreye kadar kolayca algılayarak lambayı yakıyor. Lambanın ne kadar süre ile yanacağı, lambanın hangi mesafeden hareketi algılayacağı ve lambanın aydınlık düzeyi gibi çeşitli ayarlamaları sensör üzerinden yapmak mümkün. Bu sayede her ortamın özelliğine göre uygulama yaparak enerji tasarrufu maksimuma çıkarılmış oluyor.

www.pelsan.com.tr

PROFESSIONAL LIGHTING DESIGN TÜRKİYE 5/06

Gelecek Sayıda İslenecek Konular:

TEMA: Kurumsal kimliğin bir parçası olarak ısıık:

Rekabet artıyor. Şirketin başarısını sürdürmek için çok çalışma ve yüksek kaliteli ürünler artık yeterli değil. Şirketin dışarıya sergilediği görsel etkiyi de kapsayan bütünleşik pazarlama stratejileri zorunlu hale geldi. Bunun için de ısıık şart.

İsmi ile benzersiz, doğası ile benzersiz: Viyanadaki Uniqa Kulesi: Şehir görüntülerinin büyük bir bölümünü oluşturan reklam cepheleri artık kaçınılmaz hale geliyor. Bu alanlar daha çok özel kurumsal imajlarını, bizim örneğimizde Uniqa Sigorta Şirketi, taşımak için kullanılıyor. Tenik olarak, cephe mükemmel, ve tam bir göz ziyafeti sunuyor. Ancak ya bu tarz aydınlatma tasarımları yayılırsa? Ne kadarını kaldırıabiliriz?

PLD TÜRKİYE 6/06

PLD TÜRKİYE 1/07

PLD TÜRKİYE 2/07

PLD TÜRKİYE 3/07

Ana konular değişebilir.

Ana Konular

-Kentsel aydınlatma stratejileri
-Isık rehberi - Kentsel planlama için klavuz

-Gün ısıığı faktörü
-Gün ısıığı ile elektrik ısıığı ilişkisi

-Atmosfer
-Dekoratif aydınlatmada LED'ler

-Peyzaj ve parkların aydınlatılması

Professional Lighting Design

Published by

Verlag für Innovationen in der Architektur
Marienfelder Str. 20 D-33330 Gutersloh, Deutschland
Tel: +49-5241-30726-0 - Fax: +49-5241-30726-40
www.pldplus.com
Organ of the European Lighting Designers' Association e.V., ELDA
www.eldaplus.org
Organ of the International Association of Lighting Designers, IALD
www.iald.org

Editor-in-chief: Joachim Ritter - jritter@via-internet.com

Editorial department:

Petra Steiner - psteiner@via-internet.com
Alison Ritter - aritter@via-internet.com

Advisory Board:

Motoko Ishii, Tokyo
Phil Gabriel, Ottawa
Dr. Heinrich Kramer, Köln
Roger Narboni, Paris
Andrew Whalley, Londra

Graphic design concept: Kerstin Schröder

Advertising sales manager:

Dipl.-Ing. Christian Aldrup - caldrup@via-internet.com

Professional Lighting Design Türkiye

İmtiyaz Sahibi:

Ağustos Yayın Tanıtım Ltd. Şti. adına
Nur Güneş
ngunes@pld-turkiye.com

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Selim Güneş
sgunes@pld-turkiye.com

Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Mehmet Şener Küçükdoğu (ATMK Başkanı, İst. Kültür Üniversitesi, Mimarlık Ana Bilim Dalı Başkanı)
Prof. Şazi Sirel (ATMK Onur Üyesi)
Yıldız Ağan (Hi-Tec Aydınlatma)
Nergiz Arifoğlu (Total Aydınlatma)
Yesim Betin (Siteco Aydınlatma)
Banu Binat (Arkitera Mimarlık Merkezi)
Tuba Büyüktaşkın (Optimum)
Engin Cebeci (Türk Philips)
Altuğ Çacur (EA Aydınlatma)
Tuncay Danacıoğlu (Tepta Aydınlatma)
Ferruh Gök (Fersa Aydınlatma)
Aydan Hacıoğlu İlter (Aydınlatma Tasarımcısı)
Coşkun Insel (Lumina Aydınlatma)
Cevat Karaman (Lamp 83)
Jan Van Lierde (Bağımsız Aydınlatma Tasarımcısı)
Mustafa Seven (Bağımsız Aydınlatma Tasarımcısı)
Hakan Ünsalan (Litpa Aydınlatma)
Aydın Yenigün (Yenigün Aydınlatma)

Grafik:

Levent Karaoğlu
levent@agustos.com

Web Tasarım:

Sevgi Başar
sevgi@agustos.com

Halkla İlişkiler:

Özlem Sezer
özlem@agustos.com

Abone ve Satış:

abone@pld-turkiye.com

Çevirmen:

Dürri Caner

Baskı:

Stil Matbaacılık
İbrahimKaraoğlu Cad. Yayıncılar Sok. Stil Binası
Seyrantepe, 4. Levent - İstanbul
Tel: 0212 281 92 81 - www.stil.com.tr
Basım Yeri ve Tarihi:
İstanbul, Haziran 2006

Dağıtım:

Dünya Süper Dağıtım AS - www.dunya.com

İki ayda bir yayımlanır. Yerel süreli yayını.

Ağustos - Eylül 2006, Sayı 10
ISSN 1305-2926
9 YTL

PROFESSIONAL LIGHTING DESIGN TÜRKİYE

Türkiye Lisans Sahibi

Ağustos Yayın Tanıtım Ltd. Şti.
Aydın Sokak 1/1 Altunizade 34662 İstanbul
Tel: 0216 545 10 85 Faks: 0216 545 10 89
www.agustos.com
www.pld-turkiye.com

Her hakkı saklıdır. Professional Lighting Design Türkiye Verlag für Innovationen in der Architektur lisansıyla yayımlanmaktadır. Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları Verlag für Innovationen in der Architektur ve Ağustos Yayın Tanıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Yazılı izin olmaksızın hangi dilde ve hangi ortamda olursa olsun materyalin tamamının ya da bir bölümünün çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazı, fotoğraf, ürün tanıtımı ve reklamların sorumluluğu proje müellifi, reklamveren ve yazara aittir. Bu dergi, basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

Parlak fikirler, aydınlık sınıflardan çıkar!

Dünyanın öncü lamba üreticilerinden Osram 100. kuruluş yıldönümünde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki 100 sınıfı modern ışıklandırma sistemleriyle aydınlatıyor. Osram tarafından, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin (ÇYDD) desteğiyle gerçekleştirilen "Osram Aydınlanma Hareketi", çocuklarımızı daha sağlıklı ve

verimli bir eğitim ortamına kavuşturuyor. Siz de alacağınız her Osram ürünüyle "Osram Aydınlanma Hareketi"ne katkıda bulunabilirsiniz.

**Osram'la dünyaya yeni bir ışıkla bakın;
parlak bir gelecek göreceksiniz.**

DÜNYAYA YENİ BİR IŞIKLA BAKIN

HUMANERGY BALANCE

Çevre, enerji ve
ben arasında dengeli
ışık çözümleri.

Yarının ışık serüven
dünyası ile düşünce
sınırını aşın ...

Zumtobel ilk kez ışık
kalitesi ve ışık verimi arasındaki
dengenin ölçülebilirliğini
sağlamaktadır.

Humanergy Balance –
Balance of Human Aspects
and Energy Efficiency –
bu talebi şimdi tüm ışık
çözümleri yerine getirmelidir.
Tavizsiz.

www.zumtobel.com/HumanergyBalance

ZUMTOBEL